

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2022 թվականի համար

Անկախ աուդիտորական եզրակացության հետ միասին

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
---	---

Ֆինանսական հաշվետվություններ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	7
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	9
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	10

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ

1. Գործունեության նկարագրություն	11
2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները	11
3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր	11
4. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ	27
5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	28
6. Առևտրային արժեթղթեր	28
7. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	28
8. Հաճախորդներին տրված վարկեր	29
9. Ներդրումային արժեթղթեր	38
10. Հիմնական միջոցներ	40
11. Ոչ նյութական ակտիվներ	41
12. Հարկում	42
13. Վարկային կորուստների գծով ծախս, այլ արժեզրկում և պահուստներ	43
14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ	44
15. Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	45
16. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	45
17. Հաճախորդների հաշիվներ	46
18. Այլ փոխառու միջոցներ	46
19. Սեփական կապիտալ	47
20. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ	47
21. Չուտ տոկոսային եկամուտ	49
22. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	50
23. Այլ եկամուտ	50
24. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր	50
25. Ռիսկերի կառավարում	51
26. Իրական արժեքի չափում	61
27. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ	64
28. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում	65
29. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն	66
30. Կապակցված կողմերի հետ գործառնականություններ	67
31. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն	68
32. Կապիտալի համարժեքություն	68

30.03.2023

N 012301

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ

«Բերեր Թիլի Արմենիա» ՓԲԸ
Գլխավոր տնօրեն

Վ. Գևորգյան

Աուդիտորական ծառայությունների իրականացման
լիցենզիա թիվ 054 տրված ՀՀ ֆինանսների
և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից

ԱՆԿԱՄ ԱՌԻԴԻՏՈՐԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության
Խորհրդին և Բաժնետիրոջը

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ «Բանկ») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը, նույն ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականությունների ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ-ների):

Կարծիքի արտահայտման հիմքեր

Մենք աուդիտին իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պարտականությունները նկարագրված են ստորև «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի Միջազգային Ստանդարտների, Խորհրդի կողմից հրապարակված *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի* (ներառյալ անկախության միջազգային ստանդարտները) (ՀԷՄՄ կանոնագիրք), և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀԷՄՄ կանոնների:

Մենք գտնում ենք, որ մեր կողմից ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցները բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

ADVISORY · ASSURANCE · ACCOUNTING · TAX

Baker Tilly Armenia CJSC is a member of the global network of Baker Tilly International Ltd., the members of which are separate and independent legal entities.

Ղեկավարության և Խորհրդի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ներին համապատասխան պատրաստելու և ճշմարիտ ներկայացնելու, ինչպես նաև այնպիսի ներքին վերահսկողության համակարգի համար, որը, ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններ պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորությունը գնահատելու, համապատասխան դեպքերում անընդհատ գործելու հետ կապված հարցերը բացահայտելու և կազմակերպության գործունեության անընդհատության ենթադրության հիման վրա հաշվետվությունները պատրաստելու համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ղեկավարությունը մտադիր է լուծարել Բանկը, ընդհատել դրա գործունեությունը կամ, երբ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք: Խորհուրդը պատասխանատու է Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գործընթացի նկատմամբ վերահսկողության համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները, ամբողջությամբ վերցրած, զերծ են էական խեղաթյուրումից՝ անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի հետևանքով և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններին օգտագործողների՝ սույն ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

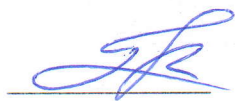
Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին համաձայն իրականացրած աուդիտի շրջանակներում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում ենք մասնագիտական կասկածամտություն աուդիտի ողջ ընթացքում: Մենք նաև իրականացնում ենք հետևյալը.

- ▶ Հայտնաբերում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար և համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքն արտահայտելու համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չբացահայտման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին վերահսկողության համակարգի չարաշահում:
- ▶ Ձեռք ենք բերում պատկերացում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության վերաբերյալ՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, սակայն ոչ Բանկի ներքին վերահսկողության համակարգի արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու նպատակով:
- ▶ Գնահատում ենք կիրառված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և համապատասխան տեղեկատվության բացահայտման խելամտությունը:

- Եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության սկզբունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա, գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է ղեկավարի կամ հանգամանքների հետ կապված էական անորոշություն, որը կարող է էական կասկած առաջացնել Բանկի անընդհատ գործելու հնարավորության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրակացնում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն դարձնել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, երբ այդ բացահայտումները համապատասխան չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն ապագա իրադարձություններն ու հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի գործունեության անընդհատության դադարեցմանը:
- Գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքն ու բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեկավարի ճշմարիտ ներկայացումը:
- Ձեռք ենք բերում բավականաչափ ու համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Բանկի ֆինանսական տեղեկատվության կամ գործունեության վերաբերյալ ֆինանսական հաշվետվությունների մասին կարծիք արտահայտելու նպատակով: Մենք պատասխանատվություն ենք կրում աուդիտորական աշխատանքների ուղղորդման, վերահսկման ու կատարման համար: Մենք լիովին պատասխանատու ենք մեր աուդիտորական կարծիքի համար:

Ի թիվս այլ հարցերի, Խորհրդին տեղեկացնում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ ներքին հսկողությանը վերաբերող կարևոր թերությունների մասին:

Աուդիտոր
Շ.Թաշչյան

30.03.2023թ

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2022 թ.	2021 թ.
Ակտիվներ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	31 047 633	76 915 359
Առևտրային արժեթղթեր	6	–	240 067
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	14 216 953	22 472 177
Հաճախորդներին տրված վարկեր	8	158 544 821	211 624 164
Ներդրումային արժեթղթեր	9	16 594 314	21 360 114
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	9	9 195 616	–
Հիմնական միջոցներ և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ	10	11 749 477	11 600 199
Ոչ նյութական ակտիվներ	11	2 946 729	2 754 855
Ընթացիկ ակտիվներ շահութահարկի գծով	12	260 311	263 922
Այլ ակտիվներ	14	7 685 893	14 407 466
Ընդամենը ակտիվներ		252 241 747	361 638 323
Պարտավորություններ			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	15	158 138	4 665 095
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	16	11 557 122	2 045 400
Հաճախորդների հաշիվներ	17	178 743 031	288 445 026
Այլ փոխառու միջոցներ	18	9 851 393	12 041 231
Պահուստներ	20	112 750	115 365
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով	12	585 209	–
Հետաձգված պարտավորություններ շահութահարկի գծով	12	1 652 927	1 982 715
Այլ պարտավորություններ	14	1 880 837	2 034 107
Ընդամենը պարտավորություններ		204 541 407	311 328 939
Կապիտալ	19		
Կանոնադրական կապիտալ		63 775 674	63 775 674
Էմիսիոն եկամուտ		130 557	130 557
Կուտակված վնաս		(17 535 340)	(16 121 266)
Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստ		1 090 294	1 293 119
Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատման պահուստ		239 155	1 231 300
Ընդամենը կապիտալ		47 700 340	50 309 384
Ընդամենը կապիտալ և պարտավորություններ		252 241 747	361 638 323

Ստորագրվել և վավերացվել է Բանկի Տնօրինության կողմից՝

Գլխավոր տնօրենի, տնօրինության նախագահի ժ/պ

Ա.Ռ. Ավագյան

Գլխավոր հաշվապահ

Վ. Վ. Դուրգարյան

30 մարտի, 2023թ.

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն**2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2022 թ.	2021 թ.
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	21	31 469 363	36 800 341
Այլ տոկոսային եկամուտ	21	143 556	27 296
Տոկոսային ծախսեր	21	(12 724 018)	(13 995 394)
Զուտ տոկոսային եկամուտ	21	18 888 901	22 832 243
Վարկային կորուստների գծով ծախսեր	13	(7 744 606)	(10 336 529)
Վարկային կորուստների գծով ծախսերից հետո զուտ տոկոսային եկամուտ		11 144 295	12 495 714
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ	22	1 542 556	1 767 028
Շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքներից զուտ օգուտ կամ վնաս		(47)	(64 244)
Ներդրումային արժեթղթերից ստացված զուտ օգուտ		94 379	320 563
Արտարժույթային գործառնություններից զուտ օգուտ/(վնաս)			
- արտարժույթի առքուվաճառք		7 425 128	2 729 447
- գործառնություններ արժույթային ածանցյալ գործիքներով		(1 330 325)	(2 674 891)
- արտարժույթի վերագնահատում		818 877	1 182 089
Այլ եկամուտ	23	313 364	594 338
Ոչ տոկոսային եկամուտ		8 863 932	3 854 330
Անձնակազմի գծով ծախսեր	24	(7 524 984)	(7 158 848)
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	10, 11, 24	(2 221 134)	(2 057 828)
Այլ գործառնական ծախսեր	24	(10 002 476)	(4 424 887)
Արժեզրկման և պահուստների ձևավորման գծով այլ ծախսեր	13	(1 155 975)	(529 932)
Ոչ տոկոսային ծախսեր		(20 904 569)	(14 171 495)
Շահույթ մինչև շահութահարկ		(896 342)	2 178 549
Շահութահարկի գծով ծախս	12	(517 732)	(769 280)
Հաշվետու տարվա (վնաս)/շահույթ		(1 414 074)	1 409 269

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն**2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2022 թ.	2021 թ.
Հաշվետու տարվա վնաս/օգուտ		(1 414 074)	1 409 269
Այլ համապարփակ եկամուտ			
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ</i>			
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների իրական արժեքի փոփոխություն		(761 662)	(705 619)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատված պահուստի փոփոխություն		42 548	(50 645)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների օտարման արդյունքում շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված գումար		(94 379)	(320 563)
Շահութահարկի ազդեցություն	12	146 429	193 829
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս վերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ եկամուտ/ (վնաս)		(667 064)	(882 998)
<i>Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող զուտ այլ համապարփակ եկամուտ</i>			
Շենքերի վերազնադատում		(247 348)	365 682
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային արժեթղթերի գծով շահույթ		(396 440)	(182 617)
Շահութահարկի ազդեցություն	12	115 882	(32 952)
Հաջորդող ժամանակաշրջաններում որպես շահույթ կամ վնաս չվերադասակարգվող ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներ		(527 906)	150 113
Այլ համապարփակ (վնաս) հարկումից հետո		(1 194 970)	(732 885)
Ընդամենը հաշվետու տարվա (վնաս)/շահույթ		(2 609 044)	676 384

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն**2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Կանոնադրական Ծան. կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հիմնական միջոցների վերագնա- հատում հարկերից զտված	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնա- հատում հարկերից զտված	Կուտակված վնաս	Ընդամենը
2021 թ. հունվարի 1	63 775 674	130 557	978 146	2 264 044	(17 515 421)	49 633 000
Հաշվետու տարվա օգուտ	–	–	–	–	1 409 269	1 409 269
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ ծախս	–	–	299 859	(1 032 744)	–	(732 885)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ վնաս	–	–	299 859	(1 032 744)	1 409 269	676 384
Շենքերի մաշվածության հետ կապված վերագնահատման պահուստի վերադասակարգում	–	–	15 114	–	(15 114)	–
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63 775 674	130 557	1 293 119	1 231 300	(16 121 266)	50 309 384
Հաշվետու տարվա եկամուտ	–	–	–	–	(1 414 074)	(1 414 074)
Հաշվետու տարվա այլ համապարփակ վնաս	–	–	(202 825)	(992 145)	–	(1 194 970)
Ընդամենը հաշվետու տարվա համապարփակ եկամուտ	–	–	(202 825)	(992 145)	(1 414 074)	(2 609 044)
Շենքերի մաշվածության և վաճառքի հետ կապված վերագնահատման պահուստի վերադասակարգում	–	–	–	–	–	–
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	63 775 674	130 557	1 090 294	239 155	(17 535 340)	47 700 340

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն**2022 թվականի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար**

(հազար ՀՀ դրամ)

	Ծան.	2022 թ.	2021 թ.
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Ստացված տոկոսներ		32 459 713	36 685 561
Վճարված տոկոսներ		(13 252 865)	(13 630 679)
Ստացված միջնորդավճարներ		2 200 580	3 437 625
Վճարված միջնորդավճարներ		(658 024)	(1 670 596)
Չուտ իրացված օգուտ՝ արտարժույթով և արժույթային անհանգյալ գործիքներով գործառնականություններից		6 094 803	54 556
Ստացված այլ եկամուտ		357 811	833 122
Աշխատակազմին վճարված գումարներ		(7 564 701)	(7 479 681)
Վճարված այլ գործառնական ծախսեր		(10 002 476)	(4 424 887)
Դրամական միջոցների հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		9 634 841	13 805 021
<i>Գործառնական ակտիվների զուտ (ավելացում)/նվազում</i>			
Առևտրային արժեթղթեր		240 067	219 472
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ		3 974 809	(10 289 404)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		35 191 489	(23 674 650)
Այլ ակտիվներ		4 755 524	(2 554 373)
<i>Գործառնական պարտավորությունների զուտ ավելացում/(նվազում)</i>			
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		(4 502 909)	4 035 179
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ		15 274 966	(2 354 444)
Հաճախորդների հաշիվներ		(99 836 958)	37 561 928
Այլ պարտավորություններ		1 180 883	1 441 731
Չուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկը		(34 087 288)	18 190 460
Վճարված շահութահարկ		—	—
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ գործառնական գործունեությունից		(34 087 288)	18 190 460
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(18 754 507)	(11 883 531)
Ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից հոսքեր		13 332 546	7 441 465
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(5 094 999)	(2 743 028)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վաճառքից հոսքեր		2 532 713	249 447
Չուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ (օգտագործված ներդրումային գործունեությունում) / ստացված ներդրումային գործունեությունից		(7 984 247)	(6 935 647)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսավորման գործունեությունից			
Այլ փոխառու միջոցների ներգրավումից հոսքեր	31	4 270 006	2 137 643
Այլ փոխառու միջոցների մարումներ	31	(6 290 372)	(2 468 551)
Չուտ դրամական միջոցների հոսքեր՝ ֆինանսավորման գործունեությունից		(2 020 366)	(330 908)
Փոխարժեքային տարբերությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(1 780 257)	(2 391 916)
Անկնկալվող վարկային կորուստների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		4 432	2 463
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ ան		(45 867 726)	8 534 452
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա սկզբում		76 915 359	68 380 907
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ հաշվետու տարվա վերջում	5	31 047 633	76 915 359

11-69 Էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

(հազար ՀՀ դրամ)

1. Գործունեության նկարագրություն

Բանկի ներկայիս ամբողջական անվանումն է «ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն:

«ՎՏԲ-Հայաստան Բանկ» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ «Բանկ») գործունեություն է իրականացնում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ «ԿԲ») կողմից 2006թ. հունիսի 20-ին տրված № 64 լիցենզիայի հիման վրա (պետական գրանցում՝ 1994թ. մայիսի 25):

2007թ. հուլիսի 25-ից Ռուսաստանի Դաշնության «ՎՏԲ Բանկ» ԲԲԸ-ն հանդիսանում է Բանկի միակ բաժնետեր (բաժնետոմսերի 100%-ի սեփականատեր) (Մայր կազմակերպություն):

Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի Բանկերի միության անդամ, ArCa, Multicarta և Mir քարտային վճարահաշվարկային համակարգերի անդամ:

Բանկն ընդունում է բնակչությունից ավանդներ, տրամադրում է վարկեր և իրականացնում է դրամական փոխանցումներ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և ՀՀ տարածքից դուրս, իրականացնում է արտարժույթի փոխանակման գործարքներ, ինչպես նաև իր հաճախորդ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց մատուցում է այլ բանկային ծառայություններ:

Բանկի գլխամասային գրասենյակը գտնվում է ՀՀ, ք. Երևան, Մոսկովյան փող., շենք 35 հասցեում: Բանկն ունի մասնաճյուղերի լայն ցանց ՀՀ տարածքում: Բանկն ունի գործող 54 մասնաճյուղ (23-ը՝ Երևան քաղաքում, 31-ը՝ ՀՀ այլ մարզերում), որտեղ սպասարկվում են ավելի քան 563 հազար հաճախորդ: Բանկն ունի 211 բանկոմատ:

2. Հաշվետվությունների պատրաստման հիմունքները**Ընդհանուր մաս**

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (այսուհետ՝ «ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

Համաձայն ՀՀ հաշվապահական հաշվառումը և բանկային գործունեությունը կարգավորող օրենսդրության և նորմատիվային ակտերի՝ Բանկը պարտավոր է հաշվապահական հաշվառումը իրականացնել և ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստել ՀՀ դրամով: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվապահական տվյալների վրա, որոնք ձևավորվել են Հայաստանի Հանրապետության հաշվապահական հաշվառմանը վերաբերող օրենսդրության և ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ ակտերի հիման վրա՝ հաշվի առնելով հոդվածների ճշգրտումները և վերադասակարգումները, որոնք անհրաժեշտ են դրանք ՖՀՄՍ-ին համապատասխանեցնելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են փաստացի արժեքի հիմունքով՝ բացառությամբ ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մեջ բացահայտվածի: Օրինակ, առևտրային և ներդրումային արժեթղթերը գնահատված են իրական արժեքով:

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են հազար ՀՀ դրամով:

Գործունեության անընդհատությունը

Ուկրաինայի և Ռուսաստանի Դաշնության միջև զինված հակամարտության բռնկումը իր ազդեցությունն ունեցավ ռուսական ձեռնարկությունների գործունեության վրա տնտեսության տարբեր ոլորտներում և երկրներում: Որպես «ՎՏԲ Բանկ» ԲԲԸ-ի (Մայր բանկ) դուստր ձեռնարկություն, Բանկը ներառվել է ընկերությունների պատժամիջոցային ցուցակում:

Բանկի ղեկավարությունը կարծում է, որ ընթացիկ պայմաններում իրականացվում են համապատասխան միջոցառումներ Բանկի տնտեսական կայունությունն ապահովելու նպատակով:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ նկարագիր**Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունները**

Բանկը չի ընդունել որևէ այլ ստանդարտ, մեկնաբանություն կամ փոփոխություն, որը թողարկվել է, սակայն դեռևս ուժի մեջ չի մտել:

Բանկը նաև կիրառել է ստանդարտների որոշ փոփոխություններ, որոնք ուժի մեջ են մտել 2022թ. հունվարի 1-ից, բայց Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ազդեցություն չեն ունեցել:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումները հաշվառվում են՝ օգտագործելով ձեռքբերման մեթոդը: Ձեռքբերման արժեքը չափվում է որպես ձեռքբերման օրվա դրությամբ փոխանցված հատուցման իրական արժեքի և ձեռքբերվող ընկերության ցանկացած չվերահսկվող բաժնեմասի հանրագումար: Յուրաքանչյուր ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման համար ձեռքբերող կողմը չափում է ձեռքբերված կազմակերպության չվերահսկվող բաժնեմասը, որը բաժնետերերին ներկա պահին էլ տալիս է ընկերության զուտ ակտիվներում համապատասխան բաժնի իրավունք ընկերության լուծարման դեպքում, կա՛մ իրական արժեքով, կա՛մ ձեռքբերված ընկերության որոշելի զուտ ակտիվների համապատասխան մասի գումարի չափով: Չվերահսկվող բաժնեմասի այլ բաղադրիչները գնահատվում են ձեռքբերման պահին իրական արժեքով: Առաջացած ձեռքբերման ծախսումները ծախսագրվում են:

Եթե Բանկը ձեռք է բերում ձեռնարկատիրական գործունեություն, ապա ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները դասակարգվում են պայմանագրի պայմաններին, տնտեսական բնույթին և ձեռքբերման պահին այլ էական պայմաններին համապատասխան: Սա ներառում է ձեռքբերվող կազմակերպության հիմնական պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքների տարանջատման անհրաժեշտության վերլուծությունը:

Ձեռնարկատիրական գործունեության փուլային ձեռքբերման դեպքում ձեռքբերող ձեռքբերվող կազմակերպությունում իր նախկինում ունեցած բաժնեմասը պետք է վերաչափի ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ իրական արժեքով և արդյունքում ստացված օգուտը կամ վնասը ճանաչի շահույթում կամ վնասում:

Ցանկացած պայմանական հատուցում, որը պետք է փոխանցվի ձեռքբերողի կողմից, ճանաչվում է ձեռքբերման պահին իրական արժեքով: Ակտիվ կամ պարտավորություն հանդիսացող պայմանական հատուցումների իրական արժեքի ցանկացած հետագա փոփոխություն ճանաչվում է ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն շահույթում կամ վնասում կամ որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների փոփոխություն: Եթե պայմանական հատուցումը դասակարգվում է որպես սեփական կապիտալ, ապա այն չի վերաչափվում՝ մինչև կապիտալում ամբողջական մարումը:

Գուդվիլը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը հանդիսանում է փոխանցված հատուցման և ճանաչված չվերահսկվող բաժնեմասի հանրագումարի և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների իրական արժեքների տարբերությունը: Եթե փոխհատուցումը ավելի քիչ է, քան ձեռքբերված դուստր ընկերության զուտ ակտիվների իրական արժեքը, ապա տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Սկզբնական ճանաչումից հետո գուդվիլը չափվում է սկզբնական արժեքով՝ նվազեցնելով արժեզրկումից կուտակված ցանկացած կորստով: Արժեզրկման ստուգման նպատակով ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած, պետք է բաշխվի խմբի այն դրամաստեղծ միավորներին, որոնք ակնկալվում է, որ կստանան օգուտներ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորումից՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք ձեռքբերվողի այլ ակտիվները կամ պարտավորությունները վերագրված են այդ միավորներին, թե՛ ոչ: Եթե գուդվիլը կազմում է դրամական միջոցներ ստեղծող ստորաբաժանման մաս, և այդ ստորաբաժանման մի մասն օտարվում է, օտարվող մասին վերագրելի գուդվիլը ընդգրկվում է այդ գործունեության հաշվեկշռային արժեքի մեջ օտարումից շահույթը կամ վնասը որոշելիս: Այս պարագայում օտարվող գուդվիլը գնահատվում է օտարվող գործունեության արժեքի և դրամական միջոցներ ստեղծող ստորաբաժանման մնացած մասի արժեքի հարաբերության հիման վրա:

Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող դուստր կազմակերպությունների ձեռքբերումը

Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող դուստր կազմակերպությունների ձեռքբերման հաշվառումն իրականացվում է բաժնեմասերի միավորման մեթոդով:

Ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող կողմերի միջև փոխանցված դուստր կազմակերպության ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների կազմում հաշվեկշռային արժեքով, որով արտացոլված են դուստր կազմակերպության ֆինանսական հաշվետվության մեջ՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ: Նախորդ սեփականատիրոջ կողմից կազմակերպության գնման ժամանակ առաջացած գուդվիլը նույնպես արտացոլվում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում: Չուտ ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի և վճարված հատուցման տարբերությունը ընդգրկվում է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ որպես սեփական կապիտալի ճշգրտում:

Տվյալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, ներառյալ համեմատական տվյալները, կազմվում են այնպես, եթե դուստր կազմակերպությունը ձեռք բերված լիներ խմբի կողմից նախորդ սեփականատիրոջ կողմից սկզբնական ձեռքբերման ամսաթվով:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ներդրումներ ասոցիացված կազմակերպություններում

Ասոցիացված են համարվում այն կազմակերպությունները, որոնցում խումբը ունի 20%-ից 50% քվեարկող բաժնեմաս կամ Բանկն ունի Էական ազդեցության այլ հնարավորություններ, որը, սակայն, չի նշանակում լիովին վերահսկում: Ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումները հաշվառվում են բաժնեմասնակցության մեթոդով և սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով՝ ներառյալ գույքի: Հաշվեկշռային արժեքի հետագա փոփոխությունները արտացոլում են միավորմանը հաջորդող Բանկի՝ ասոցիացված կազմակերպության գույն ակտիվների բաժնեմասի փոփոխությունները: Բանկի՝ ասոցիացված կազմակերպության շահույթի կամ վնասի բաժնեմասը ճանաչվում է համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պահուստներում փոփոխությունները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Այնուամենայնիվ, երբ Բանկի՝ ասոցիացված կազմակերպություններում վնասների բաժինը գերազանցում է իր բաժնեմասը ասոցիացված կազմակերպությունում, Բանկը չի ճանաչում հետագա կորուստները, եթե Բանկը չի պարտավորվում հետագա վճարումներ կատարել ասոցիացված կազմակերպությանը կամ ասոցիացված կազմակերպության անունից:

Բանկի և իր ասոցիացված կազմակերպության միջև գործարքներից չիրացված օգուտները բացառվում են մինչև Բանկի՝ ասոցիացված կազմակերպությունում բաժնեմասը: չիրացված վնասները նույնպես բացառվում են, բացառությամբ այն դեպքի, երբ համապատասխան գործարքը վկայում է փոխանցվող ակտիվի արժեքի վնասման մասին:

Իրական արժեքի չափում

Բանկը իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով պահվող ֆինանսական գործիքները և այնպիսի ոչ ֆինանսական ակտիվները, ինչպիսիք են ներդրումային գույքը, չափում է իրական արժեքով՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Իրական արժեքն այն գինն է, որը չափման ամսաթվի դրությամբ ընթացիկ շուկայական պայմաններում, հիմնական կամ դրա բացակայության դեպքում՝ ամենաբարենպաստ շուկայում կստացվեր շուկայի մասնակիցների միջև՝ սովորական գործարքում ակտիվը վաճառելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու դիմաց: Իրական արժեքով չափումը ենթադրում է, որ ակտիվի վաճառքը կամ պարտավորության փոխանցումը կատարվում է՝

- ▶ այդ ակտիվի կամ պարտավորության հիմնական շուկայում, կամ
- ▶ հիմնական շուկայի բացակայության դեպքում՝ տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության համար ամենաբարենպաստ շուկայում:

Բանկը պետք է հասանելիություն ունենա հիմնական կամ ամենաբարենպաստ շուկային: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը չափվում է՝ կիրառելով այնպիսի ենթադրություններ, որոնք շուկայի այլ մասնակիցները կօգտագործեին ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը որոշելիս՝ ենթադրելով, որ շուկայի մասնակիցները գործում են իրենց լավագույն տնտեսական շահերից ելնելով: Ոչ ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքի չափումը հաշվի է առնում շուկայի մասնակցի՝ տնտեսական օգուտներ ստեղծելու կարողությունը՝ ակտիվի առավել արդյունավետ և լավագույն օգտագործումից կամ այն շուկայի մեկ այլ մասնակցի վաճառելուց, ով ակտիվը կօգտագործեր առավել արդյունավետ և լավագույն կերպով:

Բանկն օգտագործում է գնահատման մեթոդներ, որոնք տեղի են տվյալ հանգամանքներում, և որոնց համար բավարար տվյալներ կան իրական արժեքը չափելու համար՝ առավելագույնի հասցնելով համապատասխան դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը և նվազագույնի հասցնելով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների օգտագործումը: Բոլոր ակտիվներն ու պարտավորությունները, որոնց իրական արժեքը չափվում կամ բացահայտվում է ֆինանսական հաշվետվություններում, դասակարգվում են ըստ ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիայի՝ ելնելով իրական արժեքի չափման համար Էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից՝

- ▶ 1-ին մակարդակ. համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների համար ակտիվ շուկայում գնանշված գներ (չճշգրտված),
- ▶ 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնցում բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից,
- ▶ 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որտեղ իրական արժեքի չափման համար Էական նշանակություն ունեցող ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալները շուկայում դիտարկելի չեն:

Այն ակտիվների և պարտավորությունների համար, որոնք պարբերաբար ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվություններում, Բանկը դիտարկում է հիերարխիայի մակարդակների փոփոխության անհրաժեշտությունը՝ նորից վերլուծելով դրանց դասակարգումը (ելնելով իրական արժեքի չափման համար Էական ամենացածր մակարդակի ելակետային տվյալներից) յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ**Սկզբնական ճանաչում***Ճանաչման ամսաթիվ*

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների բոլոր կանոնավոր գնումներն ու վաճառքները ճանաչվում են գործարքի ամսաթվով, այսինքն՝ այն ամսաթվով, երբ Բանկը պարտավորվում է գնել ակտիվը կամ պարտավորությունը: Կանոնավոր են համարվում ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների այնպիսի գնումները կամ վաճառքները, որոնք պահանջում են ակտիվի մատակարարում տվյալ շուկայում գործող նորմերով կամ գործարար սովորույթներով սահմանված ժամկետի ընթացքում:

Սկզբնական չափում

Ֆինանսական գործիքների դասակարգումը սկզբնական ճանաչման ժամանակ կախված է պայմանագրային պայմաններից և գործիքների կառավարման բիզնես մոդելից: Ֆինանսական գործիքները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով և գործարքի ծախսերը նվազեցվում կամ ավելացվում են տվյալ գումարին, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների:

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների չափման տեսակներ

Բանկն իր ֆինանսական ակտիվները դասակարգում է ելնելով ակտիվի կառավարման բիզնես մոդելից և ակտիվի պայմանագրային պայմաններից, չափումն իրականացնելով՝

- ▶ Ամորտիզացված արժեքով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով,
- ▶ Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Բանկն իր ածանցյալ և առևտրային պորտֆելը դասակարգում և չափում է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով: Բանկը կարող է հաշվառել ֆինանսական գործիքներն իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, եթե այդ կերպ վերանում է կամ զգալիորեն նվազեցվում են չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունները:

Ֆինանսական պարտավորությունները, բացի վարկային պարտավորություններից և ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերից, չափվում են ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, երբ դրանք պահվում են վաճառքի համար, ածանցյալ գործիքներ են կամ կիրառվում է իրական արժեքով հաշվառում:

Պահանջներ բանկերի նկատմամբ, հաճախորդներին տրված վարկեր, ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

Բանկը չափում է բանկերի նկատմամբ պահանջները, հաճախորդներին տրված վարկերը և այլ ֆինանսական գործիքները ամորտիզացված արժեքով միայն այն դեպքում, եթե միաժամանակ բավարարվում են հետևյալ երկու պայմանները՝

- ▶ Ֆինանսական ակտիվը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ֆինանսական ակտիվները պահել պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրման նպատակով,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական միջոցների հոսքեր, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի դիմաց տոկոսների վճարումներ (SPPI):

Այս պայմանների մանրամասները ներկայացված են ստորև.

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկն իր բիզնես մոդելը սահմանում է այն մակարդակի վրա, որը լավագույն կերպով արտացոլում է գործունեության նպատակների իրագործման համար ֆինանսական ակտիվների խմբերի կառավարման ուղղությամբ որոշեցրած մեթոդները:

Բանկի բիզնես մոդելը չի գնահատվում առանձին գործիքների հիմունքով, այլ ավելի բարձր՝ համախմբված պորտֆելների մակարդակով, և հիմնվում է այնպիսի դիտարկելի գործոնների վրա, ինչպիսիք են՝

- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների գնահատման և կազմակերպության առանցքային ղեկավար անձնակազմին ներկայացման մեխանիզմները,
- ▶ Բիզնես մոդելի արդյունավետության (և այդ բիզնես մոդելի շրջանակներում պահվող ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը, մասնավորապես, այդ ռիսկերի կառավարման մեխանիզմները,

(հազար ՀՀ դրամ)

- ▶ Բիզնեսի կառավարիչների փոխհատուցման եղանակները (օրինակ՝ փոխհատուցումը հիմնված է կառավարվող ակտիվների իրական արժեքների կամ պայմանագրային դրամական հոսքերի վրա),
- ▶ Վաճառքների ակնկալվող հաճախականությունը, արժեքը և ժամկետները նույնպես հանդիսանում են Բանկի գնահատման կարևոր գործոններ:

Բիզնես մոդելի գնահատման հիմքում ընկած են ողջամիտ ակնկալվող սցենարները՝ առանց հաշվի առնելու «վատագույն» կամ «սթրեսային» սցենարները: Եթե սկզբնական ճանաչումից հետո դրամական միջոցների հոսքերը տեղի են ունենում Բանկի սկզբնական ակնկալիքներից տարբեր կերպով, Բանկը չի փոխում տվյալ բիզնես մոդելում պահվող մնացած ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը, սակայն հետագայի համար հաշվի է առնում այդ տեղեկատվությունը նոր առաջացող կամ նոր ձեռք բերվող ֆինանսական ակտիվները գնահատելիս:

Միայն մայր գումարի և տոկոսի վճարման (SPPI) գնահատումներ

Որպես դասակարգման գործընթացի երկրորդ քայլ, Բանկը գնահատում է ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները՝ պարզելու համար, թե արդյոք նրանք բավարարում են SPPI գնահատման պահանջներին:

Այս գնահատման նպատակով, մայր գումար հասկացությունը սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեք սկզբնական ճանաչման ժամանակ և կարող է փոխվել ֆինանսական ակտիվի կյանքի ընթացքում (օրինակ՝ եթե կան մայր գումարի մարումներ կամ վարձատրության/գեղջի ամորտիզացիա):

Վարկային պայմանագրի մեջ սովորաբար տոկոսի ամենակարևոր տարրերն են՝ փողի ժամանակային արժեքը և վարկային ռիսկը: SPPI գնահատումը իրականացնելու համար Բանկը կիրառում է դատողություն և հաշվի է առնում համապատասխան գործոններ, ինչպիսիք են ֆինանսական ակտիվի արժույթը և տոկոսադրույքի գործողության ժամանակահատվածը:

Համեմատության համար, այն պայմանագրային դրույթները, որոնք առաջացնում են ավելի քան նվազագույն ենթարկվածություն ռիսկերին կամ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի տատանողականության, որոնք կապված չեն բազային վարկային պայմանագրի հետ, չեն առաջացնում միայն մայր գումարի և դրա չմարված մասի վրա տոկոսի վճարում հանդիսացող պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքեր: Այս դեպքերում ֆինանսական ակտիվը պետք է չափվի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ

Բանկը չափում է պարտքային գործիքները իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով, եթե միաժամանակ առկա են հետևյալ երկու պայմանները.

- ▶ Գործիքը պահվում է բիզնես մոդելի շրջանակներում, որի նպատակն է ինչպես պայմանագրային դրամական միջոցների հոսքերի հավաքագրումը, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվների վաճառքը,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները բավարարում են SPPI ստուգման չափանիշներին:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքները հետագայում չափվում են իրական արժեքով՝ իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացող օգուտները և վնասները ճանաչելով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Տոկոսային եկամուտը և փոխարժեքային տարբերություններից օգուտը և վնասը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում նույն կերպ, ինչպես ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները: Ապաճանաչման պահին, նախկինում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված գումարային օգուտները կամ վնասները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային գործիքների համար ակնկալվող վարկային կորուստները չեն նվազեցնում այդ ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքները, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում շարունակվում են ներկայացվել իրական արժեքով: Փոխարենը, այն պահուստի չափով գումարը, որը կառաջանար, եթե ակտիվները չափվեին ամորտիզացված արժեքով, ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում՝ որպես կուտակված արժեզրկման գումար, շահույթում կամ վնասում համապատասխան ծախսագրմամբ: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված վնասը ակտիվի ապաճանաչումից հետո տեղափոխվում է շահույթի և վնասի կազմ:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո Բանկը երբեմն ընտրում է՝ իր բաժնային ներդրումների մի մասն առանց հետագա վերանայման դասակարգել որպես իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող բաժնային գործիքներ, երբ դրանք համապատասխանում են կապիտալի գործիքի սահմանմանը՝ համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի «Ֆինանսական գործիքներ. Ներկայացում» ստանդարտի, և չեն պահվում առևտրային նպատակով: Նման դասակարգումը որոշվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր գործիքի համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

Այս բաժնային գործիքներից օգուտները կամ վնասները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես այլ եկամուտ, երբ վճարման իրավունքը հաստատվել է, բացառությամբ, երբ Բանկը օգուտ է ստանում տվյալ մուտքերից՝ գործիքի արժեքի մի մասի վերականգնման միջոցով: Այդ դեպքում նման օգուտները հաշվառվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում: Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված գործիքները ենթակա չեն արժեզրկման գնահատման: Այդ գործիքների օտարումից հետո, կուտակված վերագնահատման պահուստը փոխանցվում է չբաշխված շահույթին:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և չօգտագործված վարկային պարտավորություններ

Բանկը թողարկում է ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրեր, ակրեդիտիվներ և վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ:

Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերը ֆինանսական հաշվետվություններում սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որը ստացված վարձատրությունն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ամեն երաշխիքի համար Բանկի պարտավորությունը չափվում է հետևյալ գումարների առավելագույնի չափով. սկզբնական ճանաչված արժեքի և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչված կուտակված ամորտիզացիայի տարբերության և ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի:

Վարկավորման չօգտագործված պարտավորությունները և ակրեդիտիվները պարտավորվածություններ են, որի շրջանակներում պարտավորվածության տևողության ընթացքում Բանկը հաճախորդին պետք է տրամադրի վարկ՝ նախապես սահմանված պայմաններով: Ինչպես ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում, այդ պայմանագրերը ընդգրկված են ակնկալվող վարկային կորուստների պահանջների մեջ:

Բանկը երբեմն թողարկում է վարկավորման չօգտագործված պարտավորվածություններ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով: Այդ պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, իսկ հետագայում չափվում են ակնկալվող վարկային կորուստների պահուստի և սկզբնական ճանաչված արժեքի առավելագույնի չափով, անհրաժեշտության դեպքում հանելով ճանաչված կուտակված եկամտի գումարը:

Կատարողական երաշխիքի պայմանագրեր

Կատարողական երաշխիքները պայմանագրեր են, որոնք տրամադրում են փոխհատուցում, երբ մյուս կողմը չի կատարում պայմանագրային պարտավորությունը: Կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը վարկային ռիսկ չեն փոխանցում: Համաձայն կատարողական երաշխիքի պայմանագրի՝ ռիսկը, դա հավանականությունն է, որ մյուս կողմը չի կատարի պայմանագրային պարտավորությունը: Հետևաբար, կատարողական երաշխիքի պայմանագրերը չեն համարվում ֆինանսական գործիքներ և այդպիսով՝ չեն ընդգրկվում ՖՀՄՍ 9-ի շրջանակներում:

Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորությունների վերադասակարգում

Բանկն սկզբնական ճանաչումից հետո չի վերադասակարգում իր ֆինանսական ակտիվները, չհաշված բացառիկ դեպքերը, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման բիզնես մոդելը: Ֆինանսական պարտավորությունները երբեք չեն վերադասակարգվում: 2022թ.-ի ընթացքում Բանկը չի վերադասակարգել իր ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ներառում են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցները (բացառությամբ պարտադիր պահուստների), ինչպես նաև ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ մինչև 90 օր մարման ժամկետ ունեցող և պայմանագրային պարտավորություններով չճանրաբեռնված միջոցները:

Թանկարժեք մետաղներ

Ոսկին և այլ թանկարժեք մետաղները արտացոլվում են ՀՀ ԿԲ գնման գներով, որոնք մոտավորապես համապատասխանում են իրական արժեքին՝ Լոնդոնի մետաղների բորսայի գնանշումների նկատմամբ գեղչմամբ: Թանկարժեք մետաղների հետ գործառնությունների ժամանակ ՀՀ ԿԲ գների փոփոխությունները հաշվառվում են որպես թանկարժեք մետաղների գործառնություններից գնային տարբերություններ այլ եկամուտների կազմում:

Հետգնման ու հակադարձ հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի գծով փոխառության գործառնություններ

Հետգնման պայմանով արժեթղթերի վաճառքի գործառնությունները («ռեպո») դիտարկվում են որպես ապահովված ֆինանսավորման գործառնություններ: Հետգնման պայմանով վաճառված արժեթղթերը շարունակվում են հաշվառվել հաշվեկշռում, և այն դեպքում, երբ գնորդն ունի նշված արժեթղթերի վաճառքի կամ գրավադրման պայմանագրային իրավունք կամ համաձայնություն, դրանք վերադասակարգվում են որպես

(հազար ՀՀ դրամ)

«Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր» և ներկայացվում որպես առանձին հաշվեկշռային հոդված: Համապատասխան պարտավորությունն արտացոլվում է բանկերի կամ հաճախորդների միջոցների կազմում: Հետագայում վաճառքի պայմանագրով արժեթղթերի ձեռքբերումը (հակադարձ ռեպո) արտացոլվում է բանկերի նկատմամբ պահանջների կամ հաճախորդներին տրված վարկերի կազմում՝ կախված իրավիճակից: Վաճառքի գնի և ձեռք բերման գնի միջև տարբերությունը դիտարկվում է որպես տոկոսային եկամուտ և հաշվեգրվում ռեպո պայմանագրի ժամկետի ընթացքում՝ արդյունավետ եկամտաբերության մեթոդով:

Արժեթղթերը, որոնք փոխառության են տրվել գործընկերներին, շարունակվում են հաշվառվել ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Փոխառությամբ ներգրավված արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում միայն երրորդ անձանց վաճառքի դեպքում: Այս դեպքում առքուվաճառքի գործարքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ եկամուտների կազմում՝ հանած առևտրային արժեթղթերի հետ կապված գործառնությունների ծախսերը: Այդպիսի արժեթղթերի վերադարձի պարտավորությունը արտացոլվում է առևտրային գործառնությունների գծով պարտավորություններում՝ իրական արժեքով:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Բանկը բնականոն գործունեության ընթացքում արժուպային և կապիտալի շուկաներում օգտագործում է տարատեսակ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ, ներառյալ՝ ֆորվարդները, ֆյուչերները, սվոպերը և օպցիոնները: Այդ ֆինանսական գործիքները նախատեսված են առևտրի համար և սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշման հիման վրա կամ գնորոշման մոդելներով, որոնք հիմնված են բազիսային գործիքների ընթացիկ շուկայական և պայմանագրային արժեքների և այլ գործոնների վրա: Դրական իրական արժեքով ածանցյալ ֆինանսական գործիքները արտացոլվում են ակտիվների կազմում, իսկ բացասական արժեք ունեցողները՝ պարտավորությունների կազմում: Նշված գործառնություններից ստացված արդյունքները հաշվառվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես առևտրական նպատակով պահվող ակտիվներից կամ արտարժուպային գործառնություններից զուտ շահույթ կամ վնաս՝ կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Պարունակվող ածանցյալ գործիքը հիբրիդային գործիքի բաղադրիչ է, որը ներառում է նաև ոչ ածանցյալ մայր-պայմանագիր, որի արդյունքում համակցված գործիքի դրամական հոսքերի մի մասը տատանվում է առանձին ածանցյալ գործիքի նման: Պարունակվող ածանցյալ գործիքը առաջացնում է փոփոխություններ որոշ կամ բոլոր դրամական միջոցների հոսքերում, որոնք հակառակ դեպքում պահանջվում էին պայմանագրով, կախված սահմանված տոկոսադրույքից, ֆինանսական գործիքի գնից, ապրանքի գնից, արտարժույթի փոխարժեքից, գների ինդեքսից կամ դրույքից, վարկանշից կամ վարկային ինդեքսից, այլ փոփոխականից, պայմանով, որ ոչ ֆինանսական փոփոխականի դեպքում այն հատուկ չէ պայմանագրի կողմի համար:

Ֆինանսական գործիքին կցված, բայց այդ գործիքից անկախ փոխանցվող ածանցյալ գործիքը, կամ գործիքը, որի պայմանագրային կողմը տարբերվում է այդ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմից, չի հանդիսանում պարունակվող ածանցյալ գործիք, այլ առանձին ածանցյալ գործիք է:

Պարտավորություններում կամ ոչ ֆինանսական մայր պայմանագրերում պարունակվող ածանցյալ գործիքները դիտարկվում են որպես առանձին ածանցյալ գործիքներ և հաշվառվում են իրական արժեքով, եթե համապատասխանում են ածանցյալ գործիքի վերոնշյալ սահմանմանը, նրանց տնտեսական հատկանիշները և ռիսկերը սերտորեն կապված չեն մայր պայմանագրի հետ, և մայր պայմանագիրը չի համարվում առևտրային նպատակներով կնքված կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով հաշվառվող: Պարունակվող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են առևտրային պորտֆելում իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են բիզնես մոդելի և SPPI-ի գնահատումների հիման վրա:

Մուրհակներ

Գնված մուրհակները ներառվում են առևտրական նպատակով պահվող արժեթղթերում, պահանջներ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրված վարկեր հողվածներում՝ կախված ձեռք բերման նպատակից և պայմաններից, և հաշվառվում են հաշվետվությունում ակտիվների համապատասխան դասերի նկատմամբ կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության սկզբունքների հիման վրա:

Փոխառու միջոցներ

Թողարկված ֆինանսական գործիքները կամ դրանց բաղկացուցիչները դասակարգվում են որպես պարտավորություններ, եթե պայմանագրային համաձայնության արդյունքում Բանկն ունի պարտավորություն փոխանցելու դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ, կամ այլ կերպ կատարելու պարտավորությունները, բացի հաստատուն գումարով դրամական միջոցների կամ այլ ֆինանսական ակտիվների՝ սեփական բաժնեմասային գործիքների հաստատուն քանակով փոխարինելը: Նման գործիքները իրենց մեջ ներառում են ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները, բանկերի միջոցները, հաճախորդների հաշիվները, թողարկված պարտատոմսերը, այլ փոխառու միջոցները և ստորադաս փոխառու միջոցները: Սկզբնական ճանաչումից հետո փոխառու միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդի կիրառման միջոցով: Պարտավորության ապաճանաչման դեպքում, ինչպես նաև ամորտիզացիայի ընթացքում, եկամուտներն ու ծախսերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

(հազար ՀՀ դրամ)

Եթե Բանկը գնում է սեփական պարտավորությունները, դրանք հանվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված փոխհատուցման տարբերությունը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում:

Ֆինանսական վարձակալություն**i. Բանկը՝ որպես վարձակալ**

Բանկը կիրառել է ճանաչման և չափման միասնական մոտեցում բոլոր վարձակալությունների համար, բացառությամբ կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների: Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորություններ՝ վարձակալության գծով վճարումներ կատարելու համար և օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ, որոնք ներկայացնում են պայմանագրի հիմքում ընկած ակտիվները օգտագործելու իրավունքը:

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ (այն ամսաթիվը, երբ հիմքում ընկած ակտիվը հասանելի կդառնա վարձակալի կողմից օգտագործման համար): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները, և ճշգրտված վարձակալության գծով պարտավորության ցանկացած վերաչափմամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորությունների գումարը, սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումներ, վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումներ: Բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ ձեռք կբերի վարձակալված ակտիվի նկատմամբ սեփականության իրավունքը պայմանագրի ավարտին, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկում է գծային հիմունքով վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի օգտակար ծառայության ավարտի ամսաթվից և վարձակալության ժամկետի ավարտի ամսաթվից ամենավաղը: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները ենթակա են արժեզրկման գնահատման:

Վարձակալության գծով պարտավորություններ

Վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ Բանկը ճանաչում է վարձակալության գծով պարտավորությունը վարձակալության ժամկետի ընթացքում վճարման ենթակա վարձավճարների ներկա արժեքով: Վարձավճարները պարունակում են հաստատուն վճարումները (ներառյալ՝ ըստ Էուլյան հաստատուն վճարումներ)՝ հանած վարձակալության ցանկացած ստացվելիք խրախուսումը, վարձակալության փոփոխում վճարումներ, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, գումարները, որոնք սպասվում է, որ կվճարվեն վարձակալի կողմից՝ մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո: Վարձավճարները ներառում են նաև գնման օպցիոնի իրագործման գին, երբ Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրառործի այդ օպցիոնը, և վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքների վճարումներ, եթե վարձակալության ժամկետն արտացոլում է Բանկի՝ վարձակալությունը դադարեցնելու օպցիոնի իրագործումը: Փոփոխում վարձավճարները, որոնք կախված չեն ինդեքսից կամ դրույքից, ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակվա շրջանում, որի ընթացքում տեղի է ունենում այդ վճարումներին հանգեցնող դեպքը կամ իրավիճակը:

Վարձավճարների ներկա արժեքը հաշվելիս Բանկն օգտագործում է սկզբնական կիրառման ամսաթվին լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, եթե վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքը հնարավոր չէ հեշտությամբ որոշել: Մեկնարկի ամսաթվից հետո վարձակալության գծով պարտավորության գումարը ավելացվում է՝ վարձակալության գծով պարտավորության տոկոսը արտացոլելու համար, և նվազեցվում է՝ կատարված վարձավճարները արտացոլելու համար: Ավելի, վարձակալության գծով պարտավորության հաշվեկշռային արժեքը վերաչափվում է, եթե տեղի են ունենում վերափոխումներ, վարձակալության ժամկետի փոփոխություն, ըստ Էուլյան հաստատուն վարձավճարների փոփոխություն կամ հիմքում ընկած ակտիվի գնման օպցիոնի գնահատումներում փոփոխություն:

Կարճաժամկետ վարձակալություններ և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալություններ

Բանկը կիրառում է կարճաժամկետ վարձակալությունների ճանաչման բացառությունը կարճաժամկետ վարձակալությունների համար (այն վարձակալությունները, որոնք վարձակալության ժամկետը մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ 12 ամիս է կամ դրանից պակաս, և չեն պարունակում գնման օպցիոն): Բանկը կիրառում է նաև փոքրարժեք ակտիվների վարձակալության ճանաչման բացառությունը այն ակտիվների վրա, որոնք համարվում են փոքրարժեք (2,500 հազ. ՀՀ դրամը չգերազանցող): Կարճաժամկետ վարձակալությունների և փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների գծով վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս՝ գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

ii. Գործառնական – Բանկը՝ որպես վարձատու

Վարձակալությունները, երբ Բանկը չի փոխանցում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված նշանակալի բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն:

(հազար ՀՀ դրամ)

Վարձակալական եկամուտը ճանաչվում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում է այլ եկամտի կազմում համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ գործառնական բնույթի է: Գործառնական վարձակալության բանակցությունների և պայմանավորվածությունների գծով կրած սկզբնավորման ուղղակի ծախսումները ավելացվում են տրամադրված ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին և ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետի ընթացքում նույն հիմունքով, որը կիրառվում է վարձակալական եկամուտը ճանաչելիս: Պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես եկամուտ այն ժամանակահատվածի ընթացքում, որում դրանք ստացվում են:

iii. Ֆինանսական – Բանկը որպես վարձատու

Ֆինանսական վարձակալության ժամկետի մեկնարկի պահից Բանկը ճանաչում է ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներ՝ վարձակալությունում զուտ ներդրումներին հավասար գումարով:

Ֆինանսական եկամտի ճանաչումը հիմնված է այնպիսի գրաֆիկի վրա, որն ապահովում է հատուցման հաստատուն պարբերական դրույք ֆինանսական վարձակալության շրջանակներում վարձատուի զուտ ներդրումների նկատմամբ: Սկզբնական ուղղակի ծախսումները ներառվում են ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների սկզբնական գնահատման մեջ:

Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները հաշվանցվում են պարտավորություններով և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են զուտ մնացորդով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավական հիմք և գոյություն ունի դրանք զուտ հիմքով մարելու կամ միաժամանակ ակտիվները իրացնելու և պարտավորությունները մարելու մտադրություն: Հաշվանցում կատարելու իրավունքը չպետք է պայմանավորված լինի ապագա ժամանակաշրջանի դեպքերով և պետք է ունենա իրավական ուժ բոլոր ստորև ներկայացված դեպքերում՝

- ▶ բնականոն գործունեության ընթացքում,
- ▶ պարտականությունների չկատարման դեպքում,
- ▶ կազմակերպության կամ դրա որևէ գործընկերոջ վճարունակ չլինելու կամ լուծարման ժամանակ:

Սույն պայմանները, որպես կանոն, չեն տարածվում հաշվանցման գլխավոր համաձայնությունների վրա, և համապատասխան ակտիվներն ու պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են համախառն արժեքով:

Վերակազմակերպված վարկեր

Հնարավորության դեպքում Բանկը ձգտում է վերակազմակերպել վարկերը, այլ ոչ թե բռնագանձել գրավադրված գույքը: Դա կարող է լինել վճարումների ժամկետները երկարաձգելու կամ նոր պայմաններով վարկային պայմանագրի կնքման միջոցով:

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, երբ պայմանները այն աստիճան են վերանայվել, որ այն դարձել է հիմնովին նոր վարկ, և տարբերությունը ճանաչվում է որպես ապաճանաչումից օգուտ կամ վնաս այն չափով, որքանով արժեզրկումից կորուստը դեռ չի ճանաչվել: Նոր ճանաչված վարկերը ակնկալվող վարկային կորուստների չափման նպատակով դասակարգվում են 1-ին փուլում, քանի դեռ նոր վարկը չի համարվում ձեռք բերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI): Երբ Բանկը գնահատում է՝ արդյոք պետք է ապաճանաչել հաճախորդին տրված վարկը թե ոչ, հաշվի է առնում հետևյալ գործոնները՝

- ▶ վարկի արժույթի փոփոխությունը,
- ▶ գործընկերոջ փոփոխությունը,
- ▶ եթե փոփոխությունը այնպիսին է, որ գործիքը այլևս չի համապատասխանի SPPI չափանիշին:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում զգալիորեն տարբերվող դրամական հոսքերի, փոփոխությունը չի բերում ապաճանաչման: Հիմք ընդունելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղչված դրամական հոսքերի փոփոխությունը, Բանկը հաշվառում է փոփոխությունից օգուտը կամ վնասը՝ ներկայացնելով այն ֆինանսական արդյունքների մասին ֆինանսական հաշվետվությունում որպես տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքով, այն չափով, որքանով արժեզրկումից վնասը դեռ չի հաշվառվել:

Այն փոփոխությունների համար, որոնք չեն հանգեցնում ապաճանաչման, Բանկը նաև վերագնահատում է, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ, կամ արդյոք ակտիվները պետք է դասակարգվեն որպես արժեզրկված: Երբ փոփոխության արդյունքում ակտիվը դասակարգվում է որպես վարկային առումով արժեզրկված, այն պետք է մնա 3-րդ մակարդակում՝ նվազագույնը վեցամսյա փորձաշրջանով: Վերակազմակերպված վարկը 3-րդ մակարդակից վերադասակարգելու համար պետք է կատարված լինեն մայր գումարի կամ տոկոսների որոշ մասի պարբերական վճարումներ առնվազն փորձաշրջանի տևողության կեսի ընթացքում փոփոխված վճարման ժամանակացույցի համաձայն:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչում**Ֆինանսական ակտիվներ**

Ֆինանսական ակտիվը (կամ, երբ կիրառելի է, ֆինանսական ակտիվի մի մասը, կամ ֆինանսական ակտիվների խմբի մի մասը) ապաճանաչվում է, երբ

- ▶ ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքի ժամկետն ավարտված է,
- ▶ Բանկը փոխանցում է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը կամ պահպանում է այդ իրավունքը, բայց պարտավորվում է ստացված գումարներն ամբողջությամբ և առանց Էական ուշացման փոխանցել երրորդ կողմին՝ փոխանցման համաձայնագրով, ինչպես նաև,
- ▶ Բանկը (ա) փոխանցել է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, կամ (բ) չի փոխանցել և չի պահպանել ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, սակայն փոխանցել է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը:

Այն դեպքում, երբ Բանկը փոխանցել է ակտիվից դրամական միջոցների հոսքեր ստանալու պահանջի իրավունքը, ո՛չ փոխանցել և ո՛չ էլ պահպանում է ակտիվի գծով բոլոր ռիսկերի և օգուտների զգալի մասը, և չի փոխանցել ակտիվի նկատմամբ վերահսկողության իրավունքը, ակտիվը ճանաչվում է այնքանով, որքանով Բանկը շարունակում է մասնակցություն ունենալ տվյալ ակտիվում: Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի նկատմամբ երաշխիքի ձև, այդպիսի մասնակցությունը չափվում է հետևյալ երկու

մեծություններից նվազագույնով՝ ակտիվի սկզբնական հաշվեկշռային արժեք և փոխհատուցման առավելագույն գումար, որը կարող է պահանջվել Բանկից:

Երբ շարունակվող մասնակցությունը ձեռք է բերում փոխանցվող ակտիվի գծով թողարկված/կամ գնված օպցիոնի ձև (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), Բանկի մասնակցության չափը որոշվում է այն գումարի չափով, որով Բանկը կարող է հետ գնել փոխանցված ակտիվը, բացառությամբ իրական արժեքով գնահատված ակտիվի գծով վաճառված օպցիոնի (ներառյալ՝ դրամական միջոցներով մարվող օպցիոններ կամ նմանատիպ գործիքներ), երբ շարունակվող մասնակցության չափը համարվում է հետևյալ երկու մեծություններից նվազագույնը՝ փոխանցված ակտիվի իրական արժեք և օպցիոնի իրագործման գին:

Արժեթղթավորում

Գործառնական գործունեության շրջանակում Բանկը արժեթղթավորում է իր ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնականում այդ ակտիվները վաճառելով հատուկ նշանակության կազմակերպությունների, որոնք արժեթղթեր են տրամադրում իրենց ներդրողներին: Փոխանցված ակտիվները կարող են ենթակա լինել ապաճանաչման ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն: Արժեթղթերով ապահովված ֆինանսական ակտիվներում մասնակցությունը կարող է պահվել Բանկի կողմից, և այն սկզբնապես դասակարգվում է որպես վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Արժեթղթավորման գծով օգուտները կամ վնասները գնահատվում են ապաճանաչված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի և պահպանվող մասնակցության հիման վրա՝ հիմք ընդունելով փոխանցման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքների հարաբերակցությունը:

Դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները մասամբ կամ ամբողջությամբ դուրս են գրվում միայն այն ժամանակ, երբ Բանկը դադարեցրել է վերականգնումը՝ կապված գրավի իրացման կամ դրա բռնագանձման ցածր հավանականությամբ: Եթե դուրս գրվող գումարը գերազանցում է կուտակված կորուստների պահուստը, տարբերությունը նախ ավելացվում է պահուստին, որը այնուհետև կիրառվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի հանդեպ: Բոլոր հետագա վերականգնումները հաշվանցվում են վարկային կորուստներից ծախսերի հետ: Դուրսգրումը հանդիսանում է ապաճանաչման դեպք:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունն ապաճանաչվում է, երբ մարվում, չեղյալ է համարվում կամ լրանում է դրա գործողության ժամկետը:

Եթե նույն վարկատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն Էականորեն փոփոխված են նախորդի համեմատ, նման փոխարինումը կամ փոփոխությունը դիտվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում, իսկ համապատասխան հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը արտացոլվում է շահույթում կամ վնասում:

Հարկում

Շահութահարկի գծով ընթացիկ ծախսը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Հետաձգված հարկային ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվարկվում են ժամանակավոր տարբերությունների վրա պարտավորությունների մեթոդով: Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է բոլոր ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկային նպատակներով

(հազար ՀՀ դրամ)

հաշվարկվող գումարների միջև, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ տարբերություններն առաջացել են կազմակերպությունների միավորում չհանդիսացող գործառնություններից առաջացող գուղվի կամ ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ, և որն առաջացման պահին չի ազդում ո՛չ հաշվապահական, ո՛չ էլ հարկման նպատակով հաշվարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի նկատմամբ կարող են կիրառվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվարկվում են այն հարկային դրույքաչափով, որը ենթադրվում է, որ կգործի ակտիվների իրացման և պարտավորությունների մարման ժամանակ՝ հիմնվելով տվյալ ժամանակաշրջանի կամ հաշվետու ժամանակաշրջանի փաստացի գործող դրույքաչափերի վրա:

Հետաձգված շահութահարկը հաշվարկվում է այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումներից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ժամանակավոր տարբերությունների իրացման ժամկետները ենթակա են կառավարման, և հավանական է, որ դրանք տեսանելի ապագայում չեն իրացվի:

ՀՀ-ում գործում են նաև այլ գործառնական հարկեր, որոնք վերաբերում են Բանկի գործունեությանը: Այդ հարկերը ներառված են այլ գործառնական ծախսերում:

Հիմնական միջոցներ

Սկզբնական ճանաչման ժամանակ հիմնական միջոցները արտացոլվում են սկզբնական արժեքով առանց ամենօրյա սպասարկման ծախսերի՝ հանած կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Այդ գումարը ներառում է սարքավորման փոխարինման ժամանակ կատարված ծախսերը, եթե դրանք բավարարում են ճանաչման չափանիշներին:

Հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը վերանայվում է արժեզրկման տեսանկյունից այն դեպքում, երբ առաջանում են դեպքերի կամ իրավիճակների այնպիսի փոփոխություններ, որոնք վկայում են, որ այդպիսի ակտիվների արժեքը, հնարավոր է, որ չի փոխհատուցվի:

Փաստացի արժեքով սկզբնական ճանաչումից հետո շենքերն արտացոլվում են վերագնահատված արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է իրական արժեքը վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ՝ հանած համապատասխան կուտակված մաշվածությունն ու արժեզրկումից կուտակված վնասները: Վերագնահատումն իրականացվում է բավարար պարբերականությամբ, որպեսզի վերագնահատված ակտիվի իրական արժեքը էականորեն չտարբերվի դրա հաշվեկշռային արժեքից:

Վերագնահատման ամսաթվի դրությամբ կուտակված մաշվածությունը բացառվում է՝ միաժամանակ նվազեցվելով ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքից, և ստացված գումարը վերահաշվարկվում է՝ հաշվի առնելով ակտիվի վերագնահատված գումարը: Վերագնահատման արժեքի աճը արտացոլվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների կազմում, եթե այն տվյալ ակտիվի արժեքի նախորդ նվազման վերականգնում չէ, որը նախկինում արտացոլվել էր ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Այս դեպքում ակտիվի արժեքի աճը վերագրվում է ֆինանսական արդյունքներին: Վերագնահատումից արժեքի նվազումը արտացոլվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ նախկինում հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստում արտացոլված նույն ակտիվի գծով արժեքի աճի հաշվին այդպիսի նվազեցման անմիջական հաշվանցմանը:

Հիմնական միջոցների վերագնահատման պահուստի տարեկան փոխանցումը չբաշխված շահույթ իրականացվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի մաշվածության գումարների տարբերության հաշվին: Ակտիվի օտարման դեպքում վերագնահատման պահուստում ներառված գումարը փոխանցվում է չբաշխված շահույթ:

Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը սկսվում է կատարվել այն ժամանակ, երբ այն օգտագործման համար մատչելի է դառնում: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով՝ ակտիվների ներքոնշյալ օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետների ընթացքում՝

	Տարի
Շենքեր և կառուցվածքներ	50
Կահույք և պարագաներ	8
Սերվերային սարքավորումներ, էմբոսերներ, բանկոմատներ և արժույթի փոխարկման մեքենաներ	10
Համակարգչային և գրասենյակային տեխնիկա	5
Փոխադրամիջոցներ	10

Ակտիվի մնացորդային արժեքները, օգտակար ծառայության ժամկետները և մաշվածության հաշվարկման մեթոդները վերանայվում և, եթե անհրաժեշտ է, փոփոխվում են յուրաքանչյուր հաշվետու տարվա վերջում:

(հազար ՀՀ դրամ)

Վերանորոգումների և արդիականացման հետ կապված ծախսումները ծախսագրվում են կատարման ժամանակ և ներառվում են այլ գործառնական ծախսերի կազմում բացառությամբ, եթե դրանք որակավորվում են որպես կապիտալացվող:

Գուդվիլ

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը սկզբնապես ճանաչվում է որպես փոխանցված հատուցման և ձեռքբերված որոշելի զուտ ակտիվների և ստանձնած պարտավորությունների տարբերություն: Դուստր ընկերությունների ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուդվիլը ճանաչվում է գուդվիլի և ոչ նյութական ակտիվների կազմում: Ասոցիացված կազմակերպությունների ձեռքբերման ժամանակ առաջացող գուդվիլը արտացոլվում է ասոցիացված կազմակերպություններում կատարված ներդրումների կազմում: Սկզբնական ճանաչումից հետո գուդվիլը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

Գուդվիլը գնահատվում է արժեզրկման տեսանկյունից յուրաքանչյուր տարի կամ ավելի հաճախ, եթե ինչ-որ իրադարձություններ կամ հանգամանքների փոփոխություններ վկայում են հաշվեկշռային արժեքի արժեզրկման մասին:

Ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում ձեռքբերված գուդվիլը, արժեզրկման տեսանկյունից գնահատելու նպատակով, ձեռքբերման ամսաթվից սկսած բաշխվում է Բանկի դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերի միջև, որոնք ակնկալվում է, որ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման արդյունքում կստանան օգուտներ՝ անկախ այն բանից, թե ձեռքբերված կազմակերպության այլ ակտիվներն ու պարտականությունները վերագրվում են այդ դրամաստեղծ միավորների կամ դրամաստեղծ միավորների խմբերին, թե՛ ոչ: Յուրաքանչյուր դրամաստեղծ միավոր կամ դրամաստեղծ միավորների խումբ, որին վերաբերում է գուդվիլը, պետք է.

- ▶ իրենից ներկայացնի ներքին կառավարման նպատակով գուդվիլի վերլուծության տեսանկյունից Բանկի կազմում առավել ցածր մակարդակի վարչական միավոր,
- ▶ մինչև միավորումը չգերազանցի գործառնական սեզմենտը՝ համաձայն ՖՀՄՍ 8 «Գործառնական սեզմենտներ» ստանդարտի սահմանման:

Գուդվիլի արժեզրկումը գնահատվում է դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) փոխհատուցվող արժեքի հիման վրա: Արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են, եթե դրամաստեղծ միավորի (կամ դրամաստեղծ միավորների խմբի) հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է դրա փոխհատուցվող արժեքը: Գուդվիլի արժեզրկումից կորուստները հետագայում չեն հակադարձվում:

Այլ ոչ նյութական ակտիվներ

Այլ ոչ նյութական ակտիվները ներառում են համակարգչային ծրագրերն ու լիցենզիաները:

Առանձին ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները սկզբնապես ճանաչվում են ձեռքբերման արժեքով:

Ձեռնարկատիրական միավորման արդյունքում ձեռքբերված ոչ նյութական ակտիվների արժեքը ձեռքբերման ամսաթվի դրությամբ դրանց իրական արժեքն է: Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կուտակված վնասները: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետները կարող են լինել որոշակի կամ անորոշ: Որոշակի օգտակար ծառայության ժամկետ ունեցող ոչ նյութական ակտիվները ամորտիզացվում են գծային մեթոդով օգտակար ծառայության ընթացքում, որը կազմում է 10 տարի, և գնահատվում են արժեզրկման տեսանկյունից, երբ առկա են արժեզրկման հայտանիշեր: Անորոշ օգտակար ծառայության ժամկետով ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիայի հաշվարկման մեթոդները և ժամկետները վերանայվում են, նվազագույնը, յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա վերջում:

Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

Բանկը դասակարգում է ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) որպես վաճառքի համար պահվող, եթե դրա հաշվեկշռային արժեքը փոխհատուցվելու է հիմնականում վաճառքի գործարքի, այլ ոչ թե շարունակական օգտագործման միջոցով: Դրա համար ակտիվը (կամ օտարման խումբը) պետք է իր ներկա վիճակում պատրաստ լինի անմիջապես վաճառքի համար՝ միայն այդպիսի ակտիվների (կամ օտարման խմբերի) վաճառքների համար բնորոշ և ընդունված պայմաններով, իսկ դրա վաճառքը պետք է լինի բարձր հավանական:

Որպեսզի վաճառքը ունենա բարձր հավանականություն, Բանկի ղեկավարությունը պետք է հստակորեն նպատակադրված լինի պլանավորել վաճառել ոչ ընթացիկ ակտիվը (կամ օտարման խումբը) և պետք է ձեռնարկի գնորդ գտնելու և վաճառքի պլանը կատարելու ակտիվ ծրագիր: Ավելին, ակտիվը (կամ օտարման խումբը) իր ընթացիկ իրական արժեքի համեմատ ողջամիտ գնով պետք է ակտիվորեն առաջարկվի շուկայում վաճառքի համար, բացի այդ պետք է ակնկալվի, որ դասակարգման ամսաթվից հետո մեկ տարվա ընթացքում վաճառքը կհամարվի ավարտված:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկը վաճառքի համար պահվող ակտիվը (կամ օտարման խումբը) չափում է հաշվեկշռային արժեքից և վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքից նվազագույնով: Բանկը ճանաչում է արժեզրկումից վնասներ՝ ակտիվի (կամ օտարման խմբի) արժեքի սկզբնական կամ հետագա՝ մինչև վաճառքի համար անհրաժեշտ ծախսումներով նվազեցված իրական արժեքը դուրսգրումների միջոցով, եթե իրադարձությունները կամ պայմանների փոփոխությունները վկայում են, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքը կարող է արժեզրկված լինել:

Գնահատված պարտավորություններ

Պարտավորությունները ճանաչվում են, եթե Բանկը [խումբը] ունի, որպես անցյալ իրադարձության հետևանք, իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որի մարումը, հավանաբար, կպահանջի ապագա տնտեսական օգուտներ մարմնավորող ռեսուրսների արտահոսք, և որը կարող է գնահատվել հուսալիության ողջամիտ աստիճանով:

Պաշարներ

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գույք արժեքից նվազագույնով: Պաշարների արժեքը որոշվում է առաջին մուտք առաջին ելք սկզբունքի հիման վրա և իր մեջ ներառում է պաշարների ձեռքբերման և ներկա գտնվելու վայր և վիճակին բերելու հետ կապված ծախսումները:

Պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի գործող իրավական կամ կառուցողական պարտավորություն, որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և պարտավորության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Կանոնադրական կապիտալ*Կանոնադրական կապիտալ*

Սովորական բաժնետոմսերը և չմարվող արտոնյալ բաժնետոմսերը, որոնք դիսկրեցիոն շահաբաժինների իրավունք են տալիս, դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Նոր բաժնետոմսերի թողարկմանը վերաբերող ուղղակի ծախսերը, բացառությամբ ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման դեպքերի, արտացոլվում են սեփական կապիտալում՝ որպես թողարկման գծով մուտքերից նվազեցում: Երբ թողարկման արդյունքում ստացված գումարների իրական արժեքը գերազանցում է բաժնետոմսերի անվանական արժեքը, տարբերությունը հաշվառվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

Շահաբաժիններ

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ շահաբաժինները նվազեցվում են սեփական կապիտալից և ճանաչվում են որպես պարտավորություն միայն այն դեպքում, երբ դրանք հայտարարվել են մինչև հաշվետու ամսաթիվը ներառյալ: Մինչև հաշվետու ամսաթիվը առաջարկված կամ հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման ամսաթիվը առաջարկված կամ հայտարարված շահաբաժինները բացահայտվում են ֆինանսական հաշվետվություններում:

Պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, այլ բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ պարտավորության մարման հետ կապված ռեսուրսների արտահոսքը համարվում է քիչ հավանական: Պայմանական ակտիվները չեն արտացոլվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և բացահայտվում են հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում այն դեպքերում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը համարվում է հավանական:

Եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը

Եկամուտները ճանաչվում են, եթե հավանական է, որ տնտեսական օգուտները կներհոսեն Բանկ, և այդ եկամուտները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել: Ստորև ներկայացվող չափանիշները նույնպես պետք է հաշվի առնվեն նախքան եկամտի ճանաչումը:

Տոկոսային և համանման եկամուտ և ծախս

Բանկը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտ ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվների համախառն արժեքի նկատմամբ, բացառությամբ արժեզրկված ակտիվների: Արդյունավետ տոկոսադրույքը այն տոկոսադրույքն է, որով գեղչված ակնկալվող ապագա դրամական վճարումները կամ ներհոսքերը ֆինանսական գործիքի ենթադրվող ողջ օգտագործման ժամանակահատվածում կամ կիրառելի դեպքերում՝ ավելի կարճ ժամանակահատվածում, ճշգրտորեն գեղչվում են մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության գույք հաշվեկշռային արժեքը:

(հազար ՀՀ դրամ)

Հաշվարկի ժամանակ հաշվի են առնվում ֆինանսական գործիքի գծով բոլոր պայմանագրային պայմանները (օրինակ՝ ժամկետից շուտ մարման իրավունքը) և միջնորդավճարների գծով կամ լրացուցիչ ծախսերը, որոնք անմիջականորեն կապված են գործիքի հետ և որոնք արդյունավետ տոկոսադրույքի բաղկացուցիչ մաս են կազմում, սակայն հաշվի չեն առնվում ապագա վնասները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքները ճշգրտվում են Բանկի կողմից միջոցների ելքերի կամ մուտքերի գնահատումների վերանայման դեպքում: Ճշգրտված հաշվեկշռային արժեքը հաշվարկվում է սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա, իսկ հաշվեկշռային արժեքի փոփոխությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ կամ ծախս:

Երբ ֆինանսական ակտիվը դառնում է արժեզրկված, Բանկը հաշվարկում է տոկոսային եկամուտը՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի զուտ ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ֆինանսական ակտիվը վերականգնվում է և այլևս արժեզրկված չէ, Բանկը վերադառնում է համախառն հիմքով տոկոսային եկամտի հաշվարկին:

Ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների համար Բանկը տոկոսային եկամուտը հաշվարկում է՝ հաշվարկելով վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) և կիրառելով այն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Վարկային ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքը (EIR) այն տոկոսադրույքն է, որով սկզբնական ճանաչման ժամանակ զեղչվում են ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը (ներառյալ՝ վարկային կորուստները)՝ ձեռքբերված կամ ստեղծված արժեզրկված (POCI) ֆինանսական ակտիվների ամորտիզացված արժեքին:

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող բոլոր ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում «Այլ տոկոսային եկամուտներում» օգտագործելով պայմանագրային տոկոսադրույքը:

Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

Հաճախորդներին մատուցվող տարբեր ծառայություններից Բանկը ստանում է միջնորդավճարների գծով եկամուտ: Միջնորդավճարների գծով եկամուտը կարող է բաժանվել հետևյալ երկու խմբի.

- ▶ *Միջնորդավճարների գծով եկամուտ, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից*

Միջնորդավճարների գծով եկամուտը, որը ստացվում է որոշակի ժամանակահատվածում մատուցվող ծառայություններից, հաշվեզրկվում է այդ ժամանակահատվածի ընթացքում: Նման հոդվածները ներառում են միջնորդավճարների գծով եկամուտը ակտիվների կառավարման, պահպանության և կառավարման ու խորհրդատվական այլ ծառայությունների համար միջնորդավճարները: Վարկերի տրամադրման գծով պարտավորության դիմաց միջնորդավճարները, եթե վարկի օգտագործման հավանականությունը բարձր է, և վարկերի հետ կապված այլ միջնորդավճարները հետաձգվում են (վարկերի տրամադրման հետ կապված ցանկացած լրացուցիչ ծախսումների հետ միասին) և ճանաչվում են որպես վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքի ճշգրտում:

- ▶ *Միջնորդավճարների գծով եկամուտ՝ մատուցված միջնորդային ծառայությունների գծով*

Երրորդ անձի անուկից գործարքի բանակցություններն անցկացնելու և մասնակցելու համար (օրինակ՝ երբ Բանկի կատարողական պարտավորությունն է բաժնետոմսերի կամ այլ արժեթղթերի առքը, կամ ընկերության առք ու վաճառքի համաձայնագրի կնքումը) ստացված կոմիսիոն վճարները ճանաչվում են այդ գործարքի ավարտից հետո: Կոմիսիոն վճարները կամ դրանց բաղկացուցիչ մասերը, որոնք կապված են որոշակի կատարողական պարտավորությունների հետ, ճանաչվում են համապատասխան ցուցանիշների բավարարումից հետո:

Շահաբաժիններից եկամուտ

Եկամուտը ճանաչվում է, երբ Բանկի՝ վճարում ստանալու իրավունքը հաստատվում է:

Արտարժույթի վերահաշվարկ

Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացված են ՀՀ դրամով, որը Բանկի գործառնական ու հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի՝ գործարքի օրվա միջին շուկայական փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվներն ու պարտավորությունները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ կիրառելով հաշվետու ամսաթվի փոխարժեքը: Արտարժույթով արտահայտված գործարքների փոխարկումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության «Արտարժույթային գործառնականություններից օգուտներ/(վնասներ)» արտարժույթի վերագնահատում» հոդվածում: Ոչ դրամային հոդվածների համար, որոնք ներկայացվում են արտարժույթով արտահայտված սկզբնական արժեքով, վերագնահատման ժամանակ կիրառվում է սկզբնական գործարքի ամսաթվի փոխարժեքը: Իրական արժեքով հաշվառվող արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են՝ կիրառելով իրական արժեքի որոշման օրվա փոխարժեքը:

(հազար ՀՀ դրամ)

Գործարքի ամսաթվի դրությամբ պայմանագրային փոխարժեքի և ԿԲ փոխարժեքի տարբերությունը ներառվում է եկամտի կազմում՝ նվազեցված արտարժույթով կատարված գործարքի գծով ծախսերը: 2022 և 2021 թվականների դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ԿԲ-ի կողմից հայտարարված փոխարժեքը կազմում էր 1 ԱՄՆ դոլարի համար 393.57 և 480.14 ՀՀ դրամ՝ համապատասխանորեն:

Ստանդարտներ, որոնք դեռ ուժի մեջ չեն մտել

Ստորև ներկայացված են նոր և փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանությունները, որոնք թողարկվել են, բայց Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների հրապարակման օրվա դրությամբ դեռևս ուժի մեջ չեն մտել: Բանկը մտադիր է կիրառել այդ ստանդարտները ուժի մեջ մտնելուց հետո:

Փոփոխություններ ՖՀՄՍ 3-ում. հղումներ հայեցակարգային շրջանակում

2020 թվականի մայիսին IASB-ն փոփոխություններ է հրապարակել ՖՀՄՍ 3-ի «*Բիզնեսի համակցություններ – Հայեցակարգային շրջանակների հղումներ*»: Այս փոփոխությունների նպատակն է փոխարինել 1989 թվականին թողարկված Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման ծրագրի հղումները 2018 թվականի մարտին թողարկված Ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման ծրագրին հղումներով՝ առանց Էական փոփոխություններ կատարելու ստանդարտը պահանջներում:

Խորհուրդը նաև բացառություն է ավելացրել ՖՀՄՍ 3-ի ճանաչման սկզբունքից՝ խուսափելու 2-րդ օրվա հնարավոր օգուտներից կամ կորուստներից այն պարտավորությունների և պայմանական պարտավորությունների համար, որոնք կմտնեն ՀՀՄՍ 37-ի կամ ՀՀՄԿԿ 21 «*Պարտադիր վճարումներ*» պարզաբանումներում, եթե դրանք առաջանալիս որպես անհատական գործարք:

Միևնույն ժամանակ, Խորհուրդը որոշեց պարզաբանել ՖՀՄՍ 3-ի առկա պահանջները պայմանական ակտիվների վերաբերյալ, որոնց վրա չի ազդի Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ներկայացման ծրագրի հղումների փոխարինումը:

Այս փոփոխություններն Էական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի ունեցել պայմանական ակտիվներ, պարտավորություններ կամ պայմանական պարտավորություններ այս փոփոխությունների շրջանակներում, որոնք ծագել են հաշվետու ժամանակաշրջանում:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16-ում. Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նախատեսված օգտագործումը

Փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցների միավորի արժեքից հանել իրերի վաճառքից ստացված ցանկացած հասույթ, որը ստացվել է այդ միավորը գտնվելու վայրը և այն վիճակի բերելու, որն անհրաժեշտ է դրա շահագործման համար՝ ղեկավարության մտադրություններին համապատասխան: Փոխարենը, կազմակերպությունը ճանաչում է այդ հողվածների վաճառքից ստացված հասույթը, ինչպես նաև այդ հողվածների արտադրության արժեքը՝ շահույթում կամ վնասում:

Այս փոփոխությունները պետք է հետընթաց կիրառվեն հիմնական միջոցների այն հողվածների նկատմամբ, որոնք օգտագործման համար հասանելի են դարձել հետևյալներից առավել վաղ ժամանակաշրջանում. տվյալ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված սկզբի կամ դրանից հետո երբ կազմակերպությունը առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունները:

Այս փոփոխությունները Էական ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի ունեցել նմանատիպ հասույթ հաշվետու ժամանակաշրջանում:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 37-ում – Ծանր պայմանագրեր – Պայմանագրի կատարման ծախսեր

Փոփոխությունները նախատեսում են մոտեցում՝ հիմնված «պայմանագրին ուղղակիորեն վերագրվող ծախսերի» վրա: Ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ապրանքների կամ ծառայությունների մատուցման պայմանագրին, ներառում են ինչպես այդ պայմանագրի կատարման հավելյալ ծախսերը, այնպես էլ բաշխված ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են պայմանագրի կատարմանը: Ընդհանուր և վարչական ծախսերը ուղղակիորեն վերագրելի չեն պայմանագրին և, հետևաբար, բացառվում են, եթե դրանք ուղղակիորեն ենթակա չեն փոխհատուցման պայմանագրի կողմի կողմից:

Այս փոփոխություններն Էական ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ Բանկը չի ունեցել այնպիսի պայմանագրեր, որոնց համար դեռևս չի կատարել իր բոլոր պարտավորությունները այս փոփոխությունների շրջանակներում:

ՀՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» – «Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման 10% փորձական վճար»

Փոփոխությունը հստակեցնում է այն վճարները, որոնք կազմակերպությունը ներառում է, երբ գնահատում է, թե արդյոք նոր կամ փոփոխված ֆինանսական պարտավորության պայմանները Էապես տարբերվում են սկզբնական ֆինանսական պարտավորությունների պայմաններից: Այս վճարները ներառում են միայն վարկառուի և

(հազար ՀՀ դրամ)

վարկատուի միջև վճարված կամ ստացված գումարները, ներառյալ՝ վարկառուի կամ վարկատուի կողմից մյուսի անունից վճարված կամ ստացված վճարները: Ընկերությունը փոփոխությունը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխվել կամ փոխանակվել են տարեկան հաշվետու ժամանակաշրջանի սկզբից կամ դրանից հետո, երբ Ընկերությունն առաջին անգամ կիրառում է փոփոխությունը:

Բանկը կկիրառի փոփոխությունները համախմբված ֆինանսական պարտավորությունների նկատմամբ, որոնք փոփոխվել կամ փոխանակվել են տարեկան ժամանակաշրջանի սկզբից կամ դրանից հետո, երբ առաջինը կկիրառի փոփոխությունը:

Այս փոփոխությունները էական ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ հաշվետու ժամանակաշրջանում չի եղել ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում կամ փոխանակում:

Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 8-ում – Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների որոշում

Փոփոխությունները պարզաբանում են հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների և սխալների ուղղումների միջև եղած տարբերությունը: Այն նաև բացատրում է, թե ինչպես են կազմակերպությունները օգտագործում չափման մեթոդները և մուտքային տվյալները հաշվապահական հաշվառման գնահատումների մշակման համար:

Փոփոխությունները ուժի մեջ են մտնում 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կիրառվում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության և գնահատումների փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք տեղի են ունենում այդ ժամանակաշրջանի սկզբին կամ դրանից հետո: Վաղ կիրառումը թույլատրվում է պայմանով, որ այդ փաստը բացահայտվի:

Բանկը ակնկալում է, որ դա էական ազդեցություն չի ունենա իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 1-ում և 2-րդ գործնական ուղեցույցի \$ՀՄՍ կիրառման վերաբերյալ՝ հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության բացահայտում

Փոփոխությունները պետք է օգնեն կազմակերպություններին բացահայտել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ առավել օգտակար տեղեկատվություն՝ փոխարինելով հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ «Էական դիրքերի» բացահայտման պահանջը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ «Նշանակալի տեղեկատվության» բացահայտման պահանջով, և ավելացնելով ուղեցույց այն մասին, թե ինչպես պետք է ձեռնարկությունները կիրառեն Էականության հայեցակարգը հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս:

ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխությունները կիրառվում են 2023 թվականի հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար: Հնարավոր է վաղաժամկետ կիրառում: Քանի որ ՀՀՄՍ-ների կիրառման վերաբերյալ պրակտիկայի 2-րդ ծանոթագրության փոփոխությունները ոչ պարտադիր ուղեցույց են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղեկատվության մեջ Էականության սահմանման կիրառման վերաբերյալ, փոփոխությունների պարտադիր ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ սահմանված չէ:

Բանկը ներկայումս գնահատում է այն ազդեցությունը, որը կարող է ունենալ այս փոփոխությունները Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության բացահայտումների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

4. Կարևոր հաշվապահական գնահատումներ

Գնահատումների անորոշություն

Բանկի կողմից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված գումարների վերաբերյալ կատարվել են հետևյալ առավել կարևոր գնահատումները և դատողությունները.

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Եթե ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել ակտիվ շուկայի գների հիման վրա, ապա այն որոշվում է տարբեր գնահատման մոդելների կիրառմամբ, ներառյալ՝ մաթեմատիկական մոդելները: Այդպիսի մոդելների համար ելակետային տվյալները որոշվում են որպես դիտարկվող շուկաների տվյալներ, եթե դա հնարավոր է: Հակառակ դեպքում իրական արժեքի որոշման համար անհրաժեշտ է կիրառել դատողություններ: Լրացուցիչ տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստ

Ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման պահուստի գնահատումը ֆինանսական ակտիվների բոլոր դասերի համար պահանջում է դատողություն, մասնավորապես՝ ապագա դրամական հոսքերի գումարի և ժամանակի և գրավի արժեքի գնահատումը՝ արժեզրկման գծով վնասների որոշման և վարկային ռիսկի զգալի աճի գնահատման ժամանակ: Այս գնահատումները պայմանավորված են մի շարք գործոններով, որոնց փոփոխությունները կարող են հանգեցնել պահուստների տարբեր մակարդակների: Բանկի՝ ակնկալվող վարկային կորուստների հաշվարկները ելնում են բարդ մոդելներից, որոնց հիմքում ընկած են մի շարք ենթադրություններ՝ փոփոխական մուտքային տվյալների ընտրության և նրանց փոխկապակցվածության վերաբերյալ: ԱՎԿ մոդելների տարրերը, որոնք համարվում են հաշվապահական դատողություններ և գնահատումներ, ներառում են՝

- ▶ Ներքին վարկային վարկանիշի համակարգը, որն օգտագործվում է Բանկի կողմից՝ դեֆոլտի հավանականությունը որոշելու համար (PD),
- ▶ Բանկի գնահատման չափանիշները, թե արդյոք եղել է վարկային ռիսկի զգալի աճ, ինչի արդյունքում ֆինանսական ակտիվների պահուստները պետք է չափվեն ելնելով գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների մեծության և որակական գնահատման հիման վրա,
- ▶ Ֆինանսական ակտիվների խմբավորումը, երբ դրանց ԱՎԿ-ն հաշվարկված է խմբային հիմունքով,
- ▶ ԱՎԿ մոդելների մշակումը, ներառյալ տարբեր բանաձևերը և ներդրված միջոցների ընտրությունը,
- ▶ Մակրոտնտեսական սցենարների և տնտեսագիտական մուտքային տվյալների միջև կապվածության որոշումը, ինչպիսիք են գործազրկության մակարդակը և գրավի արժեքները, և ազդեցությունը դեֆոլտի հավանականության (PD), դեֆոլտի դեպքում գործիքի իրական արժեքի (EAD) և դեֆոլտի դեպքում կորստի չափի (LGD) վրա,
- ▶ Հեռանկարային մակրոտնտեսական սցենարների ընտրությունը և դրանց հավանականության կշիռը՝ տնտեսական տվյալները ԱՎԿ մոդելների մեջ արտացոլելու համար:

Վարձակալություններ. լրացուցիչ փոխառության ներգրավման տոկոսադրույքի գնահատում

Բանկը չի կարող հեշտությամբ որոշել վարձակալության ենթադրվող տոկոսադրույքը, հետևաբար վարձակալության գծով պարտավորությունը չափելիս կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը: Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը վարձակալը ստիպված կլինի վճարել համանման ժամկետով և համանման ապահովմամբ այն փոխառու միջոցների դիմաց, որոնք անհրաժեշտ են համանման տնտեսական միջավայրում համանման արժեք ունեցող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ձեռքբերման համար: Լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը արտացոլում է այն գումարը, որը Բանկը «պետք է վճարի», ինչը պահանջում է գնահատումների կիրառում, երբ չկան դիտարկելի տոկոսադրույքներ, կամ երբ անհրաժեշտ է կատարել ճշգրտումներ՝ վարձակալության ժամկետները և պայմանները արտացոլելու համար (օրինակ, եթե դուստր ընկերության կողմից կնքված վարձակալության պայմանագրի արժույթը տարբերվում է իր ֆունկցիոնալ արժույթից):

Բանկը գնահատում է լրացուցիչ փոխառության ներգրավման տոկոսադրույքը՝ օգտագործելով դիտարկելի ելակետային տվյալներ (ինչպիսիք են օրինակ՝ շուկայական տոկոսադրույքները), եթե այդպիսիք հասանելի են, և օգտագործում է բանկին հատուկ որոշակի հաշվարկային գնահատականներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

5. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022 թ.	2021 թ.
ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	1 773 313	38 635 413
Կանխիկ միջոցներ	20 458 773	18 019 595
Այլ բանկերում թղթակցային հաշիվների մնացորդներ	2 835 994	14 809 592
Ժամկետային ավանդներ այլ բանկերում, մինչև 90 օր մարման ժամկետով	5 983 550	5 459 188
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(3 997)	(8 429)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31 047 633	76 915 359

Դրամական միջոցների բոլոր մնացորդները վերագրված են առաջին փուլին: Տարվա ընթացքում ԱՎԿ պահուստի փոփոխության վերլուծությունը հետևյալն է.

	2022 թ.	2021 թ.
ԱՎԿ պահուստ հունվարի 1-ի դրությամբ	8 429	10 892
ԱՎԿ փոփոխություն	(4 432)	(2 463)
ԱՎԿ պահուստ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3 997	8 429

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 8 819 544 հազ. ՀՀ դրամ դրամական միջոցներ տեղաբաշխվել են միջազգային հաշվարկների գծով Բանկի հիմնական գործընկեր 8 բանկերի թղթակցային հաշիվներում և միջբանկային ավանդներում (2021թ.՝ 20 268 780 հազ. ՀՀ դրամ 9 բանկերում):

6. Առևտրային արժեթղթեր

Բանկին պատկանող առևտրային արժեթղթերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022 թ.	2021 թ.
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	–	240 067
Առևտրային արժեթղթեր	–	240 067
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	–	–
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	–	–

7. Պահանջներ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պահանջները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022 թ.	2021 թ.
Պարտադիր պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում	14 219 406	21 186 791
Այլ միջոցներ սահմանափակ օգտագործման իրավունքով	–	1 289 234
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(2 453)	(3 848)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	14 216 953	22 472 177

Բանկերը պարտավոր են ՀՀ ԿԲ-ում տեղաբաշխել ոչ տոկոսային դրամային ավանդներ (պարտադիր պահուստներ), որոնք հաշվարկվում են Բանկի կողմից ներգրաված դրամային միջոցների 4%-ի և արտարժույթային միջոցների 18%-ի չափով, որի պահուստավորումը իրականացվում է 6% ՀՀ դրամով և 12% արտարժույթով:

Այդ միջոցների ելքագրումն արգելված չէ օրենսդրությամբ, սակայն պահուստավորման նվազագույն գումարը չպահպանելը հանգեցնում է տույժերի կիրառման:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գործընկեր բանկերում որպես հաշվարկային գործառնությունների ապահովման միջոց տեղաբաշխված օգտագործման սահմանափակ իրավունքով միջոցներ չեն եղել (2021թ.՝ 1 289 234 հազ. ՀՀ դրամ):

(հազար ՀՀ դրամ)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	22 476 025	22 476 025
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	–	–
Մարված ակտիվներ	(7 987 363)	(7 987 363)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(269 256)	(269 256)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14 219 406	14 219 406
	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3 848	3 848
Մարված ակտիվներ	(79)	(79)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(1 270)	(1 270)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(46)	(46)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2 453	2 453

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ պահուստի փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17 084 859	17 084 859
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	5 589 425	5 589 425
Մարված ակտիվներ	(7 666)	(7 666)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(190 593)	(190 593)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	22 476 025	22 476 025
	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4 494	4 494
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	917	917
Մարված ակտիվներ	(74)	(74)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(1 163)	(1 163)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(326)	(326)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3 848	3 848

8. Հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022 թ.	2021 թ.
Կորպորատիվ վարկավորում	11 669 868	13 451 950
Փոքր բիզնեսի վարկավորում	6 649 012	7 450 394
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	6 780 376	8 200 044
Սպառողական վարկավորում	104 804 804	160 429 515
Հիփոթեքային վարկավորում	34 216 099	31 428 908
Այլ	1 328 413	2 298 684
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող համախառն վարկեր	165 448 572	223 259 495
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ	(8 388 320)	(13 704 044)
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող զուտ վարկեր	157 060 252	209 555 451
Առևտրային վարկավորում		
Հաճախորդներին տրվող վարկեր՝ չափված իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով	1 484 569	2 068 713
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	158 544 821	211 624 164

(հազար ՀՀ դրամ)

Իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր

Հաճախորդներին տրված վարկերը, որոնք չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, հիմնականում ներկայացնում են տնտեսական պայմաններից կամ պայմանագրերից ելնելով հետընթացի իրավունք չունեցող վարկեր, ինչպես նաև ածանցյալ գործիքներ ներառող վարկեր, որոնք չեն համապատասխանում բազային վարկային պայմանագրի պայմաններին: Հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որը չափվում է իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստ

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5 568 866	7 670 719	212 365	13 451 950
Ստեղծված կամ ձեռք բերված Նոր ակտիվներ	9 272 118	-	-	9 272 118
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(4 952 647)	(1 086 356)	(3 823 935)	(9 862 938)
Տեղափոխում Փուլ 2	(6 304 847)	6 304 847	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(1 673 411)	1 673 411	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	1 938 159	1 938 159
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(881 397)	(2 248 024)	-	(3 129 421)
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2 702 093	8 967 775	-	11 669 868

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	90 921	890 603	103 437	1 084 961
Ստեղծված կամ ձեռք բերված Նոր ակտիվներ	1 668 917	-	-	1 668 917
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(124 855)	-	(3 823 934)	(3 948 789)
Տեղափոխում Փուլ 2	(1 667 393)	1 667 393	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	-	-	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա	62 380	1	(1)	62 380
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ				
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(75 393)	(82 685)	1 782 339	1 624 261
Դուրս գրված գումարներ	-	-	1 938 159	1 938 159
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(3 564)	(437 499)	-	(441 063)
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(48 987)	2 037 813	-	1 988 826

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում կորպորատիվ վարկավորման համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4 603 984	10 354 766	14 142 400	29 101 150
Ստեղծված կամ ձեռք բերված Նոր ակտիվներ	10 679 881	-	-	10 679 881
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(8 428 655)	(1 509 915)	(2 724 085)	(12 662 655)
Տեղափոխում Փուլ 2	(606 099)	606 099	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(212 365)	212 365	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(10 451 742)	(10 451 742)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(680 245)	(1 567 866)	(966 573)	(3 214 684)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5 568 866	7 670 719	212 365	13 451 950

(հազար ՀՀ դրամ)

Կորպորատիվ վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	30 471	855 689	10 854 914	11 741 074
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	623 038	-	-	623 038
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(128 396)	(10 086)	(88 357)	(226 839)
Տեղափոխում Փուլ 2	(51 518)	51 518	-	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(103 437)	103 437	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխված մնացորդների ազդեցությունը ԱՎԿ-ների վրա	-	(4 212)	-	(4 212)
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	-	(4 212)	-	(4 212)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(380 369)	154 012	-	(226 357)
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(10 451 742)	(10 451 742)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(2 305)	(52 881)	(314 815)	(370 001)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	90 921	890 603	103 437	1 084 961

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում փոքր բիզնեսի վարկավորման համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Փոքր բիզնեսի վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5 824 609	182 265	1 443 520	7 450 394
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	3 392 006	-	-	3 392 006
Մարված ակտիվներ	(3 549 934)	(47 190)	(143 436)	(3 740 560)
Տեղափոխում Փուլ 1	266 264	(237 773)	(28 491)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(673 833)	745 006	(71 173)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(487 658)	487 658	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(120 573)	(120 573)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(25 930)	-	(306 325)	(332 255)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5 233 182	154 650	1 261 180	6 649 012

Փոքր բիզնեսի վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	117 146	56 044	1 268 418	1 441 608
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	62 742	-	-	62 742
Մարված ակտիվներ	(27 116)	(4 020)	(138 527)	(169 663)
Տեղափոխում Փուլ 1	80 156	(67 879)	(12 277)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(56 563)	91 224	(34 661)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(119 408)	119 408	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	(90 420)	62 915	34 382	6 877
ԱՎԿ-ների վրա	-	-	-	-
Չեղջի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտում)	-	-	111 145	111 145
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(50 052)	15 975	125 875	91 798
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(120 573)	(120 573)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(576)	-	(228 752)	(229 328)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	35 317	34 851	1 124 438	1 194 606

(հազար ՀՀ դրամ)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում փոքր բիզնեսի վարկավորման համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Փոքր բիզնեսի վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	5 115 595	429 566	1 617 438	7 162 599
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4 173 106	-	-	4 173 106
Մարված ակտիվներ	(2 965 425)	(165 275)	(252 711)	(3 383 411)
Տեղափոխում Փուլ 1	641 887	(583 033)	(58 854)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1 132 178)	1 298 039	(165 861)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(7 082)	(797 032)	804 114	-
Վերականգնումներ	-	-	123 119	123 119
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(409 207)	(409 207)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1 294)	-	(214 518)	(215 812)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5 824 609	182 265	1 443 520	7 450 394

Փոքր բիզնեսի վարկավորում	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	91 559	109 974	1 381 266	1 582 799
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	75 013	-	-	75 013
Մարված ակտիվներ	(18 634)	(29 623)	(148 031)	(196 288)
Տեղափոխում Փուլ 1	167 705	(141 958)	(25 747)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(62 147)	138 021	(75 874)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(56)	(182 119)	182 175	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(176 834)	122 401	90 595	36 162
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	-	-	112 899	112 899
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	40 571	39 348	221 083	301 002
Վերականգնումներ	-	-	123 119	123 119
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(409 207)	(409 207)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(31)	-	(183 860)	(183 891)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	117 146	56 044	1 268 418	1 441 608

2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	140 214 994	11 073 069	9 141 452	160 429 515
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	94 495 160	-	-	94 495 160
Մարված ակտիվներ	(124 790 965)	(6 626 899)	(5 464 328)	(136 882 192)
Տեղափոխում Փուլ 1	10 218 662	(9 465 412)	(753 250)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(24 917 125)	27 731 659	(2 814 534)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(111 062)	(18 091 530)	18 202 592	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(13 178 224)	(13 178 224)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(46 513)	(7 273)	(5 669)	(59 455)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	95 063 151	4 613 614	5 128 039	104 804 804

(հազար ՀՀ դրամ)

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	3 030 120	4 048 551	3 805 787	10 884 458
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	3 262 565	-	-	3 262 565
Մարված ակտիվներ	(1 740 189)	(1 424 940)	(5 188 331)	(8 353 460)
Տեղափոխում Փուլ 1	2 476 763	(2 264 455)	(212 308)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(3 294 723)	3 928 674	(633 951)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(5 598)	(5 647 799)	5 653 397	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(2 717 551)	1 527 861	2 002 983	813 293
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	-	-	-	-
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	875 956	435 304	10 254 571	11 565 831
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(13 178 568)	(13 178 568)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(1 588)	(2 469)	(629)	(4 686)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1 885 755	600 727	2 502 951	4 989 433

2021թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա ընթացքում սպառողական վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	136 140 824	12 560 441	8 742 300	157 443 565
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	84 489 262	-	-	84 489 262
Մարված ակտիվներ	(63 781 834)	(2 795 274)	(5 566 780)	(72 143 888)
Տեղափոխում Փուլ 1	4 571 122	(3 576 621)	(994 501)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(13 037 399)	13 832 871	(795 472)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(8 126 765)	(8 945 720)	17 072 485	-
Վերականգնումներ	-	-	3 533 269	3 533 269
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(12 847 193)	(12 847 193)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(40 216)	(2 628)	(2 656)	(45 500)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	140 214 994	11 073 069	9 141 452	160 429 515

Սպառողական վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	2 410 333	3 586 736	4 231 851	10 228 920
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	3 786 832	-	-	3 786 832
Մարված ակտիվներ	(1 076 898)	(1 227 437)	(5 144 191)	(7 448 526)
Տեղափոխում Փուլ 1	3 685 144	(3 014 284)	(670 860)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(4 505 883)	4 883 677	(377 794)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(100)	(6 088 410)	6 088 510	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(3 180 292)	3 564 443	3 087 450	3 471 601
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	-	-	158 046	158 046
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	1 911 814	2 344 228	5 747 537	10 003 579
Վերականգնումներ	-	-	3 533 269	3 533 269
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(12 847 193)	(12 847 193)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(830)	(402)	(838)	(2 070)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3 030 120	4 048 551	3 805 787	10 884 458

(հազար ՀՀ դրամ)

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	29 904 232	97 490	1 427 186	31 428 908
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	6 599 279	-	-	6 599 279
Մարված ակտիվներ	(2 799 739)	(59 668)	(192 455)	(3 051 862)
Տեղափոխում Փուլ 1	271 383	(177 737)	(93 646)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(362 568)	956 532	(593 964)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(746 351)	746 351	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(483 210)	(483 210)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(163 750)	(11 825)	(101 441)	(277 016)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	33 448 837	58 441	708 821	34 216 099

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	79 905	4 910	177 531	262 346
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	17 529	-	-	17 529
Մարված ակտիվներ	(6 125)	(20 869)	(148 974)	(175 968)
Տեղափոխում Փուլ 1	102 273	(15 446)	(86 827)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(7 735)	45 996	(38 261)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(60 256)	60 256	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(71 621)	4 121	115 474	47 974
Չեղջի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	-	-	-	-
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(82 651)	51 002	586 864	555 215
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(483 210)	(483 210)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(390)	(6 025)	(19 628)	(26 043)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	31 185	3 433	163 225	197 843

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում հիփոթեքային վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	22 561 498	305 804	1 228 214	24 095 516
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	9 941 288	-	-	9 941 288
Մարված ակտիվներ	(1 223 539)	(187 292)	(677 751)	(2 088 582)
Տեղափոխում Փուլ 1	540 618	(483 858)	(56 760)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(1 719 156)	1 889 057	(169 901)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(87 920)	(1 416 787)	1 504 707	-
Վերականգնումներ	-	-	39 262	39 262
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(387 327)	(387 327)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(108 557)	(9 434)	(53 258)	(171 249)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	29 904 232	97 490	1 427 186	31 428 908

(հազար ՀՀ դրամ)

Հիփոթեքային վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	78 828	31 809	259 446	370 083
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	578 317	-	-	578 317
Մարված ակտիվներ	(2 881)	(35 480)	(558 989)	(597 350)
Տեղափոխում Փուլ 1	49 875	(32 992)	(16 883)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(570 885)	587 182	(16 297)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	(43 960)	(549 274)	593 234	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(41 651)	21 130	(11 721)	(32 242)
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	-	-	10 479	10 479
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	32 381	(16 509)	278 702	294 574
Վերականգնումներ	-	-	39 262	39 262
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(387 327)	(387 327)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(119)	(956)	(12 375)	(13 450)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	79 905	4 910	177 531	262 346

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ամորտիզացված արժեքով գնահատվող հաճախորդներին տրված այլ վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Այլ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2 158 622	98 869	41 193	2 298 684
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4 479 430	-	-	4 479 430
Մարված ակտիվներ	(5 295 374)	(49 994)	(47 326)	(5 392 694)
Տեղափոխում Փուլ 1	158 986	(156 707)	(2 279)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(204 044)	207 467	(3 423)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(34 650)	34 650	-
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(11 736)	(11 736)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(42 191)	(2 524)	(556)	(45 271)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1 255 429	62 461	10 523	1 328 413

Այլ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	5 483	16 055	9 133	30 671
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	10 329	-	-	10 329
Մարված ակտիվներ	(10 003)	(5 343)	(33 624)	(48 970)
Տեղափոխում Փուլ 1	26 028	(25 542)	(486)	-
Տեղափոխում Փուլ 2	(8 177)	10 479	(2 302)	-
Տեղափոխում Փուլ 3	-	(8 244)	8 244	-
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(22 768)	23 152	9 505	9 889
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտ)	-	-	-	-
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	1 579	(811)	27 273	28 041
Դուրս գրված գումարներ	-	-	(11 735)	(11 735)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(227)	(329)	(57)	(613)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2 244	9 417	5 951	17 612

(հազար ՀՀ դրամ)

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ամորտիզացված արժեքով գնահատվող հաճախորդներին տրված այլ վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի և համապատասխան ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Այլ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1 998 110	39 018	57 230	2 094 358
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	4 528 604	–	–	4 528 604
Մարված ակտիվներ	(4 113 444)	(43 115)	(84 454)	(4 241 013)
Տեղափոխում Փուլ 1	206 294	(188 307)	(17 987)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(377 741)	379 392	(1 651)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(86 022)	86 022	–
Վերականգնումներ	–	–	19 075	19 075
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(16 871)	(16 871)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(83 201)	(2 097)	(171)	(85 469)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2 158 622	98 869	41 193	2 298 684

Այլ վարկեր	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ.				
հունվարի 1-ի դրությամբ	8 348	6 244	9 656	24 248
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	64 425	–	–	64 425
Մարված ակտիվներ	(4 734)	(3 271)	(59 831)	(67 836)
Տեղափոխում Փուլ 1	32 688	(27 947)	(4 741)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(61 718)	62 333	(615)	–
Տեղափոխում Փուլ 3	–	(47 478)	47 478	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(32 308)	25 112	34 681	27 485
Չեղչի ամորտիզացիա (ճանաչված տոկոսային եկամուտում)	–	–	2 074	2 074
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(579)	1 411	(21 690)	(20 858)
Վերականգնումներ	–	–	19 075	19 075
Դուրս գրված գումարներ	–	–	(16 871)	(16 871)
Արտարժույթի փոխարժեքի ճշգրտումներ	(639)	(349)	(83)	(1 071)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5 483	16 055	9 133	30 671

Վերանայված և վերակազմակերպված վարկեր

Բանկը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, ինչպիսին է հաճախորդին տրված վարկը, եթե պայմանագրի պայմանները վերանայվում են այնպես, որ, ըստ էության, այն դառնում է նոր վարկ, իսկ տարբերությունը ճանաչվում է որպես օգուտ կամ վնաս ապաճանաչումից առաջ՝ մինչև արժեզրկումից կորուստի ճանաչումը: Սկզբնական ճանաչման դեպքում վարկերը դիտարկվում են որպես 1-ին փուլ ԱՎԿ նպատակների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ստացված վարկը համարվում է POCI ակտիվ:

Եթե փոփոխությունը չի հանգեցնում դրամական միջոցների հոսքերի էական փոփոխության, ապա փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման: Հիմնվելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով գեղջված դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխության վրա, Բանկը ճանաչում է փոփոխված շահույթը կամ վնասը մինչև արժեզրկումից կորուստի ճանաչումը:

Վարկային ռիսկը զսպող գրավ և այլ գործիքներ

Պահանջվող գրավի տեսակն ու չափը կախված է վարկառուի վարկային ռիսկի գնահատականից: Բանկի կողմից սահմանված են ապահովման միջոցների թույլատրելիության և գնահատման չափորոշիչներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացված են ստացված ապահովման միջոցների հիմնական տեսակները.

- ▶ Դրամական միջոցներ և արժեթղթեր՝ արժեթղթերի փոխատվության և հակադարձ հետզնման գործարքների դեպքում,
- ▶ Անշարժ գույք, պաշարներ և դեբիտորական պարտքեր՝ կորպորատիվ վարկավորման դեպքում,
- ▶ Ձեռք բերվող բնակարանային, ոսկյա իրեր՝ սպառողական վարկավորման դեպքում:

Բանկը նաև ստանում է երաշխիքներ մայր կազմակերպություններից դուստր կազմակերպություններին տրամադրված վարկերի գծով:

Ղեկավարությունն իրականացնում է գրավի շուկայական արժեքի մոնիտորինգ, պահանջում է ապահովման հավելյալ միջոց՝ հիմնական համաձայնագրին համապատասխան, ինչպես նաև հետևում է ստացված ապահովման միջոցների շուկայական արժեքին՝ վարկի արժեքից կորուստի պահուստի բավարարության ստուգման ընթացքում:

Ստորև ներկայացված աղյուսակներում ներկայացված է գրավի առարկայի ընթացիկ իրական արժեքի և արժեքովված ակտիվների (Փուլ 3-ի ակտիվներ) վարկավորման որակի բարձրացման մեխանիզմների վերլուծություն: Գրավադրման մակարդակից կախված Փուլ 3-ում գտնվող որոշ ակտիվների ԱՎԿ-ն կարող է չգնահատվել անհատական հիմունքներով, երբ գրավադրման ակնկալվող արժեքը ավելի բարձր է, քան LGD-ի մակարդակը, նույնիսկ եթե ապագայում գրավադրման արժեքը կանխատեսվում է բազմակի տնտեսական սցենարներով: Այնուամենայնիվ, Փուլ 3-ի ԱՎԿ-ն կարող է լինել ավելի բարձր, քան արտացոլված է ստորև, եթե ակնկալվում է, որ բազմակի տնտեսական սցենարներով գնահատված գրավի ապագա արժեքը կնվազի:

2022 թիվ

	Վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը	Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը					Չուտ ենթարկվածություն	Համապատասխան ԱՎԿ
		Դրամական միջոցներ/ ավանդներ	Անշարժ գույք	Այլ*	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Կորպորատիվ վարկավորում	-	-	-	-	-	-	-	-
Փոքր բիզնեսի վարկավորում	1 261 180	-	98 630	-	-	98 630	1 162 550	1 124 438
Սպառողական վարկեր	5 128 039	-	239 860	282 232	-	522 092	4 605 947	2 502 951
Հիփոթեքային վարկեր	708 821	-	1 092 440	-	(383 619)	708 821	-	163 225
Այլ	10 523	-	1 028	1 115	-	2 143	8 380	5 951
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7 108 563	-	1 431 958	283 347	(383 619)	1 331 686	5 776 877	3 796 565

2021 թիվ

	Վարկային ռիսկի առավելագույն ենթարկվածությունը	Բազային սցենարով պահվող գրավի առարկայի իրական արժեքը					Չուտ ենթարկվածություն	Համապատասխան ԱՎԿ
		Դրամական միջոցներ/ ավանդներ	Անշարժ գույք	Այլ*	Ավելցուկ	Ընդամենը գրավ		
Կորպորատիվ վարկավորում	212 365	-	129 289	-	-	129 289	83 076	103 437
Փոքր բիզնեսի վարկավորում	1 443 520	-	111 730	-	(4 730)	107 000	1 336 520	1 268 418
Սպառողական վարկեր	9 141 452	-	317 568	1 377 995	(318 748)	1 376 815	7 764 637	3 805 787
Հիփոթեքային վարկեր	1 427 186	-	1 395 550	-	(204 417)	1 191 133	236 053	177 531
Այլ	41 193	-	63 235	-	(27 690)	35 545	5 648	9 133
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12 265 716	-	2 017 372	1 377 995	(555 585)	2 839 782	9 425 934	5 364 306

* Տրանսպորտ, սարքավորումներ, այլ հիմնական միջոցներ, պաշարներ և դեբիտորական պարտքեր:

Բանկի սեփականությանն անցած գրավ

2022թ. ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել որոշակի ակտիվներ 66 085 հազ. դրամ համախառն հաշվեկշռային արժեքով (2021թ. 904 560 հազ. դրամ)՝ իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց տրված վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով: 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավն իրենից ներկայացնում է անշարժ գույք և դասակարգվում է որպես այլ ակտիվներ: 2022թ. բանկը իրացրել է 1 621 928 հազ. դրամ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվ (2021թ. 1 417 009 հազ. դրամ):

Բանկը մտադիր է վաճառել տվյալ ակտիվները հնարավորինս կարճ ժամկետներում:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկը կնքել է հակադարձ հետզնման պայմանագրեր 11 կազմակերպությունների հետ՝ 6 780 376 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով (2021թ.՝ 8 200 044 հազ. ՀՀ դրամ): Տվյալ պայմանագրերի առարկա են հանդիսանում պետական արժեթղթերը՝ 7 139 407 հազ. ՀՀ դրամ իրական արժեքով (2021թ.՝ 8 648 803 հազ. ՀՀ դրամ):

Հաճախորդներին տրված վարկերի համակենտրոնացում

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տասը խոշորագույն փոխառուներին տրամադրված վարկերի գումարը կազմել է 17 336 212 հազ. ՀՀ դրամ (համախառն վարկային պորտֆելի 10,50%) (2021թ.՝ 19 606 449 հազ. ՀՀ դրամ՝ համախառն վարկային պորտֆելի 8,70%): Այդ վարկերի գծով ստեղծվել է պահուստ 3 049 531 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով (2021թ.՝ 2 317 105 հազ. ՀՀ դրամ):

Ստորև ներկայացված է վարկային պորտֆելի կառուցվածքը, ըստ հաճախորդների տեսակների.

	2022 թ.	2021 թ.
Մասնավոր ընկերություններ	26 583 824	31 171 101
Ֆիզիկական անձինք	140 349 317	194 157 107
	166 933 141	225 328 208

Վարկերը առավելապես տրամադրվել են ՀՀ հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ոլորտներում.

	2022 թ.	2021 թ.
Ֆիզիկական անձինք	140 349 317	194 157 107
Առևտուր	9 925 526	15 223 190
Ծառայությունների ոլորտ	6 795 417	8 234 815
Գյուղատնտեսություն և սննդի արդյունաբերություն	3 467 739	3 483 439
Շինարարություն	6 373 797	3 276 898
Այլ	21 345	952 759
	166 933 141	225 328 208

9. Ներդրումային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022 թ.	2021 թ.
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	15 377 416	19 818 135
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	1 216 898	1 541 979
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթեր	16 594 314	21 360 114
ՀՀ կառավարության պարտատուներ	9 195 616	–
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթեր	9 195 616	–

(հազար ՀՀ դրամ)

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերի գծով համախառն հաշվեկշռային արժեքների և դրանց գծով ԱՎԿ-ների փոփոխությունների վերլուծությունը ներկայացված է ստորև՝

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	19 818 135	19 818 135
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	18 754 507	18 754 507
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(13 332 546)	(13 332 546)
Իրական արժեքի փոփոխություններ	(667 064)	(667 064)
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	24 573 032	24 573 032

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	136 737	136 737
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	136 833	136 833
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(97 274)	(97 274)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	2 989	2 989
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	179 285	179 285

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
Համախառն հաշվեկշռային արժեքը 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	16 259 067	16 259 067
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	11 883 531	11 883 531
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(7 441 465)	(7 441 465)
Իրական արժեքի փոփոխություններ	(882 998)	(882 998)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	19 818 135	19 818 135

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	187 382	187 382
Ստեղծված կամ ձեռք բերված նոր ակտիվներ	79 824	79 824
Մարված կամ վաճառված ակտիվներ	(50 946)	(50 946)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(79 523)	(79 523)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	136 737	136 737

2022թ. դեկտեմբեր 31-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պորտֆելի 95,28% ը կազմում են ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը (2021թ.՝ 92,78%):

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը ՀՀ դրամով գեղչատոկոսային պարտատոմսեր են մինչև 2023թ. հունիսը մարման ժամկետով, ՀՀ դրամով արժեկտրոնային պարտատոմսեր՝ 2023թ. հոկտեմբերից մինչև 2050թ. հոկտեմբերը մարման ժամկետներով: Արժեկտրոնների տոկոսադրույքները կազմում են 6,5%-ից մինչև 13,0%:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հետգնման իրավունքի պայմանագրերի հիմքում գրավադրված ՀՀ կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերը ՀՀ դրամով արժեկտրոնային պարտատոմսեր են՝ 2023թ. ապրիլից մինչև 2026թ. ապրիլ մարման ժամկետով: Արժեկտրոնների տոկոսադրույքները կազմում են 6,5%-ից մինչև 8,0%:

(հազար ՀՀ դրամ)

10. Հիմնական միջոցներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է հիմնական միջոցների շարժն՝ ըստ հոդվածների.

	Շենքեր	Կահույք և պարագա- ներ	Համակարգ- չային և գրասենյա- կային տեխնիկա	Փոխադրա- միջոցներ	Վարձա- կալած սեփակա- նության բարելավում	Օգտագործ- ման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4 201 873	3 557 554	5 598 424	351 081	1 909 597	5 313 226	20 931 755
Ավելացումներ	1 112 884	34 328	2 687 176	52 189	-	112 413	3 998 990
Օտարում և դուրսգրում	(388 345)	(63 276)	(187 750)	(141 494)	(48 867)	(3 297 954)	(4 127 686)
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4 926 412	3 528 606	8 097 850	261 776	1 860 730	2 127 685	20 803 059
Կուտակված մաշվածություն							
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(1 038)	(2 771 141)	(3 474 917)	(218 868)	(991 518)	(1 874 074)	(9 331 556)
Մաշվածություն	(91 349)	(27 171)	(493 563)	(17 925)	(443 053)	(585 564)	(1 658 625)
Օտարում և դուրսգրում	8 310	62 839	179 950	90 056	45 711	1 549 733	1 936 599
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(84 077)	(2 735 473)	(3 788 530)	(146 737)	(1 388 860)	(909 905)	(9 053 582)
Հաշվեկշռային արժեք							
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	4 200 835	786 413	2 123 507	132 213	918 079	3 439 152	11 600 199
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4 842 335	793 133	4 309 320	115 039	471 870	1 217 780	11 749 477

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է հիմնական միջոցների շարժն՝ ըստ հոդվածների.

	Շենքեր	Կահույք և պարագա- ներ	Համակարգ- չային և գրասենյա- կային տեխնիկա	Փոխադրա- միջոցներ	Վարձա- կալած սեփակա- նության բարելավում	Օգտագործ- ման իրավունքի ձևով ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2 823 503	3 564 021	5 582 551	351 081	1 904 091	5 292 857	19 518 104
Ավելացումներ	1 444 243	14 007	247 145	-	5 506	20 369	1 731 270
Օտարում և դուրսգրում	(259 500)	(20 474)	(231 272)	-	-	-	(511 246)
Վերագնահատման ազդեցությունը	193 627	-	-	-	-	-	193 627
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4 201 873	3 557 554	5 598 424	351 081	1 909 597	5 313 226	20 931 755
Կուտակված մաշվածություն							
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(128 447)	(2 768 370)	(3 224 007)	(198 938)	(832 144)	(1 239 947)	(8 391 853)
Մաշվածություն	(57 071)	(23 087)	(481 523)	(19 930)	(159 374)	(634 127)	(1 375 112)
Օտարում և դուրսգրում	10 870	20 316	230 613	-	-	-	261 799
Վերագնահատման ազդեցությունը	173 610	-	-	-	-	-	173 610
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1 038)	(2 771 141)	(3 474 917)	(218 868)	(991 518)	(1 874 074)	(9 331 556)
Հաշվեկշռային արժեք							
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	2 695 056	795 651	2 358 544	152 143	1 071 947	4 052 910	11 126 251
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4 200 835	786 413	2 123 507	132 213	918 079	3 439 152	11 600 199

Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները միայն ներառում են շենքեր:

(հազար ՀՀ դրամ)

Եթե շինությունների գնահատումն իրականացվեր սկզբնական արժեքի մոդելի կիրառմամբ, ապա հաշվեկշռային արժեքի ցուցանիշները կունենային հետևյալ տեսքը.

	2022 թ.	2021 թ.
Սկզբնական արժեք	5 007 222	4 153 835
Կուտակված մաշվածություն	(1 375 605)	(1 320 203)
Հաշվեկշռային արժեք	3 631 617	2 833 632

11. Ոչ նյութական ակտիվներ

Ստորև ներկայացված աղյուսակը ներառում է ոչ նյութական ակտիվների շարժման ըստ հոդվածների.

	Ծրագրային ապահովման լիցենզիաներ	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3 812 414	2 762 908	310 159	6 885 481
Ավելացումներ	124 614	497 015	474 380	1 096 009
Օտարում և դուրսգրում	(32 115)	(156)	(341 616)	(373 887)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3 904 913	3 259 767	442 923	7 607 603
Կուտակված ամորտիզացիա				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(2 444 304)	(1 616 392)	(69 930)	(4 130 626)
Ամորտիզացիա	(420 772)	(135 333)	(6 404)	(562 509)
Օտարում և դուրսգրում	32 113	148	-	32 261
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2 832 963)	(1 751 577)	(76 334)	(4 660 874)
Հաշվեկշռային արժեք				
2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	1 368 110	1 146 516	240 229	2 754 855
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1 071 950	1 508 190	366 589	2 946 729
	Ծրագրային ապահովման լիցենզիաներ	Համակարգ- չային ծրագրեր	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	3 105 968	2 489 615	257 771	5 853 354
Ավելացումներ	706 446	273 293	52 388	1 032 127
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3 812 414	2 762 908	310 159	6 885 481
Կուտակված ամորտիզացիա				
2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	(1 912 754)	(1 471 822)	(63 334)	(3 447 910)
Ամորտիզացիա	(531 550)	(144 570)	(6 596)	(682 716)
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(2 444 304)	(1 616 392)	(69 930)	(4 130 626)
Հաշվեկշռային արժեք				
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1 193 214	1 017 793	194 437	2 405 444
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1 368 110	1 146 516	240 229	2 754 855

(հազար ՀՀ դրամ)

12. Հարկում

Շահութահարկի գծով ծախսը բաղկացած է հետևյալ հոդվածներից.

	2022 թ.	2021 թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	(585 209)	-
Փոխհատուցում/(ծախս) հետաձգված հարկերի գծով. ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և վերականգնում	67 477	(769 280)
Ծախս շահութահարկի գծով	(517 732)	(769 280)

ՀՀ իրավաբանական անձինք պարտավոր են ինքնուրույն ներկայացնել հարկային հաշվետվություններ: Հայկական ընկերությունների համար շահութահարկի դրույքաչափը 2022 և 2023 թթ. համար կազմել է 18%:

Շահութահարկի արդյունավետ դրույքաչափը տարբերվում է շահութահարկի՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափից: Օրենքով սահմանված դրույքաչափի հիման վրա շահութահարկի գծով փոխհատուցման համաձայնեցումը իրականի հետ հետևյալն է՝

	2022 թ.	2021 թ.
Շահույթ նախքան հարկումը	(896 342)	2 178 549
Օրենքով սահմանված հարկի դրույքաչափ	18%	18%
Շահութահարկի գծով տեսական փոխհատուցում՝ օրենքով սահմանված դրույքաչափով	161 342	(392 139)
Թանկարժեք մետաղների վերագնահատում	(7 195)	-
Ածանցյալ գործիքների վերագնահատում	(738 655)	(176 288)
Հաջորդ ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասների կատարման ժամկետ	-	-
Արտարժույթային դիրքերի զուտ վերագնահատում	147 398	89 341
Կուտակված տուգանքների ներում	(10 629)	-
Վարկերի, հաշվեգրված տոկոսների և տուգանքների գծով պահանջների զիջում (ցեսիա)	(30 145)	(79 826)
Բարեգործական ծախսեր	-	(2 997)
Շահութահարկից տարբերվող այլ հարկեր	(26 583)	(40 928)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(14 382)	(15 526)
Աշխատակիցների գծով ծախսումներ	776	-
Գույքի օտարումից առաջացած վնասի չնվազեցվող գումարը	-	-
Այլ	341	(150 917)
Շահութահարկի գծով ծախս	(517 732)	(769 280)

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և դրանց շարժը համապատասխան տարիների համար ներկայացված է ստորև.

	Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում				Ժամանակավոր տարբերությունների առաջացում և հակադարձում			
	2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանում	Այլ համապարփակ եկամտի կազմում	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանում	Այլ համապարփակ եկամտի կազմում	2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների հարկային ազդեցություն								
Բանկի՝ հաջորդ ժամանակաշրջաններ փոխանցվող հարկային վնասներ	347 180	(347 180)	-	-	-	-	-	-
Այլ պարտավորություններ	60 263	(88 363)	-	(28 100)	(126 326)	-	-	(154 426)
Ոչ նյութական ակտիվներ	12 596	-	-	12 596	(13 278)	-	-	(682)
Դրամային միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1 961	443	-	2 404	(810)	-	-	1 594
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	(39 341)	58	-	(39 283)	23 043	-	-	(16 240)
Հաճախորդների տրված վարկեր	(1 293 044)	(337 951)	-	(1 630 995)	95 571	-	-	(1 535 424)
Ներդրումային արժեթղթեր	(323 434)	40 943	223 871	(58 620)	(282 771)	306 834	-	(34 557)
Հիմնական միջոցներ	55 771	(97 410)	(62 994)	(104 633)	198 029	(44 523)	-	48 873
Այլ պահուստներ	(141 133)	7 696	-	(133 437)	128 540	-	-	(4 897)
Այլ ակտիվներ	(39 035)	52 128	-	13 093	13 462	-	-	26 555
Այլ փոխառու միջոցներ	(16 222)	-	-	(16 222)	31 140	-	-	14 918
Հաճախորդների հաշիվներ	126	356	-	482	877	-	-	1 359
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	-	-	-	-	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	(1 374 312)	(769 280)	160 877	(1 982 715)	67 477	262 311	(1 652 927)	
Հետաձգված հարկային ակտիվների արժեքը	-	-	-	-	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային ակտիվներ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, զուտ արժեք	(1 374 312)	(769 280)	160 877	(1 982 715)	67 477	262 311	(1 652 927)	

(հազար ՀՀ դրամ)

13. Վարկային կորուստների գծով ծախս, այլ արժեզրկում և պահուստներ

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2022 թ. ավարտվող ֆինանսական տարվա համար:

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	4 432	–	(624 061)	(619 629)
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	1 395	–	–	1 395
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	8	(943 253)	(581 663)	(5 605 875)	(7 130 791)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	(42 548)	–	–	(42 548)
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	44 352	–	–	44 352
Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20	1 774	669	172	2 615
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		(933 848)	(580 994)	(6 229 764)	(7 744 606)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ներառված՝ ֆինանսական գործիքների գծով ԱՎԿ ծախսերը 2021 թ. ավարտվող ֆինանսական տարվա համար:

	Ծան.	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5	2 463	–	–	2 463
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	320	–	–	320
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով	8	(2 068 815)	(4 945 467)	(3 427 238)	(10 441 520)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթեր	9	50 645	–	–	50 645
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	14	36 601	–	–	36 601
Ֆինանսական երաշխիքներ և վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20	11 874	399	2 689	14 962
Ընդամենը վարկային կորուստների գծով ծախս		(1 966 912)	(4 945 068)	(3 424 549)	(10 336 529)

Այլ արժեզրկման և պահուստների գծով չարժեքը ներկայացված են ստորև.

	Այլ ակտիվներ	Ընդամենը
2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1 910 771)	(1 910 771)
Տարվա ծախս	(529 932)	(529 932)
Դուրսգրված գումարներ	1 167 589	1 167 589
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1 273 114)	(1 273 114)
Տարվա ծախս	(1 155 975)	(1 155 975)
Դուրսգրված գումարներ	1 499 914	1 499 914
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(929 175)	(929 175)

Ակտիվների արժեզրկման գծով պահուստները նվազեցվում են համապատասխան ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներին:

(հազար ՀՀ դրամ)

14. Այլ ակտիվներ և պարտավորություններ

Այլ ակտիվները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2022 թ.	2021 թ.
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Կառավարությունից ստացվելիք գումարներ	71	5 443 120
Դեբիտորական պարտքեր	1 739 442	2 123 052
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	–	70 030
Հանած՝ այլ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկման գծով պահուստ	(2 796)	(17 545)
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	1 736 717	7 618 657
Բանկի սեփականությանն անցած գրավ	2 665 461	3 802 495
Շահագործումից դուրս գտնվող անշարժ գույք	258 202	127 376
Կանխավճարներ	1 385 514	1 668 509
Թանկարժեք մետաղներ	836 864	959 250
Նյութական պաշարներ	802 941	230 731
Այլ	194	448
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	5 949 176	6 788 809
Այլ ակտիվներ	7 685 893	14 407 466

Ստորև ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի շարժը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17 545	17 545
ԱՎԿ փոփոխություն	(14 749)	(14 749)
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2 796	2 796

Ստորև ներկայացված է այլ ֆինանսական ակտիվներ գծով ԱՎԿ-ի շարժը 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝

	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	54 146	54 146
ԱՎԿ փոփոխություն	(36 601)	(36 601)
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	17 545	17 545

Այլ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2022 թ.	2021 թ.
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Հաշվեգրված վճարումներ աշխատակիցներին	276 435	316 152
Տարանցիկ հաշիվներ	120 730	768 912
Կրեդիտորական պարտքեր	158 067	537 195
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	9 399	78 452
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	564 631	1 700 711
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Շահութահարկից տարբեր այլ հարկային պարտավորություններ	1 361 476	319 684
Այլ	539 939	13 712
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1 901 415	333 396
Այլ պարտավորություններ	2 466 046	2 034 107

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկն օգտագործում է ածանցյալ ֆինանսական գործիքները առևտրային նպատակներով: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս որպես ակտիվներ և պարտավորություններ ներկայացված ածանցյալ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները, ինչպես նաև դրանց պայմանական արժեքները: Գրանցված համախառն պայմանական արժեքը ածանցյալ գործիքի հիմքում ընկած ակտիվի, բազային դրույքի կամ ինդեքսի արժեքն է, և հանդիսանում է ածանցյալ գործիքների արժեքի փոփոխությունները գնահատելու հիմք: Պայմանական արժեքները արտացոլում են գործարքների ծավալները տարեվերջին և չեն արտացոլում վարկային ռիսկը:

	2022 թ.			2021 թ.		
	Իրական արժեք			Իրական արժեք		
	Պայմանական արժեք	Ակտիվ	Պարտավորություն	Պայմանական արժեք	Ակտիվ	Պարտավորություն
Արժույթային պայմանագրեր						
Սվոփ – օտարերկրյա պայմանագրեր	844 575	–	7 924	5 972 302	5 205	78 452
Տոկոսային պայմանագրեր						
Սվոփ – տեղական պայմանագրեր	2 310 330	–	1 475	18 660 635	64 825	–
Ընդամենը ածանցյալ պարտավորություններ		–	9 399		70 030	78 452

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի դիրքեր հետևյալ տեսակի ածանցյալ գործիքների գծով.

Սվոպ

Սվոպերը երկու կողմերի միջև փոխարժեքներ փոխանակելու վերաբերյալ պայմանագրային համաձայնագրեր են, որոնք համապատասխանում են տոկոսադրույքի և փոխարժեքի փոփոխություններին:

15. Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ

ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2022 թ.	2021 թ.
Ֆինանսավորման միջազգային ծրագրերի շրջանակներում ստացված վարկեր	158 138	262 195
Ռեպո պայմանագրեր	–	4 402 900
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	158 138	4 665 095

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներդրումային արժեթղթերը ստացված հակադարձ ռեպո գործարքներից չափված իրական արժեքով կազմել են 390 053 հազ. դրամ գրավադրված ռեպո գործարքով (2021թ. 4 524 403 հազ. դրամ):

16. Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ

Բանկերի նկատմամբ պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2022 թ.	2021 թ.
Ընթացիկ հաշիվներ	2 434 742	2 045 400
Ռեպո պայմանագրեր	9 122 380	–
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	11 557 122	2 045 400

«Ընթացիկ հաշիվներ» հոդվածում ներառված է «ՎՏԲ Բանկ» ՀԲԸ-ի 2 386 377 հազ. ՀՀ դրամ մնացորդով (2021թ.՝ 657 020 հազ. ՀՀ դրամ) հաշիվը:

(հազար ՀՀ դրամ)

17. Հաճախորդների հաշիվներ

Հաճախորդների հաշիվները ներառում են հետևյալ հոդվածները՝

	2022 թ.	2021 թ.
Ժամկետային ավանդներ		
Ֆիզիկական անձինք	87 604 718	120 618 703
Իրավաբանական անձինք	24 609 590	33 053 045
Ընթացիկ հաշիվներ		
Ֆիզիկական անձինք	26 018 432	52 603 481
Իրավաբանական անձինք	40 510 291	82 169 797
Հաճախորդների հաշիվներ	178 743 031	288 445 026

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տասը խոշորագույն հաճախորդների հաշիվների մնացորդը կազմել է 43 973 747 հազ. ՀՀ դրամ (24,60%) (2021թ.՝ 67 069 888 հազ. ՀՀ դրամ, 23,25%):

ՀՀ Զաղաքացիական օրենսգրքի համաձայն՝ Բանկը պարտավորվում է հետ վճարել ֆիզիկական անձանց կողմից ներդրված ավանդներն ավանդատուի առաջին իսկ պահանջի դեպքում: Այն դեպքում, երբ ժամկետային ավանդների գծով դրամական միջոցները հետ են վերադարձվում ավանդատուին մինչև ժամկետի ավարտը համաձայն ավանդատուի պահանջի, ավանդի տոկոսները վճարվում են ցպահանջ ավանդների տոկոսադրույքներին համապատասխան, եթե պայմանագրով այլ տոկոսագումարներ նախատեսված չեն:

Հաճախորդների հաշիվները ներառում են հաճախորդների հետևյալ տեսակների հաշիվները.

	2022 թ.	2021 թ.
Պետական և բյուջետային կազմակերպություններ	8 615 232	4 309 628
Մասնավոր ընկերություններ	56 504 649	110 913 214
Ֆիզիկական անձինք	113 623 150	173 222 184
Հաճախորդների հաշիվներ	178 743 031	288 445 026

Ստորև ներկայացված է հաճախորդների հաշիվների վերլուծություն՝ ըստ ոլորտների.

	2022 թ.	2021 թ.
Ֆիզիկական անձինք	113 623 150	173 222 184
Ֆինանսական կազմակերպություններ	10 292 034	42 908 988
Ծառայություններ	17 733 640	37 954 824
Առևտուր	3 962 552	6 978 754
Հեռահաղորդակցություն	673 409	6 238 524
Շինարարություն	5 616 794	6 085 533
Տրանսպորտ	8 951 102	5 847 340
Պետական և բյուջետային կազմակերպություններ	8 615 232	4 309 628
Արդյունաբերական արտադրություն	2 081 176	3 045 751
Էներգետիկա	6 341 807	854 139
Գյուղատնտեսություն	10 505	19 751
Այլ	841 630	979 610
Հաճախորդների հաշիվներ	178 743 031	288 445 026

18. Այլ փոխառու միջոցներ

Այլ փոխառու միջոցները ներառում են հետևյալը հոդվածները.

	2022 թ.	2021 թ.
Այլ փոխառություններ	8 521 795	8 316 655
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1 329 598	3 724 576
Այլ փոխառու միջոցներ	9 851 393	12 041 231

Այլ փոխառու միջոցների կազմում ընդգրկված են Ազգային Հիփոթեքային Ընկերությունից 2 238 843 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով (2021թ.՝ 2 413 683 հազ. ՀՀ դրամ) և Բնակարան երիտասարդներին ՈՒՎԿ-ից 6 282 952 հազ. ՀՀ դրամ գումարի չափով (2021թ.՝ 5 902 972 հազ. ՀՀ դրամ) միջոցներ:

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացված են ֆինանսական վարձակալության գծով պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները և ժամանակաշրջանի ընթացքում դրանց փոփոխությունները.

	2022 թ.	2021 թ.
Հունվարի 1-ի դրությամբ	3 724 576	4 474 465
Ավելացումներ	52 959	20 369
Տոկոսի ավելացում	220 284	334 085
Վճարումներ	(2 273 581)	(896 881)
Փոխարժեքային տարբերությունից օգուտներ	(391 716)	142 579
Օտարումներ	(2 924)	(350 041)
Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	1 329 598	3 724 576

2022թ.-ին Բանկի ֆինանսական վարձակալության գծով ընդամենը դրամական միջոցների արտահոսքը կազմել է 680 384 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 896 881 հազ. ՀՀ դրամ):

2022թ.-ին Բանկի օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների ընդամենը ոչ դրամական միջոցներով արտահայտված ավելացումները կազմել են 52 959 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 20 369 հազ. ՀՀ դրամ):

19. Սեփական կապիտալ

Հայտարարված սովորական բաժնետոմսերի ընդհանուր քանակը կազմում է 5,905,155 հատ (2021թ.՝ 5,905,155 հատ), որոնց ընդհանուր անվանական արժեքը կազմում է 63,775,674 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 63,775,674 հազ. ՀՀ դրամ) (մեկ բաժնետոմսի անվանական արժեքն է 10,800 ՀՀ դրամ): Բոլոր հայտարարված բաժնետոմսերը թողարկվել և ամբողջովին վճարվել են:

Բանկի կանոնադրական կապիտալը ձևավորվել է բաժնետիրոջ դրամական ներդրումներից, ընդ որում, բաժնետերն ունի շահաբաժիններ ստանալու և կապիտալը ՀՀ դրամով բաշխելու իրավունք:

Հիմնական միջոցների վերազնահատման պահուստ

Հիմնական միջոցների վերազնահատման պահուստը օգտագործվում է գույքի իրական արժեքի աճը և նույն ակտիվի՝ նախկինում կապիտալում ճանաչված աճի սահմաններում իրական արժեքի նվազեցումը գրանցելու համար:

Ներդրումային արժեթղթերի վերազնահատման պահուստ

Այս պահուստը արտացոլում է իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխությունը:

20. Պայմանական և պայմանագրային պարտավորություններ**Գործարար միջավայր**

Հայաստանի Հանրապետությունը շարունակում է տնտեսական բարեփոխումները և իրավական, հարկային ու օրենսդրական համակարգերի զարգացումը՝ շուկայական տնտեսության պահանջներին համապատասխան: Հայաստանի տնտեսության ապագա կայունությունը առավելապես կախված է այս բարեփոխումներից և զարգացումներից, ինչպես նաև կառավարության կողմից իրականացվող տնտեսական, ֆինանսական և դրամավարկային քաղաքականությունների արդյունավետությունից:

Իրավական միջավայր

Իր բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանդիսանում է դատական հայցերի և պահանջների առարկա: Դեկլարության համոզմամբ նման հայցերի և պահանջների արդյունքում ծագող հնարավոր պարտավորությունները (առկայության դեպքում) Էական բացասական ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ հետագա գործունեության արդյունքների վրա:

(հազար ՀՀ դրամ)

Պատական գործընթացներ

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ներգրավված է որոշ դատական գործընթացներում, որոնց գծով Բանկի դեմ ընդհանուր պահանջների գումարը կազմում է 302 922 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ.՝ 254 962 հազ. ՀՀ դրամ):

Ֆինանսական հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ Բանկի ղեկավարությունը չի կարող բավարար ճշգրտությամբ գնահատել այս դատական գործընթացների արդյունքը, հետևաբար, նրանց համար պահուստ չի ձևավորվել:

Հարկային միջավայր

ՀՀ հարկային, արժույթային և մաքսային օրենսդրությունները հանդիսանում են տարրնթերցումների և հաճախակի իրականացվող բարեփոխումների առարկա: Բանկի գործունեության ընթացքում կիրառված այդ օրենսդրությունների գծով ղեկավարության մեկնաբանությունները կարող են վիճարկվել համապատասխան մարմինների կողմից: Հարկային մարմինները կարող են ավելի խիստ դիրքորոշում ընդունել օրենսդրության մեկնաբանությունների և գնահատումների գծով, որի արդյունքում հնարավոր է, որ գործարքների և գործունեության՝ նախկինում հարկային մարմինների կողմից չվիճարկված հարկային հաշվառման նկատմամբ մեկնաբանությունը փոխվի: Արդյունքում, Էական լրացուցիչ հարկեր, տույժեր և տուգանքներ կարող են հաշվեգրվել: Հարկային ստուգումները կարող են ներառել ստուգման ամսաթվին անմիջապես նախորդող երեք օրացուցային տարիները: Որոշակի դեպքերում ստուգումները կարող են իրականացվել ավելի վաղ ժամանակահատվածի համար:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ պատշաճ կերպով է իրականացնում համապատասխան օրենսդրության մեկնաբանումը, և Բանկի հարկային, արժույթային և մաքսային հարցերի շուրջ մոտեցումը ճիշտ է:

Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ

Դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022 թ.	2021 թ.
Վարկային բնույթի պարտավորություններ		
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	3 166 932	5 426 333
Ֆինանսական երաշխիքներ	170 000	2 296 505
Ոչ ֆինանսական երաշխիքներ	872 163	1 165 120
	4 209 095	8 887 958
Հանած՝ պահուստները	(112 750)	(115 365)
Պայմանագրային և պայմանական պարտավորություններ	4 096 345	8 772 593

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022 թ. հունվարի				
1-ի դրությամբ	100 693	710	418	101 821
Նոր պարտավորություններ	31 469	–	–	31 469
Ժամկետը սպառված պարտավորություններ	(43 518)	(707)	(416)	(44 641)
Տեղափոխում Փուլ 1	3	(3)	–	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(111)	111	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(18)	(51)	69	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման անադիցությունը				
Ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	6	38	244	288
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	19 469	–	–	19 469
2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	107 993	98	315	108 406

(հազար ՀՀ դրամ)

Ֆինանսական երաշխիքներ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2022թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	13 544	13 544
Նոր ֆինանսական երաշխիքներ	2 139	2 139
Ժամկետը սպառված պարտավորություններ	(9 785)	(9 785)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(1 554)	(1 554)
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	4 344	4 344

2021 թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում ԱՎԿ փոփոխությունների վերլուծությունը հետևյալն է՝

Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021 թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	109 394	900	3 019	113 313
Նոր պարտավորություններ	35 024	–	–	35 024
Ժամկետը սպառված պարտավորություններ	(33 539)	(802)	(2 858)	(37 199)
Տեղափոխում Փուլ 1	111	(97)	(14)	–
Տեղափոխում Փուլ 2	(317)	317	–	–
Տեղափոխում Փուլ 3	(91)	(11)	102	–
Ժամանակաշրջանի ընթացքում փուլերի միջև տեղափոխման ազդեցությունը ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ԱՎԿ-ների վրա	(103)	403	230	530
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	(9 786)	–	(61)	(9 847)
2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	100 693	710	418	101 821

Ֆինանսական երաշխիքներ	Փուլ 1	Ընդամենը
ԱՎԿ պահուստ 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	17 014	17 014
Նոր ֆինանսական երաշխիքներ	8 627	8 627
Ժամկետը սպառված պարտավորություններ	(12 951)	(12 951)
ԱՎԿ հաշվարկի մոդելների և ելակետային տվյալների փոփոխություն	854	854
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13 544	13 544

21. Չուտ տոկոսային եկամուտ

Չուտ տոկոսային եկամուտը ներառում է.

	2022 թ.	2021 թ.
Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	28 952 068	35 060 269
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	400 379	143 482
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		
Ներդրումային արժեթղթեր	2 116 916	1 596 590
Տոկոսային եկամուտ՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	31 469 363	36 800 341
Առևտրային արժեթղթեր	143 556	27 296
Այլ տոկոսային եկամուտ	143 556	27 296
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	31 612 919	36 827 637
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	(475 231)	(997 791)
Հաճախորդների հաշիվներ և այլ փոխառու միջոցներ	(11 486 645)	(12 115 708)
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	(541 632)	(547 802)
Տոկոսային ծախս՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով	(12 503 508)	(13 661 301)
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	(220 510)	(334 093)
Տոկոսային ծախս	(12 724 018)	(13 995 394)
Չուտ տոկոսային եկամուտ	18 888 901	22 832 243

(հազար ՀՀ դրամ)

22. Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ

	2022 թ.	2021 թ.
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	1 371 820	1 655 673
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացված միջնորդավճարներ	803 819	1 738 843
Երաշխիքներ	24 941	43 108
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	2 200 580	3 437 624
Վճարահաշվարկային գործառնություններ	(295 464)	(170 488)
Պլաստիկ քարտերով գործարքներից ստացված միջնորդավճարներ	(188 246)	(1 360 456)
Այլ	(174 314)	(139 652)
Միջնորդավճարների գծով ծախսեր	(658 024)	(1 670 596)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտներ	1 542 556	1 767 028

23. Այլ եկամուտ

	2022 թ.	2021 թ.
Բռնագանձված գույքի վաճառքից եկամուտ	112 539	266 631
Ծառայությունների խթանման հետ կապված գործընկերներից ստացված եկամուտ	35 667	104 293
Դատավարության ծախսերի փոխհատուցումից եկամուտ	86 908	–
Ապահովագրական փոխհատուցումից եկամուտ	–	1 331
Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչումից եկամուտ	–	158 692
Շահաբաժիններ	1 899	–
Թանկարժեք մետաղների հետ կապված գործարքներից եկամուտ	49 884	17 532
Այլ	26 467	45 859
Ընդամենը այլ եկամուտներ	313 364	594 338

24. Անձնակազմի գծով և այլ գործառնական ծախսեր

Անձնակազմի գծով ծախսերը և այլ գործառնական ծախսերը ներառում են հետևյալ հոդվածները.

	2022 թ.	2021 թ.
Աշխատավարձ և պարգևատրումներ	(7 524 984)	(7 158 848)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	(7 524 984)	(7 158 848)
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	(1 658 625)	(1 375 112)
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	(562 509)	(682 716)
Ամորտիզացիայի և մաշվածության գծով ծախսեր	(2 221 134)	(2 057 828)
Հիմնական միջոցների նորոգում և տեխնիկական սպասարկում	(560 190)	(531 437)
Գործառնական հարկեր	(409 821)	(498 196)
Ծրագրային ապահովման գծով ծախսեր	(113 463)	(302 367)
Բնակչությունից ներգրավված ավանդների ապահովագրման համակարգում մասնակցություն	(282 704)	(329 377)
Կապ	(253 987)	(355 065)
Դրամական միջոցների հավաքագրման ծախսեր	(151 041)	(161 312)
Անվտանգություն	(147 948)	(158 369)
Իրավաբանական և խորհրդատվական ծախսեր	(103 170)	(149 381)
Ներկայացուցչական ծախսեր	(167 862)	(187 032)
Մարքեթինգ և գովազդ	(131 900)	(141 408)
Գրասենյակային ծախսեր	(77 054)	(79 794)
Վարձակալության գծով ծախսեր	(99 563)	(87 897)
Տրանսպորտային ծախսեր	(70 546)	(59 126)
Ապահովագրություն	(30 047)	(65 290)
Բարեգործություն	(3 794)	(71 552)
Վճարային համակարգերի գծով ծախսեր	(2 000)	(7 400)
Դատական ծախսեր	–	(121 497)
COVID-19 թեստ	(82 815)	(379 862)
Պլաստիկ քարտերի ծախսեր	(1 478 101)	(100 794)
Ֆինանսական ակտիվների օտարումից վնաս	(3 532 517)	–
Կոմիսիոն հետվճարներ	(340 053)	–
Այլ	(1 963 900)	(637 731)
Այլ գործառնական ծախսեր	(10 002 476)	(4 424 887)

(հազար ՀՀ դրամ)

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը ճանաչել է 12 683 հազ. ՀՀ դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս կարճաժամկետ ֆինանսական վարձակալությունից և 86 880 հազ. ՀՀ դրամի չափով՝ ցածր արժեք ունեցող ակտիվների ֆինանսական վարձակալությունից (2021թ.՝ 14 412 հազ. ՀՀ դրամի չափով վարձավճարի գծով ծախս կարճաժամկետ ֆինանսական վարձակալությունից և 73 485 հազ. ՀՀ դրամի չափով՝ ցածր արժեք ունեցող ակտիվների ֆինանսական վարձակալությունից):

25. Ռիսկերի կառավարում**Ներածություն**

Ռիսկերի կառավարումը բնորոշ է հանդիսանում Բանկի գործունեությանը և կառավարվում է մշտական հայտնաբերման, չափման և մոնիթորինգի գործընթացների միջոցով, որոնք ենթակա են ռիսկերի սահմանաչափերին և մշտական վերահսկողության: Ռիսկերի կառավարման գործընթացը ունի որոշիչ նշանակություն Բանկի եկամտաբերության հաստատուն մակարդակի պահպանման հարցում, և Բանկի յուրաքանչյուր աշխատակից պատասխանատվություն է կրում իր պարտականությունների շրջանակում ի հայտ եկող ռիսկերի համար: Բանկը ենթակա է վարկային, իրացվելիության և շուկայական ռիսկերի: Վերջինս իր հերթին բաժանվում է առևտրային և ոչ առևտրային գործունեության հետ կապված ռիսկերի: Բանկը ենթակա է նաև գործառնական ռիսկերի:

Ռիսկերի վերահսկման անկախ գործընթացը չի առնչվում գործունեության վարման հետ կապված ռիսկերի հետ, ինչպիսիք են, օրինակ՝ շրջակա միջավայրի, տեխնոլոգիաների կամ ոլորտային փոփոխությունները: Նման ռիսկերը Բանկի կողմից վերահսկվում են ռազմավարական պլանավորման գործընթացի ընթացքում:

Ռիսկերի կառավարման համակարգ

Ռիսկերի կառավարման ընդհանուր պատասխանատվությունը կրում է Բանկի Տնօրինությունը, սակայն առկա են առանձին մարմիններ, որոնք պատասխանատու են ռիսկերի կառավարման և մոնիթորինգի համար:

Բանկի խորհուրդ

Բանկի խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր վերահսկման համար, ռիսկերի կառավարման ռազմավարության և սկզբունքների հաստատման համար:

Տնօրինություն

Տնօրինությունը պատասխանատու է Բանկում ռիսկերի կառավարման գործընթացի վերահսկման համար:

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտե

Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեն հետևում է սահմանաչափերի կատարմանը, ռիսկերի կառավարման ընթացակարգերի ներդրմանը, ընդունում է շուկայական և իրացվելիության ռիսկերին վերաբերող որոշումներ, ինչպես նաև վերահսկում է այդ որոշումների կատարումը:

Վարկային կոմիտե

Վարկային կոմիտեն պատասխանատու է վարկային ռիսկերի կառավարման համար:

Բանկային ռիսկերի կառավարման դեպարտամենտ

Բանկային ռիսկերի կառավարման դեպարտամենտը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման հետ կապված մեթոդաբանության, քաղաքականության և ընթացակարգերի ներդրման համար, իրականացնում է բանկային ռիսկերի վերլուծություն և գնահատում:

Վարկային ռիսկերի կոմիտե

Վարկային ռիսկերի կոմիտեն պատասխանատու է մանրաձախ բանկային արտադրանքների, ինչպես նաև մանր բիզնեսի համար արտադրանքների գծով ռիսկերի կառավարման շրջանակներում ռազմավարության և նորմատիվների մշակման համար:

Ֆինանսական դեպարտամենտ

Ֆինանսական դեպարտամենտը պատասխանատու է Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման համար, ինչպես նաև կառավարում է իրացվելիության ռիսկը:

(հազար ՀՀ դրամ)**Ներքին աուդիտ**

Բանկի կողմից իրականացվող ռիսկերի կառավարման գործընթացը յուրաքանչյուր տարի աուդիտի է ենթարկվում Ներքին աուդիտի վարչության կողմից, որը ստուգում է ինչպես ընթացակարգերի ամբողջականությունը, այնպես էլ Բանկի գործունեության համապատասխանությունը ընթացակարգերին: Ներքին աուդիտի վարչությունը անցկացված ստուգումների արդյունքները քննարկում է ղեկավարության հետ և իր եզրակացություններն ու առաջարկները ներկայացնում է Աուդիտի կոմիտե:

Ռիսկի գնահատման և ռիսկերի ներկայացման համակարգեր

Բանկի ռիսկերը գնահատվում են ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվային ցուցանիշների հաշվարկների միջոցով: Ռիսկերի մոնիթորինգը և վերահսկողությունը հիմնականում հիմնված է Բանկի կողմից սահմանված ռիսկերի սահմանաչափերի վրա: Այս սահմանաչափերը արտացոլում են Բանկի գործարար ռազմավարությունը և շուկայական պայմանները, որոնցում գործում է Բանկը, ինչպես նաև Բանկի համար ընդունելի ռիսկի մակարդակը:

Գործունեության բոլոր տեսակների գծով ստացվող տեղեկատվությունը ուսումնասիրվում և մշակվում է ռիսկերի վերլուծության, վերահսկողության և գնահատման նպատակով: Տնօրինությունը եռամսյակային կտրվածքով ստանում է ռիսկերի վերաբերյալ մանրամասն հաշվետվություն, որում պարունակվում է վարկային ռիսկի ընդհանուր չափի վերաբերյալ տեղեկատվություն՝ ըստ ոլորտների, հաճախորդների, մարման ժամկետների, արժույթի և վարկերի տեսակների: Տվյալ հաշվետվությունում նաև ներկայացվում են իրացվելության և վարկային ցուցանիշները, ինչպես նաև տոկոսադրույքի փոփոխության, արտարժույթի և գործառնական ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Ղեկավարությունը օրական կտրվածքով ստանում է Բանկի իրացվելության ռիսկի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Բանկը մշակել է ռիսկերի կառավարման ընթացակարգ՝ հիմնական բանկային ռիսկերը բնորոշելու, գնահատելու և վերահսկելու համար համակարգային և բազմակողմանի մոտեցում կառուցելու նպատակով:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկն այն ռիսկն է, որի պատճառով Բանկը կարող է կրել վնասներ՝ հաճախորդների կամ գործընկերների կողմից պարտավորությունների չկատարման դեպքում: Բանկը իրականացնում է վարկային ռիսկի վերահսկում և կառավարում՝ սահմանելով ռիսկի այն սահմանաչափը, որը պատրաստ է ընդունել անհատական գործընկերների և աշխարհագրական ու տնտեսական համակենտրոնացումների համար, ինչպես նաև դիտարկելով զգայունությունը նման սահմանաչափերի նկատմամբ:

Բանկը հաստատել է վարկային որակի ստուգման գործընթաց՝ ապահովելու գործընկերների վարկունակության հնարավոր փոփոխությունների վաղ բացահայտումը, ներառյալ գրավների պարբերաբար վերանայումը: Գործընկերների սահմանաչափերը հաստատված են վարկային ռիսկերի դասակարգման համակարգի միջոցով, որը յուրաքանչյուր գործընկերոջ համար սահմանում է ռիսկի վարկանիշ: Ռիսկերի վարկանիշները ենթակա են պարբերաբար վերանայման: Վարկերի որակի ստուգման գործընթացը Բանկին թույլ է տալիս գնահատել հնարավոր վնասը այն ռիսկերի հետևանքով, որոնց նկատմամբ այն զգայուն է, և ձեռնարկել ուղղիչ գործողություններ:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքներից ծագող վարկային ռիսկը ցանկացած պահի սահմանափակվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված դրական իրական արժեքով:

Վարկային բնույթ ունեցող պարտավորությունների հետ կապված ռիսկեր

Բանկը իր հաճախորդներին ընձեռում է երաշխիքների ստացման հնարավորություն, որոնց գծով Բանկի մոտ կարող է անհրաժեշտություն ծագել հաճախորդների անունից կատարելու վճարումներ: Հաճախորդները նման վճարումները հատուցում են Բանկին՝ ակրեդիտիվների տրամադրման պայմաններին համապատասխան: Նշված պայմանագրերի համաձայն՝ Բանկը կրում է ռիսկեր, որոնք համարժեք են վարկային ռիսկերին, և նվազեցվում են նույն ընթացակարգերի և ռիսկի վերահսկման քաղաքականության վարման շնորհիվ:

Ռիսկի առավելագույն չափը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության տարրերի վրա, ներառյալ ածանցյալ գործիքները, զտման և գրավի պայմանագրերի միջոցներով ռիսկը մեղմացնելու ազդեցությունից առաջ, ներկայացված է հաշվեկշռային արժեքով:

Իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական գործիքների դեպքում, հաշվեկշռային արժեքը արտահայտում է ընթացիկ վարկային ռիսկը, բայց ոչ ռիսկի առավելագույն չափը, որը կարող է առաջանալ արժեքի փոփոխությունից:

Ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր մակարդակի վարկային ռիսկի առավելագույն չափի վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը ներկայացված է առանձին ծանոթագրություններում: Ապահովման միջոցների և ռիսկի նվազեցման այլ մեթոդների ազդեցությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 8-ում:

(հազար ՀՀ դրամ)

Արժեզրկման գնահատում

Բանկն ԱՎԿ-ն հաշվարկում է հավանականությամբ կշռված մի շարք սցենարներով՝ գնահատելու ակնկալվող դրամական միջոցների պակասորդները, զեղչված արդյունավետ տոկոսադրույքի մոտեցմամբ: Դրամական միջոցների պակասորդը կազմակերպությանը պայմանագրով վճարման ենթակա դրամական միջոցների հոսքերի և կազմակերպության ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի միջև տարբերությունն է: ԱՎԿ հաշվարկի մեխանիզմները ներկայացված են ստորև, և դրանց հիմնական տարրերը հետևյալն են՝

Դեֆոլտի հավանականությունը (PD)	Դեֆոլտի հավանականությունը որոշակի ժամանակի հորիզոնի ընթացքում դեֆոլտի հավանական լինելու գնահատումն է: Դեֆոլտը միայն կարող է տեղի ունենալ գնահատված ժամանակահատվածում որոշակի պահի, եթե գործիքը նախկինում չի ապաճանաչվել և դեռևս պորտֆելում է:
Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD)	Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դա ապագա դեֆոլտի ամսաթվի դրությամբ գործիքի գնահատված արժեքն է՝ հաշվի առնելով հաշվետու ամսաթվից հետո ակնկալվող փոփոխությունների ազդեցությունը, ներառյալ մայր գումարի և տոկոսների վճարումները՝ պայմանագրով նախատեսված կամ այլ կերպ, բաց թողնված վճարումների վրա հաշվեգրված տոկոսները և այլն:
Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը (LGD)	Դեֆոլտի դեպքում կորստի չափը դրամական միջոցների կորստի գնահատումն է, որն առաջանում է, երբ որոշակի պահի տեղի է ունենում դեֆոլտ: Դա պայմանագրով սահմանված դրամական միջոցների հոսքերի և այն դրամական միջոցների հոսքերի տարբերությունն է, որոնք վարկատուն ակնկալում է ստանալ՝ ներառյալ գրավների իրացումից միջոցները: Այն սովորաբար արտահայտվում է որպես դեֆոլտի դեպքում գործիքի արժեքից (EAD) տոկոս:

ԱՎԿ պահուստը հիմնվում է վարկային վնասների վրա, որոնք ակնկալվում է, որ կառաջանան ակտիվի կյանքի ընթացքում (ակտիվի կյանքի ընթացքում ակնկալվող վարկային վնաս կամ ԱՎԱՎԿ), եթե առկա չէ վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո, որի դեպքում պահուստը հիմնվում է 12 ամսվա ընթացքում ակնկալվող վարկային վնասի վրա (12ամԱՎԿ): 12ամԱՎԿ-ը ԱՎԱՎԿ-ի այն մասն է, որը ներկայացնում է ֆինանսական գործիքի գծով պարտավորությունների չկատարման դեպքերի արդյունքը հանդիսացող ԱՎԿ-ները, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսվան հաջորդող 12 ամիսների ընթացքում: Ինչպես ԱՎԱՎԿ-ն, այնպես էլ 12ամԱՎԿ-ն հաշվարկվում են անհատական կամ խմբային հիմունքով՝ ելնելով ֆինանսական գործիքների համապատասխան պորտֆելի բնույթից:

Բանկը քաղաքականություն է սահմանել՝ յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի ավարտին իրականացնել գնահատում՝ արդյոք ֆինանսական գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում դեֆոլտ տեղի ունենալու ռիսկի փոփոխությունը: Վերոնշյալ գործընթացի հիման վրա, Բանկը խմբավորում է իր վարկերը՝ ըստ փուլերի, ինչպես նկարագրված է ստորև:

Փուլ 1:	Սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը պահուստ է ճանաչում 12 ամսվա ԱՎԿ-ի հիման վրա: 1-ին փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 2-րդ փուլից:
Փուլ 2:	Երբ գործիքի վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից հետո, Բանկը պահուստը ճանաչում է վարկի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների (ԱՎԱՎԿ) համար: 2-րդ փուլի վարկերը ընդգրկում են նաև գործիքներ, որոնց դեպքում վարկային ռիսկը բարելավվել է, և վարկը վերադասակարգվել է 3-րդ փուլից:
Փուլ 3: POCI	Ակտիվը համարվում է արժեզրկված: Բանկը ձևակերպում է ԱՎԱՎԿ պահուստ: Ձեռք բերված կամ ստեղծված՝ արժեզրկված (POCI) ակտիվները ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք արժեզրկված են սկզբնական ճանաչման ժամանակ: Տվյալ ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են իրական արժեքով, և տոկոսային եկամուտը հետագայում ճանաչվում է վարկային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքի հիման վրա: ԱՎԿ-ն միայն ճանաչվում կամ ապաճանաչվում է այնքանով, որքանով որ հետագայում փոխվում է ակտիվի գործողության ամբողջ ժամկետի ընթացքում ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատականը:

(հազար ՀՀ դրամ)**Դեֆոլտի և վերականգնման սահմանումը**

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական գործիքի գծով առկա է դեֆոլտ և, հետևաբար այն դասում է որպես Փուլ 3-ին պատկանող ֆինանսական գործիք (այսինքն՝ վարկային տեսանկյունից արժեզրկված) ԱՎԿ հաշվարկի նպատակով, բոլոր այն դեպքերում, երբ փոխառուն 90 օրով ուշացնում է պայմանագրային վճարումների կատարումը: Բանկը բանկերին տրված վարկերը համարում է դեֆոլտի ենթարկված և անմիջապես ձեռնարկում է քայլեր, եթե գործընկերը գործառնական օրվա ավարտի դրությամբ չի կատարել առանձին համաձայնագրերով սահմանված վճարումները:

Որպես որակական գնահատման մաս, թե արդյոք հաճախորդը անվճարունակ է, Բանկը հաշվի է առնում նաև մի շարք դեպքեր, որոնք կարող են վկայել վճարման քիչ հավանական լինելու մասին: Նման իրավիճակներում, Բանկը վերլուծում է, թե արդյոք իրադարձությունը հանգեցնում է դեֆոլտի և հետևաբար ԱՎԿ հաշվարկման համար ակտիվը անհրաժեշտ է դասվի որպես 3-րդ մակարդակ, թե՛ համապատասխանում է 2-րդ մակարդակին: Տվյալ դեպքերը ներառում են՝

- ▶ Վարկառուի ներքին վարկանիշը, որը ցույց է տալիս վարկառուի դեֆոլտի կամ դեֆոլտին մոտ լինելու իրավիճակը,
- ▶ Վարկառուի մահը,
- ▶ Վարկառուի կողմից անհապաղ ֆինանսավորման պահանջը,
- ▶ Գրավի արժեքի զգալի նվազումը, երբ վարկի վճարումը ակնկալվում է գրավի վաճառքից,
- ▶ Վարկառուի ապրանքաշրջանառության զգալի նվազումը կամ խոշոր հաճախորդի կորուստը,
- ▶ Կովենանտների խախտումը, որոնց գծով Բանկը չի հրաժարվում դրանց կատարման պահանջի իրավունքից,
- ▶ Վարկառուն (կամ վարկառուի խմբի կազմից որևէ կազմակերպություն) սնանկության հայտ է ներկայացրել կամ հայտարարվել է սնանկ,
- ▶ Վարկառուի գնանշված պարտատոմսերի կամ բաժնետոմսերի առքուվաճառքը կասեցվել է առաջնային շուկայում՝ ֆինանսական դժվարությունների մասին լուրերի կամ փաստերի պատճառով:

Բանկի քաղաքականությունն է ֆինանսական գործիքները համարել «վերականգնված» և հետևաբար վերադասակարգել 3-րդ մակարդակից, երբ նվազագույնը վեց հաջորդական ամիսների ընթացքում դեֆոլտի չափանիշներից ոչ մեկը չի պատահել: «Վերականգնման» դեպքում ակտիվը 2-րդ թե 1-ին մակարդակի դասակարգելու որոշումը կախված է վերականգնման պահին վերանայված վարկային դասից, և գնահատումից, թե արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչման համեմատ:

Պահառուական և միջբանկային հարաբերություններ

Բանկի պահառուական և միջբանկային հարաբերությունները և գործընկերները իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ծառայություններ մատուցող կազմակերպություններ, բանկեր, բրոքերներ-դիլերներ, արտաթույլի առքուվաճառք իրականացնող ընկերություններ և քլիրինգային ընկերություններ: Այս հարաբերությունների առումով Բանկը գնահատում է հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը, մասնավորապես ֆինանսական տեղեկատվությունը և այլ արտաքին տվյալներ, օր՝ արտաքին վարկանիշները:

Կորպորատիվ և փոքր բիզնեսի վարկավորում

Կորպորատիվ վարկավորման դեպքում վարկառուները գնահատվում են Բանկի ռիսկերի բաժնի կողմից: Վարկային ռիսկի գնահատումը հաշվի է առնում տարբեր պատմական, ընթացիկ տեղեկատվություն և կանխատեսումներ, ինչպիսիք են.

- ▶ պատմական տեղեկատվություն հաճախորդի ուշացումների մասին,
- ▶ հաճախորդների մասին հանրային տեղեկատվություն տեղեկատվության արտաքին աղբյուրներից: Նման տեղեկատվությունը ներառում է վարկանիշային գործակալությունների կողմից տրված արտաքին վարկանիշները, անկախ վերլուծաբանների հաշվետվությունները, պարտատոմսերի շուկայում առկա գները կամ մամուլի հաղորդագրությունները և հոդվածները,
- ▶ մակրոտնտեսական կամ աշխարհաքաղաքական տեղեկատվություն, ինչպիսիք են ՀՆԱ-ի աճի տեմպերը կոնկրետ ոլորտի և աշխարհագրական շրջաններում, որոնցում գործունեություն է ծավալում հաճախորդը,
- ▶ այլ հիմնավորված և հաստատվող տեղեկատվություն հաճախորդի կառավարման որակի և հնարավորությունների վերաբերյալ, որը տեղին է կազմակերպության գործունեության արդյունքների գնահատման համար:

Փոքր բիզնեսի վարկերը գնահատվում են Բանկի կողմից, օգտագործելով մանրածախ ապրանքատեսակների մոդելները:

(հազար ՀՀ դրամ)

Սպառողական վարկավորում և հիփոթեքային վարկավորում

Սպառողական վարկավորումը ներառում է ֆիզիկական անձանց տրամադրված գրավով չապահովված վարկեր, վարկային քարտեր և օվերդրաֆտներ: Այս ապրանքատեսակների, ինչպես նաև հիփոթեքային վարկերի և փոքր բիզնեսի վարկերի գնահատումը հիմնված է ժամկետանց օրերի քանակի ցուցանիշի վրա:

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը

Դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը (EAD) իրենից ներկայացնում է արժեզրկման գնահատման ենթակա ֆինանսական գործիքների համախառն հաշվեկշռային արժեքը, որը հաշվի է առնում ինչպես հաճախորդի ունակությունը մեծացնելու իր վարկի գումարը առաջիկա դեֆոլտի դեպքում, այնպես էլ հնարավոր վաղաժամկետ մարումները: Փուլ 1-ում գտնվող ակտիվների համար Բանկը գնահատում է 12 ամսվա ընթացքում հնարավոր դեֆոլտի հավանականությունը 12ամսվա հաշվարկելու նպատակով: Փուլ 2-ին, Փուլ 3-ին և POCI դասին պատկանող ֆինանսական ակտիվների համար դեֆոլտի ժամանակ գործիքի արժեքը դիտարկվում է գործիքների ողջ կյանքի տևողության ընթացքում տեղի ունեցող դեպքերի համար:

Բանկը առաջարկում է իր կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդներին տարբեր օվերդրաֆտներ և վարկային քարտեր, որոնք Բանկն իրավունք ունի ետ կանչել և/կամ նվազեցնել սահմանաչափ՝ ծանուցելով ընդամենը մեկ օր առաջ: Ծանուցման ներկայացման համար Բանկը չի սահմանափակում վարկային կորուստների ռիսկի ենթարկվածությունը պայմանագրային ժամկետով և փոխարենը հաշվարկում է ԱՎԿ այն ժամանակահատվածի համար, որը արտացոլում է Բանկի հաճախորդների վարքագծի վերաբերյալ ակնկալիքները, դեֆոլտի հավանականությունը և Բանկի կողմից վարկային ռիսկը նվազեցնելու ուղղությամբ հետագա փոփոխությունները, որոնք կարող են նախատեսել վարկային գծերի նվազեցում կամ փակում:

Դեֆոլտի ժամանակ կորստի չափը

LGD-ն հաշվարկվում է կոլեկտիվ հիմունքով՝ հիմք ընդունելով դեֆոլտի ամսաթվից հետո վարկի վերականգնման վիճակագրական տեղեկատվությունները:

LGD չափը գնահատվում է 1-ին, 2-րդ և 3-րդ Փուլերի և POCI բոլոր ակտիվների դասերի համար: Նման LGD չափերի համար ելակետային տվյալները գնահատվում են և, հնարավորության դեպքում, ճշգրտվում են փորձարկման միջոցով պատմական տվյալների հիման վրա՝ հաշվի առնելով վերջին շրջանում վերականգնումները: Անհրաժեշտության դեպքում այդպիսի տվյալները որոշվում են յուրաքանչյուր տնտեսական սցենարի համար:

Վարկային ռիսկի զգալի աճ

Բանկը մշտապես ստուգում է բոլոր ակտիվները, որոնց նկատմամբ հաշվարկվում է ԱՎԿ: Բանկը վերլուծում է, արդյոք տվյալ գործիքի կամ գործիքների պորտֆելի վարկային ռիսկը զգալիորեն ավելացել է սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր՝ որոշելու համար, թե ինչ չափով է հարկավոր ստեղծել արժեզրկման գծով պահուստը գործիքի կամ գործիքների պորտֆելի համար (12 ամսվա ԱՎԿ-ի կամ ամբողջական ժամկետի ԱՎԿ-ի արժեքով): Բանկը համարում է, որ վարկային ռիսկը զգալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից հետո, եթե պայմանագրային վճարումները ուշացվել են ավելի քան 30 օրով:

Բանկը նաև կիրառում է լրացուցիչ որակական մեթոդներ՝ որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել ակտիվի վարկային ռիսկի զգալի աճ. օրինակ, հաճախորդի/վարկի տեղափոխումը խնդրահարույց վարկերի ցանկ կամ վարկի վերաձևակերպում վարկային իրադարձությունների հետ կապված: Որոշ դեպքերում Բանկը կարող է նաև վերանայել վերոհիշյալ «Դեֆոլտի սահմանումը» բաժնում նկարագրված իրադարձությունները, որպես վարկային ռիսկի զգալի աճի չափանիշ, այլ ոչ թե որպես դեֆոլտ:

Միևնույն ակտիվների խմբի համար ԱՎԿ-ի գնահատման դեպքում Բանկը կիրառում է նույն սկզբունքները՝ գնահատելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել վարկային ռիսկի զգալի աճ սկզբնական ճանաչումից հետո:

Ֆինանսական ակտիվների համախմբում, որոնք գնահատվում են խմբային հիմունքներով

Ելելով ստորև նշված գործոններից, Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ անհատական կամ խմբային հիմունքներով:

Ակտիվների դասերը, որոնց համար Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ անհատական հիմունքով, ներառում են հետևյալը.

- ▶ Բոլոր Փուլ 3-ում գտնվող ակտիվները, անկախ ֆինանսական ակտիվների դասից,
- ▶ Փուլ 2-ի և Փուլ 3-ի կորպորատիվ վարկավորման պորտֆելը,
- ▶ Խոշոր և եզակի գործիքները փոքր բիզնեսի վարկավորման պորտֆելում,
- ▶ Գանձապետական և միջբանկային հարաբերությունները (օրինակ, պահանջները բանկերի նկատմամբ, դրամական միջոցների համարժեքները և ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերը)

(հազար ՀՀ դրամ)

- ▶ Ֆինանսական ակտիվները, որոնք դասակարգվել են որպես POCI սկզբնական վարկի դադարեցման և պարտքի վերակազմավորման արդյունքում նոր վարկի ճանաչման ժամանակ:

Ակտիվների դասերը, որոնց համար Բանկը հաշվարկում է ԱՎԿ խմբային հիմունքով, ներառում են հետևյալը.

- ▶ 1-ին և 2-րդ փուլերում հիփոթեքային և սպառողական վարկերը, ինչպես նաև 1-ին փուլի առևտրային վարկավորման պորտֆելը,
- ▶ ձեռք բերված արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները, որոնք կառավարվում են խմբային հիմունքներով:

Կանխատեսվող տեղեկատվություն և բազմակի տնտեսական սցենարներ

ԱՎԿ մոդելներում Բանկը հիմնվում է կանխատեսվող տեղեկատվության լայն շրջանակի վրա, մասնավորապես այնպիսի տնտեսական ելակետային տվյալների, ինչպիսիք են՝

- ▶ Գործազրկության մակարդակը,
- ▶ Կենտրոնական բանկի բազային տոկոսադրույքները,
- ▶ Փոխարժեքները:

ԱՎԿ-ի հաշվարկման համար օգտագործվող ելակետային տվյալները և մոդելները միշտ չէ, որ արտացոլում են շուկայի բոլոր բնութագրերը ֆինանսական հաշվետվության ամսաթվի դրությամբ: Որպեսզի դա արտացոլվի, երբեմն կատարվում են որակական ճշգրտումներ կամ ուղղումներ ժամանակավոր ճշգրտումների տեսքով, եթե այդ տարբերությունները էական են:

Կանխատեսվող տեղեկատվությունը Բանկը ստանում է արտաքին աղբյուրներից (արտաքին վարկանիշային գործակալություններ, պետական մարմիններ, օրինակ՝ կենտրոնական բանկեր և միջազգային ֆինանսական հաստատություններ): Բանկի վարկային ռիսկի բաժնի փորձագետները գնահատում են տարբեր սցենարներին վերագրելի կշիռները: Ստորև ներկայացված աղյուսակում ցույց են տրված կանխատեսվող տնտեսական փոփոխականները/ենթադրությունները, ըստ տարբեր տնտեսական սցենարների, որոնց հիման վրա հաշվարկվում ԱՎԿ-ն:

Հիմնական գործոնները	ԱՎԿ սցենարը	Որոշված հավանական- ությունը, %	2023 թ., %	2024թ., %
ԱՄՆ դոլար / ՀՀ դրամ փոխարժեք	Լավատեսական	5%	416.1	441.8
	Բազիսային	90%	438	465
	Վատատեսական	5%	459.9	488.3
Ներմուծման տեմպը	Լավատեսական	5%	781.1	782.7
	Բազիսային	90%	743.9	745.5
	Վատատեսական	5%	706.7	708.2
Արտահանման տեմպը	Լավատեսական	5%	478.4	485.0
	Բազիսային	90%	455.6	461.9
	Վատատեսական	5%	432.8	438.8
Ոսկու գին, դոլար / տրլ ունցիա	Լավատեսական	5%	1,785.0	1,732.5
	Բազիսային	90%	1,700.0	1,650.0
	Վատատեսական	5%	1,615.0	1,567.5

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկային որակի վերլուծություն՝ ըստ ակտիվների դասի, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան վարկերի հետ կապված հոդվածների գծով՝ հիմք ընդունելով Բանկի վարկերի վարկանիշային գնահատականների համակարգը:

2022 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	Ծան.	Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդար- տից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, առանց կանխիկ միջոցների	5	Փուլ 1	1 773 313	8 819 544	-	10 592 857
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	Փուլ 1	14 219 406	-	-	14 219 406
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով:	8					
- Կորպորատիվ վարկավորում		Փուլ 1	2 702 093	-	-	2 702 093
		Փուլ 2	-	-	8 967 775	8 967 775
		Փուլ 3	-	-	-	-
- Փոքր բիզնեսի վարկավորում		Փուլ 1	5 171 085	-	62 097	5 233 182
		Փուլ 2	-	-	154 650	154 650
		Փուլ 3	-	-	1 261 180	1 261 180
- Սպառողական վարկավորում		Փուլ 1	55 453 099	31 194 253	8 415 800	95 063 152
		Փուլ 2	-	-	4 613 614	4 613 614
		Փուլ 3	-	-	5 128 038	5 128 038
- Հիփոթեքային վարկավորում		Փուլ 1	33 391 287	-	57 550	33 448 837
		Փուլ 2	-	-	58 440	58 440
		Փուլ 3	-	-	708 822	708 822
- Այլ		Փուլ 1	1 250 556	-	4 873	1 255 429
		Փուլ 2	-	-	62 460	62 460
		Փուլ 3	-	-	10 524	10 524
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր:	9					
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	25 789 930	-	-	25 789 930
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20	Փուլ 1	796 274	2 364 367	4 713	3 165 354
		Փուլ 2	-	-	1 077	1 077
		Փուլ 3	-	-	501	501
Ֆինանսական երաշխիքներ	20	Փուլ 1	-	170 000	-	170 000
Ընդամենը			140 547 043	42 548 164	22 403 049	212 607 321

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է վարկային որակի վերլուծություն՝ ըստ ակտիվների դասի, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության համապատասխան վարկերի հետ կապված հոդվածների գծով՝ հիմք ընդունելով Բանկի վարկերի վարկանիշային գնահատականների համակարգը:

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրույթամբ	Ծան.	Բարձր դաս	Ստանդարտ դաս	Ստանդար- տից ցածր դաս	Արժեզրկված	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, առանց կանխիկ միջոցների	5	Փուլ 1	48 203 882	10 700 311	-	58 904 193
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	7	Փուլ 1	22 476 025	-	-	22 476 025
Հաճախորդներին տրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով:	8					
- Կորպորատիվ վարկավորում		Փուլ 1	-	5 568 866	-	5 568 866
		Փուլ 2	-	-	7 670 719	7 670 719
		Փուլ 3	-	-	212 365	212 365
- Փոքր բիզնեսի վարկավորում		Փուլ 1	7 342	5 772 849	44 418	5 824 609
		Փուլ 2	-	-	182 265	182 265
		Փուլ 3	-	-	1 443 520	1 443 520
- Սպառողական վարկավորում		Փուլ 1	705 531	136 915 166	2 594 297	140 214 994
		Փուլ 2	-	-	11 073 069	11 073 069
		Փուլ 3	-	-	9 141 452	9 141 452
- Հիփոթեքային վարկավորում		Փուլ 1	29 895 976	-	8 256	29 904 232
		Փուլ 2	-	-	97 490	97 490
		Փուլ 3	-	-	1 427 186	1 427 186
- Այլ		Փուլ 1	1 538 182	607 982	12 458	2 158 622
		Փուլ 2	-	-	98 869	98 869
		Փուլ 3	-	-	41 193	41 193
Պարտքային ներդրումային արժեթղթեր:	9					
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող		Փուլ 1	21 360 114	-	-	21 360 114
Վարկային գծերի չօգտագործված մաս	20	Փուլ 1	-	5 410 999	12 352	5 423 351
		Փուլ 2	-	-	2 294	2 294
		Փուլ 3	-	-	688	688
Ֆինանսական երաշխիքներ	20	Փուլ 1	-	2 296 505	-	2 296 505
Ընդամենը			124 187 052	167 272 678	21 796 487	325 522 621

(հազար ՀՀ դրամ)

Իր քաղաքականության համաձայն, Բանկը պարտավոր է իր վարկային պորտֆելի շրջանակներում վերագրել ճիշտ և հետևողական վարկանիշեր: Դա հնարավորություն է ընձեռում կենտրոնացված կերպով ղեկավարել առկա ռիսկերը, ինչպես նաև թույլ է տալիս համեմատել վարկային ռիսկերի չափը՝ ըստ գործունեության, աշխարհագրական կամ այլ ոլորտների: Վարկանիշների տրման համակարգը հիմնվում է մի շարք ֆինանսավերլուծական մեթոդների, ինչպես նաև մշակված շուկայական տվյալների վրա, որոնք ներկայացնում են գործընկերների ռիսկի գնահատման համար հիմնական ելակետային տեղեկատվությունը: Ռիսկի բոլոր ներքին դասերը սահմանված են Բանկի կիրառվող վարկանշային քաղաքականության համաձայն: Կիրառվող վարկանիշները պարբերաբար գնահատվում և վերանայվում են:

Հաճախորդներին տրված վարկերի արժեզրկման պահուստների վերաբերյալ ավելի մանրամասն տեղեկատվություն ներկայացված է Ծանոթագրություն 8-ում:

Ֆինանսական երաշխիքները, ակրեդիտիվները և վարկային գծերի չօգտագործված մասերը նույնպես ստուգվում են արժեզրկվածության տեսանկյունից, իսկ ակնկալվող վարկային կորուստների գնահատված պահուստը հաշվարկվում է այնպես, ինչպես վարկերի դեպքում:

Առկա է նաև պետական սուբսիդավորում, որը նախատեսված է իրավաբանական անձանց համար: Այդ ծրագրի շրջանակներում տրամադրվել է 367 վարկ 777 555 հազ. ՀՀ դրամ գյուղատնտեսական բիզնեսին, 50 վարկ 109 495 հազ. ՀՀ դրամ առևտրի բիզնեսին և 12 վարկ 48 081 հազ. ՀՀ դրամ այլ ոլորտի բիզնեսին:

Ստորև ներկայացված է Բանկի դրամական ակտիվների և պարտավորությունների կենտրոնացումը՝ աշխարհագրական հայտանիշով:

	2022 թ.				2021 թ.			
	Հայաստան	ՏՀԶԿ	ԱՊՀ և այլ երկրներ	Ընդամենը	Հայաստան	ՏՀԶԿ	ԱՊՀ և այլ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	22 232 444	–	8 815 189	31 047 633	57 269 567	10 245 140	9 400 652	76 915 359
Առևտրային արժեթղթեր	–	–	–	–	240 067	–	–	240 067
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված առևտրային արժեթղթեր	–	–	–	–	–	–	–	–
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	14 216 953	–	–	14 216 953	21 183 288	1 288 889	–	22 472 177
Հաճախորդներին տրված վարկեր	158 482 244	8 074	54 503	158 544 821	210 985 069	584 440	54 655	211 624 164
Ներդրումային արժեթղթեր	15 377 416	1 216 898	–	16 594 314	19 818 135	1 541 979	–	21 360 114
Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	9 195 616	–	–	9 195 616	–	–	–	–
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1 664 808	11 086	60 823	1 736 717	7 618 657	–	–	7 618 657
	221 169 481	1 236 058	8 930 515	231 336 054	317 114 783	13 660 448	9 455 307	340 230 538
Պարտավորություններ								
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	158 138	–	–	158 138	4 665 095	–	–	4 665 095
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	9 170 600	–	2 386 522	11 557 122	20 214	1 211 289	813 897	2 045 400
Հաճախորդների հաշիվներ	162 765 924	322 869	15 654 238	178 743 031	222 834 272	5 960 098	59 650 656	288 445 026
Այլ փոխառու միջոցներ	9 851 393	–	–	9 851 393	12 041 231	–	–	12 041 231
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	564 631	–	–	564 631	1 700 711	–	–	1 700 711
	182 510 686	322 869	18 040 760	200 874 315	241 261 523	7 171 387	60 464 553	308 897 463
Ակտիվների և պարտավորությունների գծով զուտ դիրք	38 658 795	913 189	(9 110 245)	30 461 739	75 853 260	6 489 061	(51 009 246)	31 333 075

Իրացվելիության ռիսկ և ֆինանսավորման աղբյուրների կառավարում

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Բանկը սովորական կամ չկանխատեսված իրավիճակում չի կարողանա կատարել իր պարտավորությունները վերջիններիս մարման ժամանակ: Այդ ռիսկի զսպման նպատակով ղեկավարությունն ապահովել է ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրներ՝ ի լրումն արդեն իսկ գոյություն ունեցող բանկային ավանդների հիմնական բազայի: Դեկավարությունն իրականացնում է նաև ակտիվների կառավարում՝ հաշվի առնելով իրացվելիությունը, և ապագա դրամական հոսքերի և իրացվելիության օրական վերահսկողություն: Այդ գործընթացը ներառում է ակնկալվող դրամական միջոցների գնահատում և առաջնակարգ ապահովման միջոցի առկայություն, որն անհրաժեշտության դեպքում կարող է օգտագործվել լրացուցիչ ֆինանսավորման ստացման համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկը գնահատում և կառավարում է իրացվելիությունը՝ հիմնվելով ՀՀ ԿԲ-ի սահմանած զուտ իրացվելի ակտիվների և հաճախորդների պարտավորությունների հարաբերակցության ցուցանիշների վրա: 2022թ. և 2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ հարաբերակցությունը կազմել է՝

	Սահմանային արժեք	2022 թ. %	2021 թ. %
Ն21-Ընդհանուր իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ)	Նվ 15%	26,89%	34,63%
Ն22-Ընթացիկ իրացվելիություն (բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցապահանջ պարտավորություններ)	Նվ 60%	94,90%	87,37%

Ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունը՝ ըստ միջև մարում մնացած ժամկետների

Ստորև ներկայացվում է դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ֆինանսական պարտավորությունների բաշխումը՝ ըստ միջև մարում մնացած ժամկետների՝ պայմանագրային չգեղջված պարտավորությունների հիման վրա: Պարտավորությունները, որոնք ենթակա են ցապահանջ մարման, դասակարգվում են այնպես, ինչպես եթե մարման պահանջը ներկայացված լիներ ամենավաղ հնարավոր ամսաթվով: Սակայն Բանկը գտնում է, որ շատ հաճախորդներ չեն պահանջի վճարումը այն ամենավաղ հնարավոր ամսաթվի դրությամբ, որով Բանկը պարտավորված կլինի կատարել վճարումը, և աղյուսակը չի արտացոլում ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվարկված Բանկի կողմից՝ անցյալ ժամանակաշրջանների ավանդների պահանջների տեղեկատվության հիման վրա:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	–	4 450	159 947	–	–	164 397
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	11 557 122	–	–	–	11 557 122
Հաճախորդների հաշիվներ	–	95 628 766	79 024 746	7 882 069	1 584 132	184 119 713
Այլ փոխառու միջոցներ	–	182 654	355 928	2 648 318	10 308 229	13 495 129
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	9 399	555 232	–	–	–	564 631
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	9 399	107 928 224	79 540 621	10 530 387	11 892 361	209 900 992
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Առևտրային ածանցյալ գործիքներ	Մինչև 3 ամիս	3-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	–	4 406 768	57 328	300 006	–	4 764 102
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	2 045 400	–	–	–	2 045 400
Հաճախորդների հաշիվներ	–	175 900 976	101 965 425	16 350 205	1 464 140	295 680 746
Այլ փոխառու միջոցներ	–	555 477	2 568 485	6 712 006	4 303 875	14 139 843
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	78 452	1 622 259	–	–	–	1 700 711
Ընդամենը չգեղջված ֆինանսական պարտավորություններ	78 452	184 530 880	104 591 238	23 362 217	5 768 015	318 330 802

Ստորև ներկայացված աղյուսակը արտահայտում է Բանկի պայմանական և պայմանագրային պարտավորությունները՝ ըստ մարման պայմանագրային ժամկետների: Փոխառություն տրամադրելու գծով բոլոր չկատարված պարտավորությունները ներառվում են հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում հաճախորդը կարող է պահանջել դրա կատարումը: Ֆինանսական երաշխիքի պայմանագրերի դեպքում երաշխիքի առավելագույն գումարը վերագրվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանին, որի ընթացքում կարող է պահանջվել երաշխիքի կատարումը:

	Մինչև 3 ամիս	Ընդամենը
2022 թ.	4 209 095	4 209 095
2021 թ.	8 887 958	8 887 958

Բանկն ակնկալում է, որ ոչ բոլոր պայմանական կամ պայմանագրային պարտավորությունների կատարումը կպահանջվի մինչև ժամկետների ավարտը:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկը ներգրավել է նշանակալի միջոցներ հաճախորդներին: Այդպիսի միջոցների էական նվազումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Ղեկավարությունը գտնում է, որ տեսանելի ապագայում Բանկի ֆինանսավորման ծավալները կպահպանվեն կայուն մակարդակի վրա, և այդ միջոցների վերադարձման անհրաժեշտության դեպքում Բանկը կստանա նախօրոք ծանուցում, և կարող է իրացնել իր իրացվելի ակտիվները՝ անհրաժեշտ վճարումներ իրականացնելու նպատակով:

Մարման ժամկետների միջև տարբերությունների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում: Այդ մնացորդները աղյուսակում ներառված են մինչև 3 ամիս մարման ժամկետ ունեցող գումարներում:

Պահանջները հաճախորդների նկատմամբ ներառում են ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդները: ՀՀ օրենսդրության համաձայն Բանկը պարտավոր է հետ վճարել նման ավանդները ավանդատուի առաջին իսկ պահանջով, տե՛ս Ծանոթագրություն 17:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի փոփոխության ռիսկն է՝ շուկայական պայմանների՝ ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և բաժնային գործիքների գների փոփոխության արդյունքում:

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը Բանկի ֆինանսական գործիքների ապագա դրամական հոսքերի կամ դրանց իրական արժեքի հնարավոր փոփոխության ռիսկն է տոկոսադրույքների փոփոխման արդյունքում: Ստորև ներկայացված աղյուսակը ցույց է տալիս Բանկի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխությունների նկատմամբ, բոլոր այլ փոփոխական մեծությունները հաստատուն լինելու դեպքում:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության զգայունությունը իրենից ներկայացնում է տոկոսադրույքների ենթադրվող փոփոխությունների ազդեցությունը մեկ տարվա զուտ տոկոսային եկամտի վրա, որը հաշվարկվել է 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա լողացող տոկոսադրույքով ոչ առևտրային ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների նկատմամբ: Կապիտալի զգայունությունը 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսադրույքների թույլատրելի փոփոխությունների հանդեպ հաշվարկվում է՝ վերագնահատելով ֆիքսված տոկոսադրույքով իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները՝ հիմնվելով այն ենթադրության վրա, որ առկա են եկամտաբերության կորի զուգահեռ տեղաշարժեր:

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2022 թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2022 թ.	Կապիտալի զգայունություն 2022 թ.
Հայկական դրամ	1,10%	–	(657 133)

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2022 թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2022 թ.	Կապիտալի զգայունություն 2022 թ.
Հայկական դրամ	-1,10%	–	657 133

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2021 թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021 թ.	Կապիտալի զգայունություն 2021 թ.
Հայկական դրամ	1,50%	–	(509 786)

Արժույթ	Բազիսային կետերի ավելացում 2021 թ.	Չուտ տոկոսային եկամտի զգայունություն 2021 թ.	Կապիտալի զգայունություն 2021 թ.
Հայկական դրամ	-1,50%	–	509 786

(հազար ՀՀ դրամ)

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքով ֆինանսական գործիքների արժեքի տատանման ռիսկն է: Տնօրինությունը սահմանել է արտարժույթային ռիսկերի սահմանաչափեր՝ հիմնվելով ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված նորմատիվների վրա: Դիրքերը վերահսկվում են օրական կտրվածքով:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են այն արժույթները, որոնցով դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի Եական արժույթային ռիսկեր դրամական ակտիվների և պարտավորությունների գծով: Կատարված վերլուծությունը արտահայտում է ՀՀ դրամի նկատմամբ՝ արտարժույթի փոխարժեքի հնարավոր տատանումների ազդեցությունը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա (կախված արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության նկատմամբ ոչ առևտրային դրամական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի զգայունությունից): Կապիտալի վրա ազդեցությունը չի տարբերվում ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության վրա ազդեցությունից: Բացասական գումարները արտացոլում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում կամ կապիտալում պոտենցիալ զուտ նվազումը, դրական գումարները՝ պոտենցիալ զուտ աճը:

Արժույթ	Արտարժույթի փոխարժեքի ավելացում, % 2022թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2022թ.	Արտարժույթի փոխարժեքի ավելացում, % 2021թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2021թ.
ԱՄՆ դոլար	5,00%	(10 611)	5,00%	(18 002)
Եվրո	8,50%	242 372	8,50%	(6 844)
Ռուսական ռուբլի	20,00%	(238 390)	15,00%	(5 929)

Արժույթ	Արտարժույթի փոխարժեքի նվազում, % 2022թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2022թ.	Արտարժույթի փոխարժեքի նվազում, % 2021թ.	Ազդեցություն մինչև հարկումը շահույթի վրա 2021թ.
ԱՄՆ դոլար	(5,00%)	10 611	(5,00%)	18 002
Եվրո	(8,50%)	(242 372)	(8,50%)	6 844
Ռուսական ռուբլի	(20,00%)	238 390	(15,00%)	5 929

Գործառնական ռիսկ

Գործառնական ռիսկը համակարգի խափանման, աշխատակազմի կողմից թույլ տրված սխալների, խարդախությունների կամ արտաքին գործոնների հետևանքով հնարավոր կորուստի ռիսկն է: Երբ ներքին վերահսկողության համակարգը դադարում է գործել, գործառնական ռիսկերը կարող են վնաս հասցնել համբավին, ունենալ իրավական հետևանքներ կամ բերել ֆինանսական վնասներ: Բանկը չի ենթադրում, որ բոլոր գործառնական ռիսկերը վերացված են, սակայն ներքին վերահսկողության համակարգի օգնությամբ և հնարավոր ռիսկերի որոշման և համապատասխան ռեակցիայի միջոցով Բանկը կարող է կառավարել նման ռիսկերը: Ներքին վերահսկողության համակարգը նախատեսում է պարտավորությունների արդյունավետ բաժանման, մուտքի թույլատվության, համադրման և հաստատման ընթացակարգեր, աշխատակազմի ուսուցում և գնահատում՝ այդ թվում ներքին աուդիտը:

26. Իրական արժեքի չափում**Իրական արժեքի չափման գործընթացներ**

Բանկի ղեկավարությունը սահմանում է ինչպես իրական արժեքի պարբերաբար չափման քաղաքականությունն ու ընթացակարգերը, օրինակ՝ չգնանշվող առևտրային, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթերի, ածանցյալ ֆինանսական գործիքների, ներդրումային գույքի և շենքերի համար, այնպես էլ իրական արժեքի ոչ պարբերաբար չափման քաղաքականությունը, օրինակ՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվների համար:

(հազար ՀՀ դրամ)

Արտաքին գնահատողները ներգրավվում են նշանակալի ակտիվների գնահատման համար, ինչպիսիք են գույքերը, առևտրային և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերը և ածանցյալ գործիքները: Արտաքին գնահատողների ներգրավումը որոշվում է ղեկավարության կողմից: Ընտրությունը կատարվում է՝ հիմնվելով այնպիսի չափանիշների վրա, ինչպիսիք են շուկայի մասին տեղեկացվածությունը, վարկանիշը, անկախությունը և մասնագիտական ստանդարտների պահպանումը: Արտաքին գնահատողների հետ քննարկումներից հետո Բանկի ղեկավարությունը որոշում է, թե ինչ գնահատման տեխնիկա և մուտքային տվյալներ պետք է օգտագործվեն յուրաքանչյուր դեպքի համար:

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվին ղեկավարությունը վերլուծում է այն ակտիվների և պասիվների արժեքների փոփոխությունները, որոնք ենթակա են վերագնահատման Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն: Այս վերլուծությունների համար ճշտվում են հիմնական տվյալները, որոնք կիրառվել են նախորդ գնահատման ժամանակ՝ համադրելով գնահատման հաշվարկի տեղեկատվությունը պայմանագրերի և այլ համապատասխան փաստաթղթերի հետ: Բանկի ղեկավարությունն անկախ գնահատողների հետ միասին համեմատում է յուրաքանչյուր ակտիվի և պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը յուրաքանչյուր համապատասխան արտաքին աղբյուրների հետ՝ որոշելու համար տվյալ փոփոխության հիմնավորված լինելը:

Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկն օգտագործում է ֆինանսական գործիքների իրական արժեքների բացահայտման և գնահատման մեթոդների հետևյալ հիերարխիկ կառուցվածքը.

- ▶ 1-ին մակարդակ. ակտիվ շուկաներում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների գնանշումներ (չճշգրտվող),
- ▶ 2-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնց համար բոլոր ելակետային տվյալները, որոնք էական ազդեցություն են ունենում հաշվետվությունում արտացոլվող իրական արժեքի գումարի վրա, ուղղակի թե անուղղակի կերպով դիտարկելի են,
- ▶ 3-րդ մակարդակ. գնահատման մոդելներ, որոնց համար բոլոր ելակետային տվյալները, որոնք էական ազդեցություն են ունենում հաշվետվությունում արտացոլվող իրական արժեքի գումարի վրա, շուկայում դիտարկելի չեն:

Իրական արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվության բացահայտման նպատակով Բանկը առանձնացրել է ակտիվների և պարտավորությունների դասեր՝ հիմնվելով ակտիվների և պարտավորությունների բնույթի, առանձնահատկությունների, ռիսկերի, ինչպես նաև իրական արժեքի հիերարխիայի վրա:

	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			
	Ելակետային տվյալներ	Ելակետային տվյալներ	Ելակետային տվյալներ	
2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	(1-ին մակարդակ)	(2-րդ մակարդակ)	(3-րդ մակարդակ)	Ընդամենը
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1 197 584	15 377 416	19 314	16 594 314
Հետգնման պայմանագրով գրավադրված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	–	9 195 616	–	9 195 616
Ընդամենը	1 197 584	24 573 032	19 314	25 789 930
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31 047 633	–	–	31 047 633
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	–	–	14 216 953	14 216 953
Հաճախորդներին տրված վարկեր	–	–	157 535 164	157 535 164
Ընդամենը	31 047 633	–	171 752 117	202 799 750
Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	9 399	–	9 399
Ընդամենը	–	9 399	–	9 399
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	–	–	158 138	158 138
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	–	11 557 122	11 557 122
Հաճախորդների հաշիվներ	–	–	178 378 038	178 378 038
Այլ փոխառու միջոցներ	–	–	9 625 316	9 625 316
Ընդամենը	–	–	199 718 614	199 718 614

(հազար ՀՀ դրամ)

	Իրական արժեքի չափումը՝ օգտագործելով			Ընդամենը
	Ելակետային տվյալներ (1-ին մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (2-րդ մակարդակ)	Ելակետային տվյալներ (3-րդ մակարդակ)	
2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				
Իրական արժեքով չափվող ակտիվներ				
Առևտրային արժեթղթեր	–	240 067	–	240 067
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	1 522 665	19 818 135	19 314	21 360 114
Ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ	–	70 030	–	70 030
Ընդամենը	1 522 665	20 128 232	19 314	21 670 211
Ակտիվներ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	76 915 359	–	–	76 915 359
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	–	–	22 472 177	22 472 177
Հաճախորդներին տրված վարկեր	–	–	218 542 513	218 542 513
Ընդամենը	76 915 359	–	241 014 690	317 930 049
Իրական արժեքով չափվող պարտավորություններ				
Ածանցյալ ֆինանսական պարտավորություններ	–	78 452	–	78 452
Ընդամենը	–	78 452	–	78 452
Պարտավորություններ, որոնց իրական արժեքը բացահայտվում է				
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	–	–	4 665 095	4 665 095
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	–	–	2 045 400	2 045 400
Հաճախորդների հաշիվներ	–	–	287 979 913	287 979 913
Այլ փոխառու միջոցներ	–	–	11 598 664	11 598 664
Ընդամենը	–	–	306 289 072	306 289 072

Իրական արժեքով արտացոլված ֆինանսական գործիքներ

Ստորև ներկայացված է գնահատման մեթոդներով հաշվարկված իրական արժեքով արտացոլված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի որոշման նկարագրությունը: Այն ներառում է Բանկի կողմից այն ենթադրությունների գնահատումը, որոնք կարող էին օգտագործվել շուկայի մասնակիցների կողմից գործիքների արժեքի որոշման ժամանակ:

Առևտրային արժեթղթեր / Ներդրումային արժեթղթեր

Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող առևտրային արժեթղթերը և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերը, որոնց արժեքը որոշվում է եկամտաբերության կորի միջոցով, գլխավորապես իրենց մեջ ներառում են պետական արժեթղթեր:

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում իրական արժեքով չարտացոլված ֆինանսական գործիքներ

Ստորև ներկայացված են այն ֆինանսական գործիքների իրական և հաշվեկշռային արժեքների համեմատությունը, որոնք ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չեն արտացոլվում իրական արժեքով: Սույն աղյուսակը չի ներառում ոչ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքները:

	Հաշվեկշռային արժեք 2022թ.	Իրական արժեք 2022թ.	Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս) 2022թ.	Հաշվեկշռային արժեք 2021թ.	Իրական արժեք 2021թ.	Չճանաչված եկամուտ/ (ծախս) 2021թ.
Ֆինանսական ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31 047 633	31 047 633	–	76 915 359	76 915 359	–
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	14 216 953	14 216 953	–	22 472 177	22 472 177	–
Հաճախորդներին տրված վարկեր	158 544 821	157 535 164	(1 009 657)	211 624 164	218 542 513	6 918 349
Ֆինանսական պարտավորություններ						
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	158 138	158 138	–	4 665 095	4 665 095	–
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	11 557 122	11 557 122	–	2 045 400	2 045 400	–
Հաճախորդների հաշիվներ	178 743 031	178 378 038	364 993	288 445 026	287 979 913	465 113
Այլ փոխառու միջոցներ	9 851 393	9 625 316	226 077	12 041 231	11 598 664	442 567
Ընդամենը չճանաչված՝ իրական արժեքում փոփոխություններ			(418 587)			7 826 029

(հազար ՀՀ դրամ)

Զափման մեթոդներ և ենթադրություններ

Ստորև նկարագրված են այն մեթոդներն ու ենթադրությունները, որոնք օգտագործվում են սույն ֆինանսական հաշվետվություններում իրական արժեքով չարտացոլված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը որոշելու նպատակով:

Ակտիվներ, որոնք իրական արժեքը մոտ է հաշվեկշռային արժեքին

Իրացվելի և մարման կարճ ժամկետ (մինչև երեք ամիս) ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը մոտավորապես համարժեք է իրենց հաշվեկշռային արժեքին: Սույն ենթադրությունը նաև կիրառվում է ցապահանջ ավանդների և անժամկետ խնայողական հաշիվների նկատմամբ:

Ածանցյալ գործիքներ

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք գնահատվում են օգտագործելով շուկայական ելակետային տվյալներ, հիմնականում տոկոսային և արժույթային սվոպեր են և արտարժույթային ֆորվարդ պայմանագրեր: Ամենահաճախ կիրառվող գնահատման մեթոդները ներառում են ֆորվարդների գնորոշման և սվոպ մոդելներ՝ օգտագործելով ներկա արժեքի հաշվարկներ: Այս մոդելները հաշվի են առնում տարբեր ելակետային տվյալներ, ինչպիսիք են՝ գործընկերների վարկունակությունը, արտարժույթի սիդոն և ֆորվարդ դրույքները և տոկոսադրույքի կորը:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները, որոնք գնահատվում են օգտագործելով ոչ շուկայական ելակետային տվյալներ, հիմնականում երկարաժամկետ օպցիոնի պայմանագրերն են: Այս ածանցյալ գործիքները գնահատվում են՝ օգտագործելով բինոմիալ մոդելներ: Մոդելները ներառում են տարբեր ոչ դիտարկելի ենթադրություններ, որոնք ներառում են շուկայական փոխարժեքի տատանումներ:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ

Գնանշվող արժեթղթերի իրական արժեքն հիմնվում է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնանշման վրա: Զգնանշվող գործիքների, հաճախորդներին տրված վարկերի, հաճախորդների ավանդների, բանկերի նկատմամբ պահանջների, ՀՀ ՎԲ-ի նկատմամբ պարտավորությունների, բանկերի նկատմամբ պարտավորությունների, այլ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքը չափվում է ապագա դրամական հոսքերի զեղչման միջոցով՝ ներկա պահին նմանատիպ պայմաններ, վարկային ռիսկ և մարման ժամկետ ունեցող պարտավորությունների դրույքների կիրառմամբ:

27. Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ և որպես գրավ պահվող կամ տրամադրված ակտիվներ

Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ, որոնք ամբողջությամբ չեն ապաճանաչվում

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների ցանկը, որոնք այնպես են փոխանցվել, որ բոլոր փոխանցված ֆինանսական ակտիվները կամ փոխանցված ֆինանսական ակտիվների մի մասը չեն բավարարում ապաճանաչման չափանիշներին:

	Փոխանցված ֆինանսական ակտիվներ	Պարտքային պետական արժեթղթեր 2022 թ.	Պարտքային պետական արժեթղթեր 2021 թ.
Ակտիվների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր	9 195 616	—
Ընդամենը		9 195 616	—
Համապատասխան պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	Հետգնման պայմանագրեր	9 122 380	—
Ընդամենը		9 122 380	—
2020 դիրք		73 236	—

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրով վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին, և Բանկը դրա փոխարեն ստանում է դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվներ: Արժեթղթերի արժեքի ավելացման կամ նվազման դեպքում, Բանկը, որոշակի իրավիճակներում, կարող է պահանջել կամ նրանից կարող է պահանջվել դրամական միջոցների տեսքով լրացուցիչ ապահովություն: Բանկը եկել է այն եզրակացության, որ պահպանում է գրեթե բոլոր ռիսկերն ու օգուտները կապված այդպիսի արժեթղթերի հետ, այդ թվում վարկային, շուկայական, երկրային և գործառնական ռիսկերը, և այդ պատճառով չի ապաճանաչել դրանք: Բացի այդ, Բանկը ճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները ստացված դրամական միջոցների նկատմամբ:

(հազար ՀՀ դրամ)

Նման ձևով, Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ գրավադրել փոխառությամբ ներգրավված կամ հակադարձ հետզնման պայմանագրով ձեռք բերած արժեթղթերը, բայց պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը: Այս դեպքում գործընկերը պահպանում է սեփականության հետ կապված գրեթե բոլոր ռիսկերը և օգուտները: Հետևաբար, Բանկը չի ճանաչում այդպիսի արժեթղթերը, այլ ճանաչում է առանձին ակտիվ դրամական տեսքով տրամադրված ցանկացած գրավի նկատմամբ:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի՝ հետզնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերի հաշվեկշռային և իրական արժեքը կազմել է 9 195 616 հազ. ՀՀ դրամ (2021թ՝ առկա չեն), և ներառել է 9 195 616 հազ. ՀՀ դրամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների միջոցով չափվող արժեթղթեր (2021թ՝ առկա չեն):

Համապատասխան պարտավորությունները, արտացոլված այդպիսի գործարքների գծով ստացված դրամական միջոցների դիմաց, ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ներկայացված են որպես «Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ» 9 122 380 հազ. ՀՀ դրամ ընդհանուր հաշվեկշռային արժեքով:

28. Ֆինանսական գործիքների հաշվանցում

Ստորև ներկայացված աղյուսակները ներառում են ֆինանսական ակտիվները, որոնք հաշվանցվել են ֆինանսական պարտավորությունների հետ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ինչպես նաև հաշվանցման վերաբերյալ իրավաբանորեն ամրագրված գլխավոր համաձայնագրերի և նմանատիպ համաձայնագրերի (ISDA, RISDA և այլն) հետևանքները, որոնք չեն հանգեցնում հաշվանցման ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ճանաչված ֆինանսական պարտավոր- ությունների համախառն գումար՝		Ֆինանսական ակտիվների զույգ գումար՝		Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում		Չույր գումար
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությ- յունում	հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությ- յունում	հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությ- յունում	հաշվանցում չի իրականացվել	Ստացված ոչ դրամական ապահովում	
Ֆինանսական ակտիվներ							
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	6 780 376	—	6 780 376	(6 780 376)	—	—	—
Ընդամենը	6 780 376	—	6 780 376	(6 780 376)	—	—	—
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետզնման պայմանագրեր	9 122 380	—	9 122 380	(9 122 380)	—	—	—
Ընդամենը	9 122 380	—	9 122 380	(9 122 380)	—	—	—

(հազար ՀՀ դրամ)

2021թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	Ճանաչված ֆինանսական պարտավոր- ությունների համախառն գումար՝		Ֆինանսական ակտիվների գույք գումար՝		Կապակցված գումարներ, որոնց գծով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցում չի իրականացվել		Ջուր գումար
	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվների համախառն գումար	հաշվանցված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությ- ւոնում	ներկայաց-ված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությ- ւոնում	ներկայաց-ված ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությ- ւոնում	հաշվանցում չի իրականացվել Սրացված ոչ դրամական ապահովում		
Ֆինանսական ակտիվներ							
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	8 200 044	—	8 200 044	(8 200 044)	—	—	—
Ընդամենը	8 200 044	—	8 200 044	(8 200 044)	—	—	—
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետզնման պայմանագրեր	—	—	—	—	—	—	—
Ընդամենը	—	—	—	—	—	—	—

29. Ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների վերլուծություն

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են ակտիվները և պարտավորությունները՝ իրենց սպասվելիք մարման ժամկետների կտրվածքով: Բանկի պայմանագրային չգեղջկած պարտավորությունների մարման վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 25-ում՝ «Ռիսկերի կառավարում»:

	2022 թ.			2021 թ.		
	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը	Մեկ տարվա ընթացքում	Մեկ տարուց ավել	Ընդամենը
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31 047 633	—	31 047 633	76 915 359	—	76 915 359
Առևտրային արժեթղթեր	—	—	—	240 067	—	240 067
Պահանջներ բանկերի նկատմամբ	14 216 953	—	14 216 953	22 472 177	—	22 472 177
Հաճախորդներին տրված վարկեր	50 223 034	108 321 787	158 544 821	72 389 851	139 234 313	211 624 164
Ներդրումային արժեթղթեր	2 423 291	14 171 023	16 594 314	5 222 453	16 137 661	21 360 114
Հետզնման պայմանագրերով գրավադրված ներդրումային արժեթղթեր	5 189 186	4 006 430	9 195 616	—	—	—
Հիմնական միջոցներ	—	11 749 477	11 749 477	—	11 600 199	11 600 199
Ոչ նյութական ակտիվներ	—	2 946 729	2 946 729	—	2 754 855	2 754 855
Ընթացիկ ակտիվներ շահութահարկի գծով	260 311	—	260 311	263 922	—	263 922
Այլ ակտիվներ	4 762 230	2 923 663	7 685 893	9 238 308	5 169 158	14 407 466
Ընդամենը	108 122 638	144 119 109	252 241 747	186 742 137	174 896 186	361 638 323
Պարտավորություններ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ	158 138	—	158 138	4 416 215	248 880	4 665 095
Պարտավորություններ բանկերի նկատմամբ	11 557 122	—	11 557 122	2 045 400	—	2 045 400
Հաճախորդների հաշիվներ	170 618 507	8 124 524	178 743 031	273 208 298	15 236 728	288 445 026
Այլ փոխառու միջոցներ	526 490	9 324 903	9 851 393	3 108 401	8 932 830	12 041 231
Պահուստներ	112 750	—	112 750	115 365	—	115 365
Ընթացիկ պարտավորություններ շահութահարկի գծով	585 209	—	585 209	—	—	—
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	—	1 652 927	1 652 927	—	1 982 715	1 982 715
Այլ պարտավորություններ	1 880 837	—	1 880 837	2 034 107	—	2 034 107
Ընդամենը	185 439 053	19 102 354	204 541 407	284 927 786	26 401 153	311 328 939
Չուտ դիրք	(77 316 415)	125 016 755	47 700 340	(98 185 649)	148 495 033	50 309 384

Բանկը ներգրավել է նշանակալի միջոցներ հաճախորդներից: Այդպիսի միջոցների էական նվազումը կարող է բացասաբար անդրադառնալ Բանկի գործունեության վրա: Ղեկավարությունը գտնում է, որ տեսանելի ապագայում Բանկի ֆինանսավորման ծավալները կպահպանվեն կայուն մակարդակի վրա, և այդ միջոցների վերադարձման անհրաժեշտության դեպքում Բանկը կստանա նախօրոք ծանուցում, և կարող է իրացնել իր իրացվելի ակտիվները՝ անհրաժեշտ վճարումներ իրականացնելու նպատակով:

(հազար ՀՀ դրամ)

Մարման ժամկետների միջև տարբերությունների վերլուծությունը չի արտացոլում այն ընթացիկ հաշիվների միջոցների պատմական կայունությունը, որոնց վերադարձը սովորաբար տեղի է ունենում ավելի երկար ժամանակահատվածի ընթացքում, քան ներկայացված է վերոնշյալ աղյուսակում:

Հայաստանում գործում է նաև Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամ, որը ոչ ամետրային կազմակերպություն է և հիմնվել է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի նախաձեռնությամբ՝ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» օրենքի համաձայն: Դրամային ավանդի երաշխավորված առավելագույն չափը կազմում է 16 միլիոն ՀՀ դրամ: Արտարժույթով ներգրավված ավանդի երաշխավորման առավելագույն չափը կազմում է 7 միլիոն ՀՀ դրամ: Ավանդների երաշխավորումն իրականացվում է Հիմնադրամի միջոցների հաշվին, որոնք ձևավորվում են Հայաստանի բոլոր ամետրային բանկերի կողմից եռամսյակային կտրվածքով կատարվող վճարումների հաշվին: Հիմնադրամի գործունեության նկատմամբ վերահսկողությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկը:

30. Կապակցված կողմերի հետ գործառնություններ

ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտումներ» ստանդարտի համաձայն կողմերը համարվում են կապակցված, եթե կողմերից մեկը հնարավորություն ունի վերահսկել կամ նշանակալի ձևով ազդել մյուս կողմի գործառնական և ֆինանսական որոշումների վրա: Կողմերի կապակցված լինելը որոշելիս հաշվի է առնվում կողմերի փոխհարաբերությունների բովանդակությունը, այլ ոչ միայն դրանց իրավական ձևը:

Կապակցված կողմերը կարող են այնպիսի գործարքների մեջ մտնել, որոնք չեն իրականացվի ոչ կապակցված կողմերի միջև, և կապակցված կողմերի միջև իրականացվող գործարքների գներն ու պայմանները կարող են տարբերվել ոչ կապակցված կողմերի գործարքների գներից և պայմաններից:

Մայր կազմակերպության վերաբերյալ տեղեկատվությունը բացահայտված է Ծանոթագրություն 1-ում: Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները իրենցից ներկայացնում են մայր կազմակերպության և Ռուսաստանի Դաշնության կառավարության վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները:

Կապակցված կողմերի հետ գործառնությունների գծով մնացորդները հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկայացված են ստորև.

	2022թ. Ընդհանուր վերահսկո- ղության տակ գտնվող ընկերությու- ններ			2021 թ. Ընդհանուր վերահսկո- ղության տակ գտնվող ընկերությու- ններ		
Մայր կազմակեր- պություն	Մշակված կապակցված անձնակազմ	Մշակված կապակցված անձնակազմ	Մայր կազմակեր- պություն	Մշակված կապակցված անձնակազմ	Մշակված կապակցված անձնակազմ	Մշակված կապակցված անձնակազմ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	716 027	2 113 783	-	1 058 675	2 971 064	-
Վարկեր հունվարի 1-ի դրությամբ	-	3 211 327	379 196	-	-	425 889
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր	-	4 792 090	45 515	-	3 211 327	30 689
Տարվա ընթացքում վարկերի մարումներ	-	(5 655 617)	(265 189)	-	-	(77 382)
Չմարված վարկեր դեկտեմբերի 31- ի դրությամբ	-	2 347 800	159 522	-	3 211 327	379 196
Հանած՝ արժեզրկման պահուստ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	-	(1 540)	-	(74)	(2 428)
Չմարված զուտ վարկեր դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	2 347 800	157 982	-	3 211 253	376 768
Ավանդներ հունվարի 1-ի դրությամբ	-	3 819 690	332 341	-	13 448 051	330 429
Տարվա ընթացքում ստացված ավանդներ	-	6 537 153	321 560	-	9 902 839	278 664
Տարվա ընթացքում մարված ավանդներ	-	(3 601 009)	(613 876)	-	(19 531 200)	(276 752)
Ավանդներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	-	6 755 834	40 025	-	3 819 690	332 341
Հաշվարկային և ընթացիկ հաշիվներ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2 386 377	3 708 063	10 570	657 020	4 692 839	96 550
Պայմանագրային պարտավորություններ և տրված երաշխիքներ	-	-	405	-	-	11 442

(հազար ՀՀ դրամ)

Ստորև ներկայացված է կապակցված կողմերի հետ գործառնություններից եկամուտներն ու ծախսերը.

	Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար					
	2022 թ.			2021 թ.		
	Մայր կազմակեր- պություն	Ընդհանուր վերահսկող դրության տակ գտնվող ընկերությու- ններ	Առանցքային կառավար- չական անձնակազմ	Մայր կազմակեր- պություն	Ընդհանուր վերահսկող դրության տակ գտնվող ընկերությու- ններ	Առանցքային կառավար- չական անձնակազմ
Տոկոսային եկամուտներ վարկերի գծով	136 396	102 495	20 639	25 278	9 833	43 319
Վարկերի արժեզրկում	-	-	259	-	(74)	509
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների միջոցների և բանկերի միջոցների գծով	-	(342 455)	(11 659)	-	(1 057 046)	(4 842)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտներ/(ծախսեր)	-	-	484	-	-	775

Դեկավար անձնակազմի գծով կատարված փոխհատուցումները հետևյալն են.

	2022 թ.	2021 թ.
Աշխատավարձ և այլ կարճաժամկետ վճարումներ աշխատակիցներին	1 019 720	989 681
Ընդամենը առանցքային կառավարչական անձնակազմի փոխհատուցում	1 019 720	989 681

31. Ֆինանսավորման գործունեության արդյունքում առաջացող պարտավորությունների փոփոխություն

	Այլ փոխառու միջոցներ	Ընդամենը
Հաշվեկշռային արժեք 2021թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	12 183 586	12 183 586
Թողարկումից մուտքեր	2 137 643	2 137 643
Վարձակալության գծով պարտավորություններին ոչ դրամական ավելացումներ	20 369	20 369
Մարումներ	(2 468 551)	(2 468 551)
Այլ	375 646	375 646
Արժույթի վերագնահատման ազդեցությունը	142 579	142 579
Օտարումներ	(350 041)	(350 041)
Հաշվեկշռային արժեք 2021 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	12 041 231	12 041 231
Թողարկումից մուտքեր	4 270 006	4 270 006
Մարումներ	(6 290 372)	(6 290 372)
Այլ	(391 716)	(391 716)
Արտարժույթի վերագնահատման ազդեցությունը	225 168	225 168
Օտարումներ	(2 924)	(2 924)
Հաշվեկշռային արժեք 2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	9 851 393	9 851 393

«Այլ» հոդվածը ներառում է այլ փոխառու միջոցների և վարձակալության պարտավորությունների գծով հաշվեզրված, բայց դեռևս չվճարված տոկոսների ազդեցությունը: Բանկը դասակարգում է վճարված տոկոսները որպես գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր:

32. Կապիտալի համարժեքություն

Բանկն ակտիվորեն կառավարում է կապիտալը իր գործունեությանը բնորոշ ռիսկերը ծածկելու նպատակով: Բանկի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ կիրառելով 1988թ. Բազելյան համաձայնագրով սահմանված կապիտալի գծով սկզբունքներն ու ցուցանիշները և Բանկի վերահսկման նպատակով ԿԲ-ի կողմից սահմանված նորմատիվները:

Անցած տարվա ընթացքում Բանկն ամբողջությամբ համապատասխանել վերահսկողի կողմից սահմանած կապիտալի պահանջներին:

Բանկի կապիտալի կառավարման առաջնային նպատակներն են՝ համոզվել, որ Բանկի կապիտալը համապատասխանում է վերահսկողի կողմից սահմանած պահանջներին, և որ Բանկն ապահովում է ամուր վարկային վարկանիշ և ուժեղ կապիտալի ցուցանիշներ՝ իր գործունեությունը ամրապնդելու և բաժնետերերի շահույթը առավելագույնի հասցնելու նպատակով:

(հազար ՀՀ դրամ)

Բանկը սահմանում է որպես կապիտալ այն հոդվածները, որոնք Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն սահմանվում են որպես վարկային կազմակերպությունների կապիտալի բաղադրիչներ: ՀՀ ԿԲ-ի՝ կապիտալի նկատմամբ պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելի համաձայնության դրույթների վրա, Բանկի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցությունը (նորմատիվային կապիտալի գործակից) չպետք է գերազանցի սահմանված նվազագույն մակարդակը: 2022 և 2021 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այդ նվազագույն մակարդակը կազմել է 12%: 2022 և 2021 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ընդհանուր կապիտալի գործակիցը համապատասխանում է պարտադիր պահանջներին:

Կապիտալի համարժեքության նորմատիվ

2022 և 2021 թթ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի ընդհանուր կապիտալի, ռիսկով կշռված ակտիվների և կապիտալի համարժեքության նորմատիվի չափերը՝ հաշվարկված համաձայն ՀՀ կենտրոնական բանկի պահանջների, ներկայացված է ստորև՝

	2022 թ.	2021 թ.
1-ին դասի կապիտալ	34 106 950	39 649 112
2-րդ դասի կապիտալ	1 679 516	2 524 419
Ընդհանուր կապիտալ	35 786 466	42 173 531
Ռիսկերով կշռված ակտիվներ	209 196 050	263 665 746
1-ին դասի կապիտալի համարժեքություն	16,30%	15,04%
Ընդամենը կապիտալի համարժեքություն	17,11%	16,00%